

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

**AUTORITETI I KOMUNIKIMEVE ELEKTRONIKE DHE POSTARE
KËSHILLI DREJTUES**

V E N D I M

Nr.15, datë 11.05.2019

Për

**“MIRATIMIN E DOKUMENTIT: “RREGULLIMI I TARIFAVE TË SHËRBIMEVE
ROAMING NDËRKOMBËTAR SHQIPËRI – KOSOVË-DOKUMENTI
PËRFUNDIMTAR””**

Këshilli Drejtues (KD) i Autoritetit të Komunikimeve Elektronike dhe Postare (AKEP), me pjesëmarrjen e:

- Z. Ilir	Zela	Kryetar
- Z. Alban	Karapici	Anëtar
- Znj. Ketrin	Topçiu	Anëtar
- Znj. Edlira	Dvorani	Anëtar
- Znj. Xhoana	Lilaj	Anëtar

dhe sekretare Znj. Hasime Ferhati, në mbledhjen e datës 11.05.2019 sipas procedurës së përcaktuar në ligjin nr. 9918 datë 19.05.2008 “Për Komunikimet Elektronike në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, dhe Rregullore e Brendshme për “Funksionimin e Këshillit Drejtues të Autoritetit të Komunikimeve Elektronike dhe Postare” miratuar me Vendimin Nr.7, datë 16.02.2017 të Këshillit Drejtues të AKEP, shqyrtoi çështjen me objekt:

“Miratimin e dokumentit: "Rregullimi i tarifave të shërbimeve roaming ndërkombëtar Shqipëri-Kosovë-Dokumenti Përfundimtar”

BAZA LIGJORE:

1. Neni 55 e në vijim i Kreut VI të ligjit nr. 9918, datë 19. 05. 2008 “Për Komunikimet Elektronike në Republikën e Shqipërisë” i ndryshuar (**ligji nr. 9918**);
2. Udhëzues për Procedurat e Këshillimit me Publikun miratuar me VKD nr.1183, datë 10.03.2010.

3. *“Marrëveshje për heqjen e çmimeve të shërbimeve roaming për rrjetet publike të komunikimeve të lëvizshme ndërmjet ministrive përgjegjëse për fushën e komunikimeve elektronike ndërmjet Republikës së Kosovës dhe Republikës së Shqipërisë”*, nënshkruar më datë 26.11.2018 (*Marrëveshja*).

K Ë SHILLI D R E J T U E S:

Nga shqyrtimi i materialit shkresor,

- Dokumenti: *“Rregullimi i tarifave të shërbimeve roaming ndërkombëtar Shqipëri-Kosovë-Dokumenti Përfundimtar”*;
- Relacioni shoqëruar i projektaktit miratues (Relacioni)
- Projektakti miratues i dokumentit (projektvendimi);

si dhe nga diskutimet në mbledhje mbi çështjen, dhe duke iu referuar bazës ligjore të sipërcituar,

V Ë R E N:

1. Qeveria e Republikës së Shqipërisë dhe Qeveria e Republikës së Kosovës më datë 26.11.2018 kanë nënshkruar *“Marrëveshje për heqjen e çmimeve të shërbimeve roaming për rrjetet publike të komunikimeve të lëvizshme ndërmjet ministrive përgjegjëse për fushën e komunikimeve elektronike ndërmjet Republikës së Kosovës dhe Republikës së Shqipërisë”*. Marrëveshja e nënshkruar në nenin 1 përcakton:
 - *Palët bien dakord që është e domosdoshme të hiqen çmimet për shërbimet roaming në Shqipëri dhe Kosovë duke u bazuar në modelin RLAH.*
 - *Palët bien dakord që çmimet e zbatuara për shërbimet roaming me shumicë dhe pakicë të jenë të njëjta me nivelin e çmimeve në përputhje me modelin “roaming like at home” dhe të jenë në përputhje me Rregulloren e BE-së Nr. 531/2012 (BE) mbi “Shërbimin roaming në rrjetet publike të komunikimeve të lëvizshme” që është amenduar në Rregulloren e BE-së Nr. 2015/2120 dhe në Rregulloren Nr. 2017/920 e Parlamentit Evropian dhe të Këshillit të datës 17 Maj 2017.*
 - *Palët bien dakord që zbatimi i regjimit të ri të fillojë gradualisht nga 15 Qershor 2019, sipas një plani dhe afateve të rëna dakort ndërmjet rregullatorëve të dy vendeve.*
2. Në Nenin 2 të Marrëveshjes parashikohet që palët jo më larg se 30 Mars 2019, të miratojnë çfarëdollojë ndryshimi të ligjeve të tyre të komunikimeve elektronike të domosdoshme për të arritur objektivat e marrëveshjes. Kuvendi i Republikës së Shqipërisë me Ligjin nr. 107/2018 “Për një shtesë në ligjin nr. 9918, datë 19.5.2008, “Për komunikimet elektronike në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar”,¹ka miratuar që në nenin 55, pika 2, të shtohet parashikimi që AKEP, përveç tarifave të shërbimeve të

¹ Ligji nr. 107/2018 është miratuar më 20.12.2018, publikuar në Fletoren Zyrtare Nr.197, më datë 15 Janar 2019, dhe ka hyrë në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren zyrtare.

përfshira në skemën e shërbimit universal dhe operatorëve me FNT, ka të drejtë të rregullojë edhe tarifën e shërbimeve roaming ndërkombëtare sipas marrëveshjeve reciproke ndërkombëtare të nënshkruara apo miratuara për zbatim reciprok. Me ndryshimin e miratuar nën 55, pikë 2 e ligjit 9918 bëhet si vijon (është shtuar pikë "c"):

AKEP-i ka të drejtë të zbatojë rregullimin e tarifave e tarifave nëpërmjet një vendimi për rregullimin e tarifave përveç shërbimeve:

- a) *shërbimet e përfshira në skemën e shërbimit universal, të ofruara nga ofruesi i shërbimit universal, sipas përcaktimeve në nenin 57 të këtij ligji;*
 - b) *shërbimet e ofruara nga sipërmarrësi me fuqi të ndjeshme në treg në tregun përkatës.*
 - c) **shërbimet e roaming-ut mbi bazën e marrëveshjeve ndërkombëtare dy ose shumëpalëshe, të nënshkruara apo të miratuara për zbatim reciprok të rregullimit të tarifave për këto shërbime, si dhe tarifave të terminimit ndërkombëtar të lidhura me këto shërbime.**
3. Bazuar në përcaktimet e "Marrëveshje për heqjen e cmimeve të shërbimeve roaming për rrjetet publike të komunikimeve të lëvizshme ndërmjet ministrive përgjegjëse për fushën e komunikimeve elektronike ndërmjet Republikës së Kosovës dhe Republikës së Shqipërisë", të nënshkruar në Pejë më 26.11.2018, AKEP dhe ARKEP (Autoriteti rregullator për komunikimet elektronike në Republikën e Kosovës):
- kanë bashkëpunuar me njëri-tjetrin dhe me palët e interesuara, përfshirë operatorët celularë të dy vendeve nëpërmjet komunikimeve si dhe një takimi zyrtar të përbashkët të zhvilluar në Prishtinë më datë 21.01.2019;
 - kanë marrë pjesë dhe marrë në konsideratë ecurinë e procesit të nënshkrimit të "Marrëveshje mbi Reduktimin e Çmimeve të Shërbimeve Roaming në Rrjetet Publike të Komunikimit Celular në Rajonin e Ballkanit Perëndimor", proces që u finalizua me nënshkrimin e marrëveshjes më datë 4 Prill 2019 nga ministrinë përgjegjëse për komunikimet elektronike të gjashtë vendeve të Ballkanit Perëndimor (Shqipëria, Bosnja dhe Hercegovina, Kosova, Maqedonia e Veriut, Mali i Zi, dhe Serbia);
 - koordinuan veprimet për proceset e këshillimit publik në të dy vendet për propozimin e përbashkët për rregullimin e roamingut Shqipëri-Kosovë, që detyrimet përkatëse të jenë reciproke në të dy vendet.
4. Këshilli Drejtues i AKEP me Vendimin Nr.7, Datë 15.03.2019, miratoi nxjerrjen në këshillim publik të dokumentit "Rregullimi i tarifave të shërbimeve roaming ndërkombëtar Shqipëri-Kosovë- Këshillim publik". Dokumenti u publikua në faqen zyrtare të internetit të AKEP dhe procedura e këshillimit publik përfundoi më datë 15.04.2019, në përfundim të së cilës në adresë të AKEP kanë depozituar komente palët e interesuara si më poshtë:
- Telekom Albania me shkresën Nr.Prot.1933, datë 12.04.2019 (Ref.AKEP: Nr.903/2 Prot, datë 16.04.2019);
 - Vodafone Albania me shkresën Ref. LEA/025/KQ, datë 15.04.2019 (Ref.AKEP: Nr.903/3 Prot, datë 16.04.2019);
 - Albtelecom me shkresën Nr. 2915 Prot., datë 15.04.2019 (Ref.AKEP: Nr.903/4 Prot, datë 16.04.2019);

5. Procesi i këshillimi publik u krye për dokumentin e miratuar nga KD i AKEP me Vendim Nr.7, datë 15.03.2019, i cili u publikua në faqen zyrtare të Internetit të AKEP.

Në mënyrë paralele, ARKEP zhvilloi një procedurë këshillimi publik në Kosovë, sipas përcaktimeve të legjislacionit përkatës, duke propozuar të njëjtat draft-detyrime apo rregullime për roamingun Shqipëri-Kosovë si dhe AKEP.

AKEP pas marrjes së komenteve të këshillimit publik si dhe koordinimit të veprimeve me palët e interesuara, përfshirë takimin e përbashkët në nivel të lartë vendim-marrës midis bordeve drejtues të AKEP-ARKEP më datë 11.05.2019, ka përgatitur dhe finalizuar procesin e vendim-marrjes për rregullimin e roamingut Shqipëri-Kosovë, përfshirë dokumentin *"Rregullimi i tarifave të shërbimeve roaming ndërkombëtar Shqipëri-Kosovë- Dokumenti Përfundimtar"*.

6. Dokumenti *"Rregullimi i tarifave të shërbimeve roaming ndërkombëtar Shqipëri-Kosovë- Dokumenti Përfundimtar"*:

- përmban përcaktimet finale të AKEP të rënë dakort me ARKEP, pas procesit të këshillimit publik dhe shqyrtimit të komenteve të palëve të interesuara, për rregullimin e tarifave me shumicë dhe me pakicë të aplikuara nga operatorët celularë Shqiptarë për shërbimet roaming me Kosovën, përfshirë rregullimin e tarifave të terminimit ndërkombëtar të lidhura me këto shërbime, si dhe afatet përkatëse për zbatimin e modelit Roam Like At Home (RLAH) gradualisht duke filluar nga 15 Qershor 2019;
- nga pikpamja e ligjshmërisë është në konformitet me përcaktimet e ligjit 9918 të parashikuara për rregullimin e tarifave, përfshirë ndryshimin e miratuar për rregullimin e tarifave roaming si dhe marrëveshjen e roamingut të nënshkruar më 26.11.2018 ndërmjet Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë të Republikës së Shqipërisë dhe Ministrisë për Zhvillimin Ekonomik të Republikës së Kosovës;
- është përgatitur nga AKEP në bashkëpunim me ARKEP, si dhe pas një sërë takimesh të zhvilluara me operatorët celularë në Shqipëri, përfshirë një takim të përbashkët midis Rregullatorëve dhe operatorëve celularë të dy vendeve, të zhvilluar në Prishtinë më datë 21.01.2019, si dhe takimit të përbashkët në nivel të lartë vendim-marrës AKEP-ARKEP më datë 11.05.2019;
- ka marrë në konsideratë Rregulloret e BE-së dhe dokumentet e BEREC për rregullimin e tarifave roaming dhe implementimin e tyre, përfshirë modelin Roam Like At Home (RLAH), nëpërmjet të cilit hiqen tarifatat me pakicë të aplikuara për roamingun ndërkombëtar në vendet e BE-së.
- ka marrë në konsideratë kushtet aktuale të tregut Shqiptar celular dhe tarifatat aktuale me shumicë dhe me pakicë të aplikuara për shërbimet roaming me Kosovën;
- ka marrë në konsideratë përcaktimet e *"Marrëveshje për reduktimin e cmimeve të shërbimeve roaming në rrjetet publike të komunikimeve të lëvizshme në rajonin e Ballkanit Perëndimor"* të nënshkruar më 4 Prill 2019 nga ministritë përgjegjëse për fushën e komunikimeve elektronike të vendeve të Ballkanit Perëndimor (Marrëveshja RRA WB6);

- është përgatitur si dokument përfundimtar pas procesit të këshillimit publik të kryer më 15.03.2019-15.04.2019, në përputhje me nenin 58 të Ligjit 9918 me qëllim tërheqjen e komenteve të palëve të interesuara për rregullimin e propozuar në këshillim publik si dhe përmban komentet e palëve të interesuara dhe qëndrimin e AKEP për komentet.
7. Dokumenti: *“Rregullimi i tarifave të shërbimeve roaming ndërkombëtar Shqipëri-Kosovë- Dokumenti Përfundimtar”* është një dokument rregullator shumë i rëndësishëm për zbatimin e marrëveshjes së roamingut Shqipëri-Kosovë dhe përfitimet e qytetarëve të dy vendeve nga përdorimi i shërbimeve të rrjeteve celulare nëpërmjet heqjes së tarifave më pakicë të roamingut midis dy vendeve.

P Ë R K Ë T O A R S Y E:

Duke marrë në konsideratë rëndësinë e miratimit të dokumentit të cituar më lart, bazuar në pikën 1 të nenit 114, dhe pikën 1 të nenit 115 të ligjit nr. 9918, i ndryshuar, Këshilli Drejtues i AKEP

V E N D O S I:

1. Të miratojë dokumentin *“Rregullimi i tarifave të shërbimeve roaming ndërkombëtar Shqipëri-Kosovë- Dokumenti Përfundimtar”*, sipas dokumentit bashkëlidhur;
2. Ky Vendim dhe Dokumenti *“Rregullimi i tarifave të shërbimeve roaming ndërkombëtar Shqipëri-Kosovë-Dokumentit Përfundimtar”*, të publikohen në faqen e internetit www.akep.al.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KRYETAR	ANËTAR	ANËTAR	ANËTAR	ANËTAR
Ilir Zela	Alban Karapici	Ketrin Topçiu	Edlira Dvorani	Xhoana Lilaj

**Rregullimi i Tarifave të Shërbimeve
Roaming Ndërkombëtar
Shqipëri-Kosovë**

Dokumenti Përfundimtar

(Miratuar me VKD nr.15, datë 11.05.2019)

Tabela e Përmbajtjes

1. Hyrje.....	4
2. Rregullimi i tarifave të Roaming në vendet e BE-së dhe rajonin WB	8
1. Rregullimi i roaming ndërkombëtar midis vendeve anëtare të BE-së.....	8
2. Rregullimi i roaming ndërkombëtar midis vendeve të rajonit WB6.....	15
3. Roamingu nderkombetar Shqiperi-Kosove 2016-2018	17
1. Volumi i trafikut te roamingut.....	17
2. Të ardhurat dhe kostot e roamingut me Kosoven.....	18
3. Tarifat aktuale te roamingut Shqipëri - Kosovë.....	19
4. Rregullimi i Tarifave te roaming-ut Shqiperi-Kosove.....	22
1. Baza Ligjore dhe objekti i rregullimit	22
2. Alternativat për aplikimin e modelit RLAH/RLAH+ midis Shqipërisë dhe Kosovës.....	24
3. Detyrimet e operatorëve celularë për rregullimin e Roamingut me Kosovën 32	
5. Efektet e ndryshimeve të roamingut Shqipëri-Kosovë.....	43
Aneks 1: Komentet e Keshillimit Publik dhe Qëndrimi i AKEP	48

Lista e Tabelave dhe Figurave

HAPESIRA INFORMUESE 2.1: HAPAT KRYESORE TE RREGULLIMIT TE ROAMINGUT NE VENDET E BE-SE (2007-2022).....	9
TABELA 2.1: ECURIA E TARIFAVE ME SHUMICE DHE PAKICE TE ROAMINGUT NE VENDET E BE-SE (2007-2022)	11
TABELA 2.2: TARIFAT MAKSIMALE MESATARE ME SHUMICE PER ROAMING (RRA1: 2015-2017)	15
TABELA 2.3: TARIFAT MAKSIMALE MESATARE ME PAKICE PER ROAMING (RRA1: 2015-2017)	15
FIGURA 3.1: TRAFIKU ROAMING SHQIPERI KOSOVE: 2017-18	17
FIGURA 3.2: TE ARDHURAT NETO ME SHUMICE TE TRE OPERATOREVE CELULARE NGA ROAMINGU ME KOSOVEN 2016-2018.....	18
TABELA 3.3: TE ARDHURAT (IN) DHE KOSTOT (OUT) MESATARE PER NJESI TE SHERBIMEVE ME SHUMICE TE ROAMINGUT (2017/2018).....	19
TABELA 3.4: TARIFAT STANDARDE ME PAKICE TE ROAMINGUT TE MNO-VE NE KOSOVE.	20
TABELA 3.5: OFERTAT ME PAGESE FIKSE TE ROAMINGUT TE VODAFONE ALBANIA PER ROAMING NE KOSOVE.	20
TABELA 3.6: OFERTAT ME PAGESE FIKSE TE ROAMINGUT TE TELEKOM ALBANIA PER ROAMING NE KOSOVE.	21
TABELA 3.7: OFERTAT ME PAGESE FIKSE TE ROAMINGUT TE ALBTELECOM ALBANIA PER ROAMING NE KOSOVE.....	21
TABELA 4.2: TARIFAT MAKSIMALE ME PAKICE TE OPERATOREVE TE RSH PER ROAMINGUN NE RK SIPAS MODELIT RLH+	28
TABELA 5.1: TAVANET PER TARIFAT STANDARDE ME PAKICE TE ROAMINGUT ME KOSOVEN RLAH+	45
TABELA 5.2: NDRYSHIM I TARIFAT STANDARDE TE ROAMINGUT ME KOSVEN (RLAH+).....	45
TABELA 5.3: SHEMBULL I APLIKIMIT TE RLAH+ PER BUNDLE	46

1. Hyrje

Më datë 26.11.2018 në mbledhjen e përbashkët të Qeverive të Republikës së Shqipërisë dhe Republikës së Kosovës, ministritë përgjegjëse për fushën e komunikimeve elektronike të dy vendeve¹ nënshkruan “Marrëveshje për heqjen e çmimeve të shërbimeve roaming për rrjetet publike të komunikimeve të lëvizshme ndërmjet Republikës së Kosovës dhe Republikës së Shqipërisë”. Kjo marrëveshje u nënshkrua duke marrë në konsideratë interesin e përbashkët të dy vendeve për promovimin e lidhjeve me te ngushta në fushën e komunikimeve elektronike dhe përfitimet që përdoruesit e komunikimeve elektronike në Shqipëri dhe Kosovë kanë nga heqja e çmimeve të roamingut dhe aplikimi i modelit RLAH (Roam Like At Home), sipas përvojës pozitive në vendet anëtarë të BE-së.

Disa nga përcaktimet e Marrëveshjes së nënshkruar janë:

- *Palët bien dakord që është e domosdoshme të bëjnë çmimet për shërbimet roaming në Shqipëri dhe Kosovë duke u bazuar në modelin RLAH.*
- *Palët bien dakord që çmimet e zbatuara për shërbimet roaming me shumicë dhe pakicë të jenë të njëjta me nivelin e çmimeve në përputhje me modelin “roaming like at home” dhe të jenë në përputhje me Rregulloren e BE-së Nr. 531/2012 (BE) mbi “Shërbimin roaming në rrjetet publike të komunikimeve të lëvizshme” që është amenduar në Rregulloren e BE-së Nr. 2015/2120 dhe në Rregulloren Nr. 2017/920 e Parlamentit Evropian dhe të Këshillit të datës 17 Maj 2017.*
- *Palët bien dakord që zbatimi i regjimit të ri të fillojë gradualisht nga 15 Qershor 2019, sipas një plani dhe afateve të rëna dakort ndërmjet rregullatorëve.*
- *Palët bien dakord të miratojnë, jo më larg se 30 Mars 2019, çfaredo ndryshimi të ligjeve të tyre të komunikimeve elektronike të domosdoshme për të arritur objektivat e Marrëveshjes.*
- *Autoritetet rregullatore kombëtare për komunikimet elektronike në Shqipëri dhe Kosovë, do të jenë përgjegjëse për zbatimin e Marrëveshjes*
- *Zbatimi i marrëveshjes do të koordinohet nga një organ/grup i krijuar nga përfaqësuesit e Rregullatorëve.*
- *Rregullatorët, se bashku me zbatimin e marrëveshjes, do të arrijnë koordinimin e nevojshëm në mënyrë që detyrimet, pjesë e kësaj marrëveshjeje, të fillojnë në të njëjtën kohë dhe të jenë të njëjta.*
- *Zbatimi i kësaj Marrëveshjeje nuk i pengon palët në pjesëmarrjen në Marrëveshjen Rajonale për Reduktimin e Roamingut sipas angazhimeve të marra në kuadër të MAP-REA, në Samitin e Triestes me 12 Korrik 2017 dhe deklaratës së përbashkët të Kryeministrave në Samitin e Sofisë me 17 Maj 2018.*

Në lidhje me bazën ligjore të rregullimit të tarifave roaming marrëshja parashikon që brenda datës 30 Mars të dy vendet të kenë marra masa për miratim të cdo ndryshimi ligjor për komunikimet elektronike që të mundësojë zbatimin e marrëveshjes nga rregullatorët e dy vendeve (AKEP për Shqipërinë dhe ARKEP për Kosovën).

¹ Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë e Republikës së Shqipërisë dhe Ministria për Zhvillimin Ekonomik e Republikës së Kosovës

Kuvendi i Republikës së Shqipërisë me Ligjin nr. 107/2018 “Për një shtesë në ligjin nr. 9918, datë 19.5.2008, “Për komunikimet elektronike në Republikën e Shqipërisë”,² ka miratuar që në nenin 55, pika 2, të shtohet parashikimi që AKEP, përvec tarifave të shërbimeve të përfshira në skemën e shërbimit universal dhe operatorëve me FNT, ka të drejtë të rregullojë edhe tarifën e shërbimeve roaming ndërkombëtar sipas marrëveshjeve reciproke ndërkombëtare të nënshkruara apo miratuara për zbatim reciprok. Me ndryshimin e miratuar neni 52, pika 2 e ligjit 9918 bëhet si vijon (është shtuar pika “c”):

AKEP-i ka të drejtë të zbatojë rregullimin e tarifave e tarifave nëpërmjet një vendimi për rregullimin e tarifave përvec shërbimeve:

- a) *shërbimet e përfshira në skemën e shërbimit universal, të ofruara nga ofruesi i shërbimit universal, sipas përcaktimeve në nenin 57 të këtij ligji;*
- b) *shërbimet e ofruara nga sipërmarrësi me fuqi të ndjeshme në treg në tregun përkatës.*
- c) **shërbimet e roaming-ut mbi bazën e marrëveshjeve ndërkombëtare dy ose shumëpalëshe, të nënshkruara apo të miratuara për zbatim reciprok të rregullimit të tarifave për këto shërbime, si dhe tarifave të terminimit ndërkombëtar të lidhura me këto shërbime..**

Me qëllim fillimin e zbatimit të marrëveshjes AKEP ka bashkëpunuar me ARKEP për përgatitjen e këtij dokumenti si dhe kanë zhvilluar takime bilaterale dhe me operatorët celularë, përfshirë një takim të përbashkët midis Rregullatorëve dhe operatorëve celularë të dy vendeve, të zhvilluar në Prishtinë më datë 21.01.2019.

Këshilli Drejtues i AKEP me Vendimin Nr.7, Datë 15.03.2019, miratoi nxjerrjen në këshillim publik të dokumentit "Rregullimi i tarifave të shërbimeve roaming ndërkombëtar Shqipëri-Kosovë- Këshillim publik". Dokumenti u publikua në faqen zyrtare të internetit të AKEP dhe procedura e këshillimit publik përfundoi më datë 15.04.2019, në përfundim të së cilës në adresë të AKEP kanë depozituar komente palët e interesuara si më poshtë:

- Telekom Albania me shkresën Nr.Prot.1933, datë 12.04.2019 (Ref.AKEP: Nr.903/2 Prot, datë 16.04.2019);
- Vodafone Albania me shkresën Ref. LEA/025/KQ, datë 15.04.2019 (Ref.AKEP: Nr.903/3 Prot, datë 16.04.2019);
- Albtelecom me shkresën Nr. 2915 Prot., datë 15.04.2019 (Ref.AKEP: Nr.903/4 Prot, datë 16.04.2019);

Në mënyrë paralele, ARKEP zhvilloi një procedurë këshillimi publik në Kosovë, sipas përcaktimeve të legjislacionit përkatës, duke propozuar të njëjtat draft-detyrime apo rregullime për roamingun Shqipëri-Kosovë si dhe AKEP.

AKEP pas marrjes së komenteve të këshillimit publik si dhe koordinimit të veprimeve me palët e interesuara, përfshirë takimin e përbashkët në nivel të lartë vendim-marrës midis Këshillit Drejtues të AKEP dhe Bordit Drejtues të ARKEP më datë 11.05.2019, ka përgatitur dhe finalizuar procesin e vendim-marrjes për rregullimin e roamigut Shqipëri-Kosovë, përfshirë miratimin e këtij dokumenti

² Ligji nr. 107/2018 është miratuar më 20.12.2018, publikuar në Fletoren Zyrtare Nr.197, më datë 15 Janar 2019, dhe ka hyrë në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren zyrtare.

"Rregullimi i tarifave të shërbimeve roaming ndërkombëtar Shqipëri-Kosovë- Dokumenti Përfundimtar", që përbën versionin final të dokumnetit të nxjerrë në këshillim publik më 15.03.2019.

AKEP dhe ARKEP koordinuan veprimet për proceset e këshillimit publik dhe versionet finale të akteve për rregullimin e roamingut Shqipëri-Kosovë, që detyrimet përkatëse për operatorët celularë të jenë reciproke në të dy vendet

Ky dokument, "*Rregullimi i tarifave të shërbimeve roaming ndërkombëtar Shqipëri-Kosovë- Dokumenti Përfundimtar*":

- përmban përcaktimet finale të AKEP të rënë dakort me ARKEP, pas procesit të këshillimit publik dhe shqyrtimit të komenteve të palëve të interesuara, për rregullimin e tarifave me shumicë dhe me pakicë të aplikuara nga operatorët celularë Shqiptarë për shërbimet roaming me Kosovën, përfshirë rregullimin e tarifave të terminimit ndërkombëtar të lidhura me këto shërbime, si dhe afatet përkatëse për zbatimin e modelit Roam Like At Home (RLAH) gradualisht duke filluar nga 15 Qershor 2019;
- nga pikpamja e ligjshmërisë është në konformitet me përcaktimet e ligjit 9918 të parashikuara për rregullimin e tarifave, përfshirë ndryshimin e miratuar për rregullimin e tarifave roaming si dhe marrëveshjen e roamingut të nënshkruar më 26.11.2018 ndërmjet Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë të Republikës së Shqipërisë dhe Ministrisë për Zhvillimin Ekonomik të Republikës së Kosovës;
- është përgatitur nga AKEP në bashkëpunim me ARKEP, si dhe pas një sërë takimesh të zhvilluara me operatorët celularë në Shqipëri, përfshirë një takim të përbashkët midis Rregullatorëve dhe operatorëve celularë të dy vendeve, të zhvilluar në Prishtinë më datë 21.01.2019, si dhe takimit të përbashkët në nivel të lartë vendim-marrës AKEP-ARKEP më datë 11.05.2019;
- ka marrë në konsideratë Rregulloret e BE-së dhe dokumentet e BEREC për rregullimin e tarifave roaming dhe implementimin e tyre, përfshirë modelin Roam Like At Home (RLAH), nëpërmjet të cilit hiqen tarifat me pakicë të aplikuara për romingun ndërkombëtar në vendet e BE-së.
- ka marrë në konsideratë kushtet aktuale të tregut Shqiptar celular dhe tarifat aktuale me shumicë dhe me pakicë të aplikuara për shërbimet roaming me Kosovën;
- ka marrë në konsideratë përcaktimet e "*Marrëveshje për reduktimin e cmimeve të shërbimeve roaming në rrjetet publike të komunikimeve të lëvizshme në rajonin e Ballkanit Perëndimor*" të nënshkruar më 4 Prill 2019 nga ministritë përgjegjëse për fushën e komunikimeve elektronike të vendeve të Ballkanit Perëndimor (Marrëveshja RRA WB6);
- është përgatitur si dokument përfundimtar pas procesit të këshillimit publik të kryer më 15.03.2019-15.04.2019, në përputhje me nenin 58 të Ligjit 9918 me qëllim tërheqjen e komenteve të palëve të interesuara për rregullimin e propozuar në këshillim publik si dhe përmban komentet e palëve të interesuara dhe qëndrimin e AKEP për komentet në Aneks 1.

Ky dokument është një dokument rregullator shumë i rëndësishëm për zbatimin e marrveshjes së roamingut Shqipëri-Kosovë dhe përfitimet e qytetarëve të dy vendeve nga përdorimi i shërbimeve të rrjeteve celulare nëpërmjet heqjes së tarifave më pakicë të roamingut midis dy vendeve. Me miratimin e këtij dokumenti, AKEP do të marrë vendimet përkatëse për rregullimin e tarifave të roamingut ndërkombëtare, si dhe tarifave të terminimit ndërkombëtar të lidhura me këto shërbime, për operatorët celularë në Shqipëri:

- Rregullimin e tarifave me shumicë të roamingut që operatorët celularë të RSH aplikojnë për operatorët celularë të RK, kur pajtimtarët e këtyre të fundit janë në roaming në Shqipëri;
- Rregullimin e tarifave me shumicë të terminimit të thirrjeve ndërkombëtare që operatorët celularë të RSH aplikojnë për operatorët celularë të RK, për ato thirrje që janë të lidhura me roamingun ndërkombëtare midis vendeve;
- Rregullimin e tarifave me pakicë që operatorët celularë të RSH aplikojnë për pajtimtarët e tyre, kur këta janë në roaming në Kosovë.

Rregullimi do të jetë reciprok në të dy vendet, që do të thotë masat rregulluese të AKEP për operatorët celularë në Shqipëri do të jenë të njëjta me masat rregulluese që ARKEP do vendosë ndaj operatorëve celularë të Kosovës.

2. Rregullimi i tarifave të Roaming në vendet e BE-së dhe rajonin WB

Marrëveshja e roamingut Shqipëri-Kosovë në përcaktimet e saj ka referenca me kuadrin rregullator të BE-së për aplikimin e modelit RLAH, si dhe parashikon që zbatimi i këtij modeli midis Shqipërisë dhe Kosovës të fillojë gradualisht nga data 15 Qershor 2019. Shqipëria dhe Kosova janë gjithashtu pjesë e negociatave me katër vende të tjera të Ballkanit Perëndimor (Malin e Zi, Maqedoninë e Veriut, Serbinë dhe Bosnje-Hercegovinën) për nënshkrimin e një marrëveshje rajonale për reduktimin e përshkallëzuar të tarifave roaming midis tyre për të arritur në modelin RLAH midis tyre. Në lidhje me marrëveshjen rajonale WB6, Marrëveshja Shqipëri-Kosovë parashikon që zbatimi i saj nuk i pengon palet në pjesëmarrjen në Marrëveshjen Rajonale për Reduktimin e roamingut sipas angazhimeve të marra në kuadër të MAP-REA, në Samitin e Triestes me 12 Konik 2017 dhe deklaratës së përbashkët të Kryeministrave në Samitin e Sofies me 17 Maj 2018.

Reduktimi i tarifave roaming deri në heqjen e tyre për përdoruesit fundorë midis Shqipërisë dhe Kosovës do të bazohet në modelin e ndjekur nga BE për RLAH. Njëkohësisht draft-marrëveshja rajonale parashikon aplikimin e këtij modeli midis 6 vendeve të WB.

Për sa më sipër, ky kapitull përmban informacion mbi rregullimin e roamingut në vendet e BE-së si dhe për dokumentat e KE dhe BEREC që kanë lidhje me rregullimin e roamingut në vendet e BE-se, përfshirë modelin RLAH, si dhe për përcaktimet kryesore të rena dakort për marrëveshjen rajonale të roamingut për WB6.

1. Rregullimi i roaming ndërkombëtar midis vendeve anëtare të BE-së

Komisioni Evropian ka filluar rregullimin e roamingut ndërkombëtarë midis vendeve anëtare të BE-së në vitin 2007 nëpërmjet miratimit të Rregullores Nr. 717/2007 (e njohur ndryshe si Roaming I Regulation), datë 17 Qershor 2007. Nëpërmjet kësaj Rregulloreje KE përcaktoi tarifa maksimale me shumicë dhe me pakicë dhe reduktime të tyre për roamingun ndërkombëtar midis vendeve anëtare për thirrjet zanore. Më pas Komisioni ka vijuar reduktimin e tarifave roaming duke shtuar dhe shërbimet nën-rregullim (SMS dhe data (Internet) nëpërmjet Rregullores Nr. 544/2009 (Roaming II Regulation) dhe Rregullores Nr.531/2012 (Roaming III Regulation). Komisioni ka amenduar Rregulloren 531/2012, nëpërmjet Rregullores 2015/2120 (Telecom Single Market Regulation-TSM Regulation) dhe Rregullores 2017/920 (Rregullat për tregjet me shumicë të roamingut). Nëpërmjet Rregullores Telecom Single Market (TSM Regulation), Komisioni vendosi për fillimin e aplikimit të Roam Like At Home duke filluar nga data 15 Qershor 2017, duke përfshirë dhe një fazë tranzitore për RLAH+, ku operatorët celularë mund të aplikojnë për periudhën tranzitore (deri në 14.06.2017) tarifa shtesë (surcharge) për roaming në vendet e BE-se mbi ato të aplikuar brenda vendit (domestic price), duke vënë kufizime për surcharge (sa niveli i tarifave perkatëse me shumicë), si dhe tavanë të tjera për tarifën totale retail të roamingut sipas llojit të shërbimit (thirrje, SMS dhe data). Nëpërmjet RLAH qytetarët në vendet anëtare të BE-së nuk kanë më tarifa/kosto shtesë me pakicë në faturat që

kanë me operatorët vendas kur vizitojnë vende të tjera anëtare të BE-së. Për të mundësuar RLAH, Komisioni ka miratuar gjithashtu reduktime të mëtejshme të tarifave me shumicë të aplikuar midis operatorëve si dhe masa për përdorim të drejtë të shërbimeve me pakicë (Retail fair use policy) në RLAH (Rregullore 2016/2286), që përmban rregulla për të shmangur roamingun e perhershëm apo abuziv nga përdoruesit fundorë. Aktet legjislative të BE-së janë shoqëruar me një sërë aktesh implementuese nga Komisioni dhe Udhëzime nga Grupi i Rregullatorëve Evropianë (BEREC).

Rregullimet e kryera nga Komisioni për roaming ndërkombëtare janë kundërshtuar nga operatorët, dhe konfirmimi më 8 Qershor 2010 nga Gjykata Evropiane e Drejtësisë i vlefshëmrisë së Rregullores së Roamingut (Regulation I) konsiderohet si një nga momentet kryesore të procesit në vendet e BE-së, proces i cili ka sjellë përfitime shumë të mëdha për qytetarët e BE-së.

Me poshte, bazuar në informacion nga Cullen International, paraqiten ne menyre me te detajuar hapat kryesore te BE per rregullimin e roamingut midis vendeve anetare.

HAPESIRA INFORMUESE 2.1: HAPAT KRYESORE TE RREGULLIMIT TE ROAMINGUT NE VENDET E BE-SE (2007-2022)

Wholesale Roaming Regulation

Publication in the Official Journal of the EU (17 May 2017) and entry into force (20 May 2017)

Confirmation by Coreper I (8 February 2017) and European Parliament lead Industry (ITRE) committee (28 February 2017) ([Flash](#)), Parliament plenary (April 6, 2017) ([Flash](#)) and the Council (25 April 2017) ([Flash](#))

Informal **trilogue agreement** ([Flash](#)): 1 February 2017

Roam Like At Home (RLAH) fair use policy

Adoption of the Commission **Implementing Regulation** ([Report](#)): 15 December 2016

Application and implementation

20th BEREC **international roaming data report** covering April 2017 - September 2017 ([Flash](#)): 9 March 2018

Commission **Implementing Regulation** setting maximum retail charge for calls received at 0.91 €cent/min: adopted 14 December 2017

Report on the transparency and comparability of international mobile roaming tariffs: 7 December 2017

19th **BEREC roaming data report** October 2016 - March 2017: 5 October 2017 ([Flash](#))

Commission **tender** for a study assessing the cost of providing Wholesale roaming services: 26 August 2017

Abolition of international mobile roaming retail charges (Cullen [Q&A](#)): 15 June 2017

BEREC **Wholesale roaming guidelines** ([Flash](#)): 9 June 2017

BEREC **guidelines** on the implementation of the retail roaming fair use policy, including an [Excel file](#) regarding the sustainability mechanism: 27 March 2017

BEREC **guidelines** on the separate sale of mobile roaming services: 5 July 2013

Commission **Implementing Regulation** setting maximum retail charge for calls received at 1.08 €cent/min: adopted 16 December 2016

Roaming provisions of the TSM Regulation apply (Cullen [Q&A](#)): 30 April 2016

Roaming III Regulation

Published in Official Journal: 30 June 2012

Entry into force: 1 July 2012

Parliament-Council compromise ([Flash](#)): 27 March 2012

Roaming II Regulation

Fourth edition of the ERG guidelines on the implementation of the Roaming II Regulation: 1 July 2009

Published in Official Journal: 29 June 2009. Entry into force: 30 June 2009

Roaming I Regulation

European Court of Justice **confirms** the validity of the Roaming I Regulation ([Flash](#)): 8 June 2010

Published in Official Journal: 29 June 2007. Entry into force: 30 June 2007.

Burimi: Cullen International

Tabela e mëposhtme paraqet ecurinë e elementeve kryesore të tarifave me shumicë dhe me pakicë të roamingut në vendet e EU/EEA sipas rregulloreve të BE-së.

TABELA 2.1: ECURIA E TARIFAVE ME SHUMICË DHE PAKICË TË ROAMINGUT NË VENDET E BE-SE (2007-2022)

	Maximum average wholesale roaming tariffs within EU/EEA				Maximum retail tariffs for roaming within EU/EEA				
	Voice Calls (€/min)	SMS (€/SMS)	Data(€/MB)		Voice Calls (€/min)		SMS sent (€/SMS)	Data(€/MB)	
					Outgoing	Received			
EU Roaming I Regulation 2007	July 1, 2007	0.30			Eurotariff	0.49	0.24		
	Aug 30, 2008	0.28			Eurotariff	0.46	0.22		
EU Roaming II Regulation 2009	Aug 30, 2009	0.25	0.04	1.00	Eurotariff	0.43	0.19	0.11	
	July 1, 1 2010	0.22	0.04	0.80	Eurotariff	0.39	0.15	0.11	
EU Roaming III Regulation 2012	July 1, 2011	0.18	0.04	0.50	Eurotariff	0.35	0.11	0.11	
	July 1, 2012	0.14	0.03	0.25	Eurotariff	0.29	0.08	0.09	
	July 1, 2013	0.10	0.02	0.15	Eurotariff	0.24	0.07	0.08	
TSM Regulation 2015	July 1, 2014	0.05	0.02	0.05	Eurotariff	0.19	0.05	0.06	
	April 30, 2016	0.05	0.02	0.05	RLAH+	Domestic Retail + Roaming Wholesale ≤ 0.19	Average MTR in EU	Domestic Retail + Roaming Wholesale ≤ 0.06	Domestic Retail + Roaming Wholesale ≤ 0.20
	June 14, 2017	0.05	0.02	0.05	RLAH+	Domestic Retail + Roaming Wholesale ≤ 0.19	Average MTR in EU	Domestic Retail + Roaming Wholesale ≤ 0.06	Domestic Retail + Roaming Wholesale ≤ 0.20
		Voice Calls (€/min)	SMS (€/SMS)	(€/GB)					
	June 15, 2017	0.032	0.01	7.7	RLAH	Domestic Retail			
	January 1, 2018	0.032	0.01	6.0	RLAH	Domestic Retail			
	January 1, 2019	0.032	0.01	4.5	RLAH	Domestic Retail			
	January 1, 2020	0.032	0.01	3.5	RLAH	Domestic Retail			
	January 1, 2021	0.032	0.01	3.0	RLAH	Domestic Retail			
	January 1, 2022	0.032	0.01	2.5	RLAH	Domestic Retail			

Burimi: Informacion nga Rregulloret e BE

Masa rregullatore strukturore dhe per mbrojtjen e konsumatorit

Rregullimi i shërbimeve të roamingut në vendet e BE-së është kryer përmes dokumentave të cituar më sipër, të cilat kanë përfshirë jo vetëm rregullimin e tarifave të shërbimeve të roamingut me shumicë dhe me pakicë, por edhe masa të tjera rregulluese strukturore (të tregut) si detyrime për akses me shumicë të roamingut për MNO dhe MVNO (direkt dhe indirekt access), local break-out (LBO) që mundësojnë një pajtimtar të përdorë aksesin broadband celular të një operatori në vendin që ben roaming dhe të tarifohet direkt nga ky operator, si dhe një sërë masash mbrojtëse për konsumatorin në lidhje me transparencën dhe njoftimin e tyre nga operatori për tarifën nen-rregullim të roamingut, mundësitë e zgjedhjes, si dhe parandalimin e faturave shokuese (bill shock) gjatë roamingut duke vendosur një limit prej 50 Euro.

Rregulloret I, II dhe III të BE-së kanë përcaktuar tarifa maksimale për shërbimet me shumicë dhe me pakicë të roamingut. Për tarifën me pakicë të shërbimeve të rregulluara të roamingut operatorët duhet të aplikojnë tarifën maksimale me pakicë sipas rregullores dhe kësaj tarife i njihet si Eurotarifa. Operatorët celularë kishin detyrim që të ofronin për pajtimtarët këto tarifa që ishin të shprehur në Euro për njësi (minutë, SMS dhe MB), por ndërkohë mund të ofronin dhe zgjedhje të

tjera për pajtimtarin. Pra operatorët celularë kishin fleksibilitet në ofrimin e tarifave apo paketave të ndryshme roaming, por kishin detyrim që krahas tyre të ofronin dhe Eurotarifën, pra tarifën e rregulluar, duke dhënë njoftimin e duhur pajtimtarit, për ta bërë zgjedhjen e tij alternative sa më të informuar.

Rregullorja (EU) 2015/2120, që amendoi Rregulloren III të roamingut, përcaktoi aplikimin e modelit RLAH në vendet e BE-se duke filluar nga data 15.06.2017, duke lejuar që në periudhën 30 Prill 2016-14 Qershor 2017 të aplikohet modeli RLAH+. Nëpërmjet modelit RLAH+, operatorët celularë lejohen të aplikojnë tarifa roaming me pakicë në bazë të formulës: tarifa brenda vendit (domestic) + tarifën përkatëse më shumicë. Njëkohsisht për këtë periudhë tranzitore rregullorja ruajti nivelet maksimale të këtyre tarifave në nivelin e Korrik 2014.

Në lidhje me aplikimin e modelit RLAH nga data 15 Qershor 2017, Rregullorja 531/2012, e amenduar me Rregulloren 2015/2120, përcakton që operatorët mund të aplikojnë një "*Politikë të përdorimit të drejtë*" (*Fair use policy*) të shërbimeve gjatë roaming nga pajtimtarët, me qëllim që të parandalojnë përdorimin abuziv ose jo normal të shërbimeve të Roamingut me pakicë nga pajtimtarët/klientët roaming, siç janë: përdorimi permanent i shërbimeve të Roamingut, etj. Në rast të tejkalimit të limiteve të vendosura nga Fair use policy, operatori ka të drejtë të aplikojë tarifë shtesë (surcharge) sipas modelit RLAH+.

Rregullorja parashikon që në rrethana specifike dhe të jashtëzakonshme, me qëllim të sigurimit të qëndrueshmërisë së modelit të tarifimit brenda vendit (domestic), kur një ofrues i Roamingut nuk është në gjendje të mbulojë kostot totale aktuale dhe të parashikuara të tij për ofrimin e shërbimeve të rregulluara të Roamingut sipas modelit RLAH, me të të ardhurat aktuale dhe të projektuara nga ofrimi i shërbimeve të tilla, ofruesi i Roamingut mund të kërkojë nga rregullatori për dhënien e autorizimit për të aplikuar një tarifë shtesë, në përputhje me rregullat e përcaktuara nga rregullatori. Kjo tarifë shtesë duhet të zbatohet vetëm në masën e nevojshme për të mbuluar kostot e ofrimit të shërbimeve të rregulluara roaming me pakicë, duke marrë parasysh tarifën maksimale të shitjes me shumicë të tyre.

Komisioni më datë 15 Dhjetor 2016 miratoi Rregulloren Implementuese e Komisionit (EU) 2016/2286 e cila përmban rregulla të detajuara për aplikimin e politikës së përdorimit të drejtë (fair use) si dhe rregulla se kur mund të aplikohet tarifë shtesë (surcharge) në raste të vecanta.

Njësitë matëse të tarifimit:

Sipas nenit 6/e/1 të Rregullores 531/2012 të amenduar, ofruesit e roamingut do të tarifojnë thirrjet roaming të kryera (dalëse) dhe të marra (hyrëse) në bazë sekonde. Ofruesit e roamingut mund të aplikojnë një periudhë fillestare të tarifimit prej jo më shumë se 30 sekonda për thirrjet e kryera. Ofruesit e roamingut do të tarifojnë klientët e tyre për ofrimin e shërbimeve të roamingut të të dhënave të rregulluara në bazë të njësisë kilobyte, me përjashtim të mesazheve MMS, të cilat mund të tarifohen për njësi. Në një rast të tillë, tarifa me pakicë për dërgimin ose marrjen e një mesazhi MMS në roaming, nuk duhet të tejkalojë tarifën maksimale me pakicë për shërbimin data roaming.

Paketa të tjera tarifore roaming v tarifa roaming nën-rregullim

Siapas nenit 6/e/1 të Rregullores 531/2012 të amenduar: gjatë periudhës tranzitore (RLAH+), nuk parandalohen ofertat të cilat i mundësojnë klientëve roaming, përdorimin e sasive të caktuara të shërbimeve roaming, sipas tarifave fikse ditore ose të tjera, me kushtin që konsumi i plotë i sasisë së lejuar të cojë në tarifë për njësi për thirrjet e kryera, thirrjet e marra, mesazhet SMS të dërguara dhe shërbimet e të dhënave (data) të cilat nuk duhet të tejkalojnë çmimin përkatës brenda vendit plus tarifën shtesë maksimale të përcaktuara për periudhën tranzitore.

Sipas nenit 6/e/3:

Ofruesit e roamingut mund të ofrojnë dhe klientët roaming mund të zgjedhin me vetdije, një tarifë roaming të ndryshme nga ato të rregulluara sipas modelit RLAH dhe RLAH+, në bazë të të cilës klientët roaming përfitojnë nga një tarifë për shërbimet roaming të ndryshme nga ato të rregulluara në mungesë të një zgjedhjeje të tillë. Ofruesi i roamingut duhet t'i kujtojë/informojnë këtyre klientëve roaming për natyrën e avantazheve roaming që ata po bëjnë dorë për shkak të zgjedhjes së tyre.³

Pavarësisht nënparagrafit të parë, ofruesit e roamingut do të zbatojnë automatikisht një grup tarifash në përputhje me përcaktimet në nenet 6a dhe 6b (RLAH) dhe paragrafin 1 (RLAH+) të këtij neni për të gjithë klientët ekzistues dhe të rinj roamingë automatikisht.

Çdo klient në roaming mundet në çdo kohë të kërkojë të kalojë në ose nga një tarifë e caktuar në përputhje me nenet 6a, 6b, 6c (RLAH) dhe paragrafin 1 (RLAH+) 1 të këtij neni. Kur konsumatorët roaming me vetdije zgjedhin të kalojnë ose kthehen në një tarifë të caktuar në përputhje me nenet 6a, 6b, 6c (RLAH) dhe paragrafin 1 (RLAH+) të këtij neni, çdo kalim duhet të bëhet brenda një dite pune nga marrja e kërkesës, do të jetë pa pagesë dhe nuk do të kërkojë kushte ose kufizime që kanë të bëjnë me elementet e abonimit, përveç roamingut. Ofruesit e roamingut mund të vonojnë kalimin derisa tarifa e mëparshme e roamingut të jetë efektive për një periudhë minimale të përcaktuar jo më shumë se dy muaj.

Sipas nenit 6/e/4:

4. Ofruesit e roamingut duhet të sigurojnë që një kontratë që përfshin çdo lloj shërbimi me pakicë të rregulluar të roamingut specifikon karakteristikat kryesore të shërbimit me pakicë të rregulluar të roamingut, duke përfshirë në veçanti:

(a) planin tarifor ose planet tarifore specifike dhe, për secilin plan tarifor, llojet e shërbimeve të ofruara, duke përfshirë volumin/sasinë e komunikimeve;

(b) çdo kufizim të imponuar në konsumin e shërbimeve me pakicë të rregulluara roaming të ofruara në nivelin e çmimit vendas të shitjes me pakicë të aplikueshëm, në veçanti informacionin sasior mbi mënyrën se si

³ Roaming providers may offer, and roaming customers may deliberately choose, a roaming tariff other than one set in accordance with Articles 6a, 6b, 6c and paragraph 1 of this Article, by virtue of which roaming customers benefit from a different tariff for regulated roaming services than they would have been accorded in the absence of such a choice. The roaming provider shall remind those roaming customers of the nature of the roaming advantages which would thereby be lost.

zbatohet ndonjë politikë e përdorimit të drejtë duke iu referuar çmimeve, volumeve ose parametrave të tjerë kryesore të shërbimit me pakicë të rregullaur të roamingut.

Ofruesit e roamingut publikojnë informacionin e përmendur në nënparagrafin e parë.

Detyrime për Transparencën

Rregullorja 531/2012, e amenduar nëpërmjet Rregullores 2015/2120 përmban 2 nene specifike për transparencën e tarifave me pakicë për shërbimet roaming:

Neni 14: Transparenca për tarifën me pakicë për thirrjet dhe SMS në roaming

Neni 15: Transparenca dhe mekanizma mbrojtës për shërbimet me pakicë roaming për të dhënat.

Detyrimet e transparencës për thirrjet dhe SMS përfshijnë detyrime për njoftime për përdoruesit në roaming për dhënie informacioni të personalizuar të tarifimit të shërbimeve në roaming, përfshirë një informim për politikën e përdorimit të drejtë që aplikohet ndaj klientit në roaming, si dhe tarifën shtesë që aplikohet për tejkalimin e limiteve. Informacioni për tarifën duhet të jetë në monedhën vendase. Operatori ka detyrimin që të dërgojë njoftim pajtimtarit kur arrihet niveli i përdorimit të drejtë të thirrjeve, sms (për internetin kur arrihet niveli 80%), përfshirë tarifën shtesë që do aplikohet pas përfundimit të volumit të lejuar të shërbimeve roaming. Një pikë e rëndësishme është vendosja e limesive financiare ose sasiore për roamingun e tedhenave për pajtimtarët në vlerën 50 euro në muja, ose sipas zgjedhjes së pajtimtarit.

Udhëzimet e BEREC

Një rol të rëndësishëm në implementimin e rregullimit të shërbimeve roaming në vendet e BE-se kanë luajtur udhëzimet e BEREC, të cilat përmbajnë sqarime të detajuara për menyrën e implementimit të rregullores të BE-se. BEREC ka nxjerrë një sërë udhëzimesh për roamingun, që lidhen me implementimin e Rregullores (EU) No 2015/2120, dhe Rregullores Implementuese të BE 2016/2286 (FUP) si:

- BoR (16) 34 BEREC Guidelines on Regulation (EU) No. 531/2012 as amended by Regulation (EU) No. 2120/2015 (Excluding Articles 3, 4 and 5 on e-hole-sale access and separate sale of services)
- BoR (17) 56 BEREC GUIDELINES ON Regulation (EU) No 531/2012, as amended by Regulation (EU) 2015/2120 and Commission Implementing Regulation (EU) 2016/2286 (Retail Roaming Guidelines).

Dokumentat e mësipërme të BEREC dhe Rregulloret përkatëse të BE do të shërbejnë si dokumenta referues për interpretime të rregullimit të roamingut Shqipëri-Kosovë në regjimet RLAH+ dhe RLAH, dhe AKEP/ARKEP do koordinojnë për transpozimin e tyre në akte rregullatore përkatëse në kohën e duhur, për të dhëna mundësinë MNO-ve për zbatimin korrekt dhe në kohë të modeleve RLAH+ dhe RLAH midis dy vendeve.

Dy dokumnetat e cituar te BEREC përmbajne udhëzime të përditësuara per aplikimin e modelit RLAH+/RLAH dhe FUP sipas përcaktimeve të rregulloreve perkatese te BE, dhe AKEP konsideron se keto udhëzime te BEREC (krahas atyre te BE) duhet të jenë dokumentat kryesor që do të shërbejë si udhëzim dhe për zbatimin e marreveshjes së roamingut Shqipëri-Kosove dhe vendimeve përkatëse të AKEP dhe ARKEP.

2. Rregullimi i roaming ndërkombëtar midis vendeve të rajonit WB6

Rregullimi i roamingut ndërkombëtar në vendet e BE-së është kryer nëpërmjet rregullimit në nivel komunitar nga institucionet e BE-së dhe ka sjellë përfitime të mëdha për qytetarët e vendeve anëtare të BE-së në përdorimin e shërbimeve celulare, sidomos rregullimi i fundit RLAH. Megjithatë këto rregullime aktualisht mund të aplikohen vetëm midis vendeve që kanë status të vendit anëtar të BE-së. Edhe vendet që aspirojnë për t'u bërë anëtare të BE-së nuk mund të përfshihne në këtë rregullim deri sa të marrin statusin Vend Anëtar. Megjithatë, marrveshjet bilaterale, multilaterale dhe rajonale konsiderohen tashmë edhe nga Unioni Ndërkombëtar i Telekomunikacioneve (ITU) si një instrument shumë i mirë për të reduktuar/eliminuar tarifat e roamingut ndërkombëtar.

Katër vende të rajonit të Ballkanit Perëndimor, Mali i Zi, Serbia, B&H dhe Maqedonia, në vitin 2014 kanë nënshkruar një Marreveshje Rajonale për Roamingun ndërkombëtar (Regional Roaming Agreement-RRA), e cila përcakton se tarifat roaming midis këtyre vendeve (tarifat me shumicë midis operatorëve celulare dhe tarifat me pakicë për t'u aplikuar për pajtimtarët e shërbimeve celulare gjatë roamingut në këto vende do të rregullohen sipas çmimeve të aplikuara midis vendeve të BE bazuar në Rregulloren (BE) Nr. 531/2012 të Paralementit Evropian dhe të Këshillit, të datës 13 Qershor 2012. Rregullimi nga secili vend i tarifave roaming sipas RRA është kryer duke aplikuar reduktim të përshkallëzuar (glide path) të tarifave me shumicë dhe me pakicë të roamingut ndërkombëtar, sipas vlerave dhe afateve te meposhtme.

TABELA 2.2: TARIFAT MAKSIMALE MESATARE ME SHUMICE PER ROAMING (RRA1: 2015-2017)

<i>Period of application</i>	<i>Calls</i>	<i>SMS</i>	<i>Data (MB)</i>
30.06.2015-30.06.2016	0.14	0.03	0.25
1.07.2016-30.06.2017	0.10	0.02	0.15
1.07.2017-	0.05	0.02	0.05

Burimi: RRA

TABELA 2.3: TARIFAT MAKSIMALE MESATARE ME PAKICE PER ROAMING (RRA1: 2015-2017)

<i>Period of application</i>	<i>Outgoing Calls</i>	<i>Incoming Calls</i>	<i>SMS</i>	<i>Data (MB)</i>
30.06.2015-30.06.2016	0.29	0.08	0.09	0.70
1.07.2016-30.06.2017	0.24	0.07	0.08	0.45
1.07.2017-	0.19	0.05	0.06	0.20

Burimi: RRA

Qeveria e RSH, nëpërmjet Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë, në bashkëpunim dhe me AKEP, ka kryer procedurat për aderimin e Shqipërisë në këtë marrëveshje, duke i kërkuar këtyre vendeve përfshirjen e Shqipërisë në këtë marrëveshje. Megjithatë kjo kërkesë e Shqipërisë nuk u finalizua me aderim pasi këto vendet e cituara se bashku me Shqipërinë dhe Kosovën janë tashmë në negociatë për nënshkrimin e një marrëveshjeje midis 6 vendeve të Ballkanit perëndimor.

Marrëveshja rajonale WB6 për Roamingun

Bashkëpunimi rajonal për roamingun ndërkombëtar është bërë pjesë Inisiativës së Ballkanit Perëndimor duke marrë dhe mbështetjen e Komisionit Evropian, i cili po asiston vendet e rajonit në këtë drejtim, nëpërmjet RCC (Regional Cooperation Council), organizëm që ka nxitur bashkëpunimin në këtë kuadër duke kryer një sërë takimesh të përbashkëta rajonale dhe studime për këtë çështje. Gjatë vitit 2018 dhe fillimit të vitit 2019 nëpërmjet RCC dhe me asistencë të KE janë kryer një sërë takimesh me pjesëmarrje të Autoriteteve Rregullatore (NRA) dhe Ministrive të linjës të gjashtë vendeve të Ballkanit Perëndimor (WB6) për finalizimin e marrëveshjes roaming sipas modelit RLAH duke përfshirë një periudhë tranzicionale me RLAH+ sipas modelit të BE-së.

Marrëveshja u nënshkrua nga ministrinë përgjegjëse për komunikimet elektronike të gjashtë vendeve të BP në Beograd më datë 4 Prill 2019, dhe përcaktimet kryesore të kësaj marrëveshjeje janë:

- Duke filluar nga 1.07.2021 midis vendeve të WB6 do të fillojë të aplikohet modeli RLAH, pra tarifën me pakicë roaming në vendet BP do të jenë sa tarifën përkatëse brenda vendit;
- Në periudhën tranzitore 1.07.2019-30.06.2021 do të aplikohet modeli RLAH+, ku operatoret celularë mund të aplikojnë një tarifë shtesë (surcharge) mbi tarifën brenda vendit. Tarifa shtesë nuk duhet të jetë më e lartë se 0.05 Euro/minutë për thirrje, 0.02 Euro/SMS dhe 0.025 Euro/MB dhe 0.015 Euro/MB 1.07.2020-30.06.2021. Tarifa totale (brenda vendit+surcharge) nuk duhet të jetë më e lartë se 0.19 euro/minutë, 0.06 Euro/SMS dhe 0.18 euro/MB;
- Niveli maksimal mesatar i tarifave me shumicë që një operator celular në rolin e rrjetit të vizituar do të tarifoë për shërbimet e rregullara të roamingut do të jenë 0.05 Euro/minutë për thirrje dalëse, 0.02 Euro/SMS dhe 0.025 Euro/MB. Tarifa me shumicë për internetin do reduktohet në 0.015 Euro/MB më 1.07.2020 dhe më pas çdo vit do reduktohet gradualisht për të arritur në 0.0025 Euro/MB më 1 Janar 2026. Tarifa maksimale për terminimin e thirrjeve të lidhura me roamingun në vendet e BP do të jetë 0.04 Euro/Minutë më 1 Korrik 2019, 0.025 Euro/minutë më 1 Korrik 2020, dhe 0.016 Euro/minutë nga 1 Korrik 2021 e në vijim.
- Deri më 1.07.2019 palët nënshkruese duhet të miratojnë çdo ndryshim të ligjeve dhe/ose akteve nënligjore për komunikimet elektronike, të nevojshme për arritjen e objektivave të Marrëveshjes, duke përfshirë edhe harmonizimin e nivelit të politikës relevante të mbrojtjes së konsumatorit me standardet që mbizotërojnë brenda BE-së.
- ndryshimet në ligjet dhe/ose aktet nënligjore të nevojshme për të siguruar që zbatimi i rregullave mbi politikën e përdorimit të drejtë, rregullat për zbatimin e mekanizmit të derogimit të qëndrueshmërisë dhe kërkesat e transparencës, të cilat korrespondojnë me të njëjtat rregulla të zbatueshme në Bashkimin Evropian, është uniform në të gjithë nënshkruesit dhe do të miratohen nga palët nënshkruese jo më vonë se 31 Dhjetor 2020.

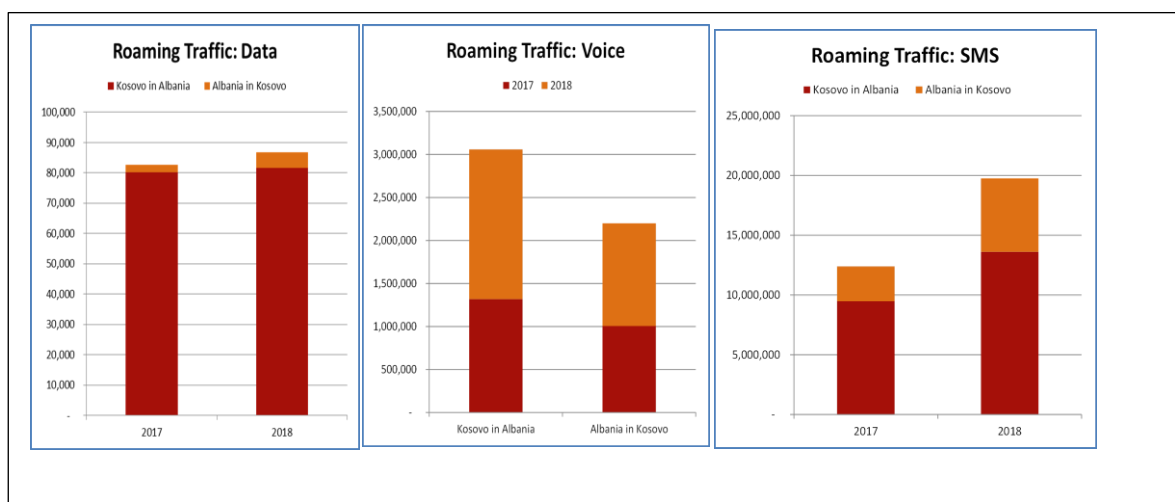
Në lidhje me këtë marrëveshje, AKEP më datë 7.05.2019 ka nisur një proces të vecantë këshillimi publik.

3. Roamingu nderkombetar Shqiperi-Kosove 2016-2018

1. Volumi i trafikut te roamingut

Të dhënat tregojnë për një rritje shumë të madhe të përdorimit të roamingut nga qytetarët e Kosovës në Shqipëri, sidomos për të dhëna (Internet). Ndërsa përdorimi i minutave në roamingun midis dy vendeve është i balancuar, përdorimi i SMS-eve dhe të dhënave ka ndryshime të mëdha. Në vitin 2017 qytetarët e Kosovës përdorën 3 herë më shumë SMS dhe 31 herë më shumë data (internet) gjatë roamingut në Shqipëri se sa qytetarët Shqiptarë gjatë roamingut në Kosovë. Në vitet 2017- 2018 sasia e të dhënave të përdorur nga Kosova në roaming në Shqipëri ishte i qndrueshem në rreth 80 mijë GB, ndërsa sasia e të dhënave të përdorur nga pajtimtarët celularë të Shqipërisë në roaming në Kosovë u rrit me 22%, por perseri ky nivel është 25 herë më i ulët se roamingu i përdoruesve të Kosovës në Shqipëri. Në vitin 2018 përdoruesit celularë të Shqipërisë përdorën 1.2 milion minuta, 6 milion SMS dhe 5 mijë GB internet roaming në Kosovë. Ndërsa në vitin 2018 përdoruesit celularë të Kosovës përdorën 1.7 milion minuta, 13.6 milion SMS dhe 82 mijë GB internet roaming në Shqipëri.

FIGURA 3.1: TRAFIKU ROAMING SHQIPERI KOSOVE: 2017-18

Burimi: Sipas të dhënave të operatoreve celulare të RSH

Në raport me 4 vendet e tjera të Ballkanit Perëndimor (Maqedonia, Mali i Zi, Serbia dhe Bosnje dhe Hercegovina) që kanë nënshkruar Marreveshjen Rajonale për Roamingun ndërkombëtar (Regional Roaming Agreement-RRA), trafiku i shkëmbyer me Kosovën në roaming ndërkombëtarë përbën një pjesë të konsiderueshme, madje ai është dhe disa herë më i lartë se totali i trafikut të shkëmbyer me të katër vendet e tjera të EËB së bashku.

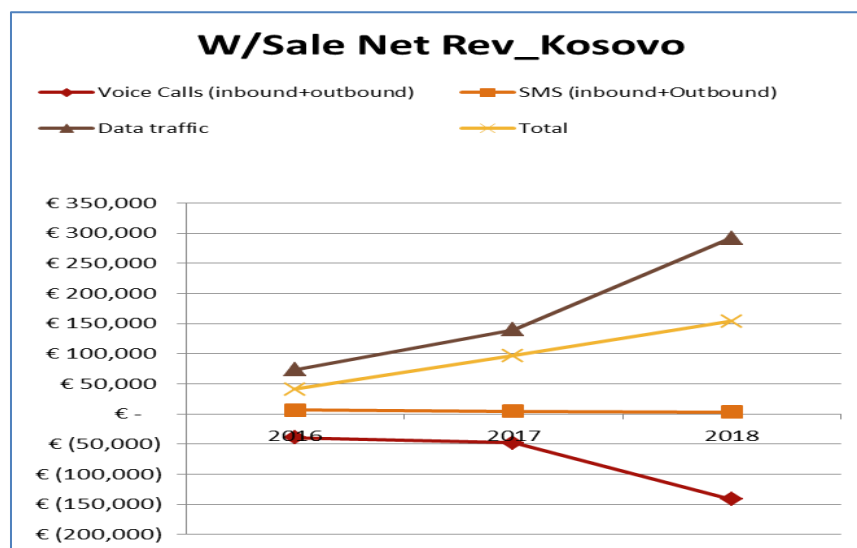
2. Të ardhurat dhe kostot e roamingut me Kosovën

Të ardhurat me shumicë nga roamingu të tre operatorëve celularë nga roamingu me Kosovën (të ardhurat që operatorët Shqiptarë marrin nga operatorët e Kosovës kur pajtimtarët e tyre vizitojnë Shqipërinë) në vitin 2016 ishin rreth 189 mijë euro, ndërsa në vitin 2017 ishin 255 mijë euro. Të ardhurat nga përdorimi i data (interneti) zënë rreth 62% të totalit të këtyre të ardhurave me shumicë.

Kostot me shumicë (pagesat që operatorët Shqiptarë u kryejnë operatorëve të Kosovës kur përdoruesit celularë Shqiptarë vizitojnë Kosovën) ishin rreth 148 mijë euro në vitin 2016, dhe 158 mijë euro në vitin 2017.

Të ardhurat neto të operatorëve Shqiptarë (diferenca të ardhura me shumicë minus kosto me shumicë) ishin rreth 41 mijë euro në vitin 2016 dhe 97 mijë euro në vitin 2017. Pra bilanci neto i të ardhurave dhe kostove me shumicë është pozitiv për operatorët Shqiptarë. Në vitin 2018 të ardhurat neto me shumicë të tre operatorëve Shqiptarë nga roamingu me Kosovën ishin rreth 150 mijë euro, apo rreth 50% me shume se një vit më parë.

FIGURA 3.2: TË ARDHURAT NETO ME SHUMICË TË TRE OPERATORËVE CELULARE NGA ROAMINGU ME KOSOVEN 2016-2018

Burimi: Llogaritje të AKEP sipas të dhënave të operatorëve

Të ardhurat me pakicë të 2 operatorëve celularë⁴ Shqiptarë nga roamingu ndërkombëtar me Kosovën, pra çfarë kanë paguar përdoruesit Shqiptarë për shërbimet e roamingut në Kosovë, ishin rreth 90 mijë euro në vitin 2016, dhe 104 mijë euro në vitin 2017 (rreth 400 mijë euro nëse përfshijmë vlerësimin e operatorit që nuk mund të raportojë të dhëna të detajuara për këtë zë).

⁴ Vodafone është shprehur se nuk mund të ndajë dot të ardhurat me pakicë nga roamingu ndërkombëtar sipas vendeve për shkak të përdorimit të paketave bundle dhe skontove që aplikohen për roaming ndërkombëtar në shumë vende. Ky shqetësim është ndare dhe nga dy operatorët e tjerë gjatë takimeve të kryera me AKEP dhe MIE në vitin 2018.

3. Tarifat aktuale te roamingut Shqipëri - Kosovë

3.1 Tarifat me shumice

Tarifat me shumicë të aplikuara midis operatorëve celularë në Shqipëri dhe Kosovë për roamingun ndërkombëtarë midis dy vendeve janë objekt i skontove të mëdha në varësi të sasisë së trafikut të shëmbyer dhe/ose sezonit (p.sh. gjatë sezonit të verës tarifat me shumicë në roaming midis dy vendeve janë shumë më të ulëta se në periudha të tjera të vitit). Albtelecom prej shume vitesh ka nenshkruar marrveshje favorizuese roamingu me dy operatorët celularë në Kosovë duke ofruar tarifa shumë të lira roamingu për përdoruesit fundorë gjatë qëndrimit në Shqipëri si dhe anasjelltas. Albtelecom ka dhe lidhje direkte interkoneksioni me operatorët në Kosovë si dhe kohët e fundit ka njoftuar se ka filluar të ofroje RLAH me Kosoven.

Në bazë të informacionit të muajve të fundit nga tre operatorët celularë në Shqipëri sipas marrveshjeve të roamingut me Kosoven, rezulton se tarifat me shumicë për thirrjet variojnë nga 0.03 euro/minutë në 0.30 euro/minutë, ndërsa për data nga 1 euro/GB në 10 euro/GB. Nderkohe nga të dhënat me të detajuara të trafikut dhe të ardhurave/kostove të roamingut, rezulton se tarifa me shumicë mesatare e ponderuar (Average Revenue/Cost per Unit) është 0.065 euro/minute dhe 1.9 euro/GB (Kosova roaming në Shqipëri) dhe 0.130 euro/minute për thirrje dhe 8.8 Euro/GB për internet (Shqipëria roaming në Kosovë).

TABELA 3.3: TË ARDHURAT (IN) DHE KOSTOT (OUT) MESATARE PËR NJESI TË SHËRBIMEVE ME SHUMICE TË ROAMINGUT (2017/2018)

Country	Voice IN	SMS IN	Data IN (MB)	Voice OUT	SMS OUT	Data OUT (MB)
Kosovo	0.0657	0.0010	0.0019	0.1303	0.0015	0.0088
Maqedonia e Veriut	0.0574	0.0031	0.0102	0.1380	0.0018	0.0106
Montenegro	0.0684	0.0077	0.0344	0.1098	0.0073	0.0213
Serbia	0.1347	0.0032	0.0051	0.1612	0.0089	0.0117
Bosnja& Hercegovina	0.2746	0.0476	0.0131	0.1312	0.0399	0.0876
Total World	0.0681	0.0017	0.0133	0.1506	0.0058	0.0144

Burimi: Llogaritje të AKEP sipas të dhënave të operatorëve. Të dhënat janë mesatare e ponderuar për tre operatorët së bashku.

Ndërkohë tarifat me shumicë që aplikohen aktualisht sipas implementimit të RLAH në vendet e BE-së, janë 0.032/euro/minutë për thirrje, 0.01 euro/SMS dhe 4.5 euro/GB (kjo tarifë është objekt reduktimi të mëtejshëm të përshkallëzuar –Shiko tabela 2.1). Ndryshimet me të mëdha me tarifat e BE-se janë për tarifat me shumicë të aplikuara nga operatorët e rrjeteve celulare në Kosovë. Gjithsesi një ndër elementet kryesore dhe që po merr përdorim akoma me të madh është data roaming, dhe tarifat e aplikuara për midis operatorëve për këtë shërbim me shumicë janë të përaafreta ose dhe me të lira se ato të aplikuara në vendet e BE-se.

3.2 Tarifat me pakice

Operatorët celularë në Shqipëri për shërbimet roaming ofrojnë paketa/oferta të ndryshme për përdoruesit me parapagim dhe paspagim, të cilat përshkruhen shkurtimisht më poshtë. Tabela e mëposhtme paraqet tarifën standarde me pakicë të aplikuar nga tre operatorët për roaming në Kosovë, nëse pajtimetri nuk ka aktivizuar një paketë/ofertë ose pas mbarimit të sasive të përfshira në pagesën fikse të ofertës/paketës roaming. Tabela përmban informacion për tarifën në roaming në rrjetin e preferuar (Vala ose Ipko), për roaming në rrjet tjetër tarifën janë më të larta.

TABELA 3.4: TARI FAT STAN DARDE ME PAKI CË TE ROAMINGUT TË MNO-VE NE KOSOVE.

Operatori	Min dalëse (Lek/Min)	Min hyrëse (Lek/Min)	SMS (Lek/SMS)	Internet (Lek/MB)
Vodafone Albania	215	175	65	365
Telekom Albania	140	100	20	60
Albtelecom	25	25	10	20

Burimi: faqet ëeb te operatoreve celulare.

Sic mund të vihet re Vodafone Albania aplikon tarifën më të lartë standarde (për njësi: minute, SMS dhe MB) për roaming në Kosovë. Ndërsa Albtelecom aplikon tarifën më të ulët për njësi, madje edhe më të ulët se tarifën për njësi të aplikuar brenda vendit. Albtelecom sipas njoftimeve në faqen web të tij ka filluar të aplikojë modelin RLAH me operatorin Vala në Kosovë gjatë fundit të vitit 2018 e në vijim.

Përveç tarifave të mësipërme për njësi dhe që aplikohen për përdoruesit pay-as-go dhe për konsumantët e paketës/ofertës, tre operatorët celularë ofrojnë një sërë paketash/ofertash për përdoruesit me parapagim dhe paspagim për roaming në Kosovë. Disa prej këtyre paketave/ofertave të tre MNO-ve për roaming që përshijnë dhe Kosovën janë të pasqyruara në tabelat në vijim.

TABELA 3.5: OFERTAT ME PAGESË FIKSE TE ROAMINGUT TË VODAFONE ALBANIA PER ROAMING NE KOSOVE.

	1-Ditore Europe	4-Ditore Europe	10-Ditore Europe	300 MB Europe	1GB Europe
Tarifa	300	500	1200	300	1000
Internet (MB)	50	100	200	300	1GB
Minuta Hyrese	10	30	80		
Minuta dalese drejt tegjitha destinacioneve	10	10	20		
Minuta dalese	10	30	80		

drejt Albania					
SMS dalese	10	30	80		

Shënime:

- Kohëzgjatja fillestare për konsumimin e minutave brënda paketës është 30 sekonda. Pastaj tarifimi bëhet për çdo sekondë (30+1).
- Interneti tarifohet për çdo 10 Kb.
- Pasi të konsumohet paketa aplikohen çmimet standarde roaming.
- Njoftim me SMS në momentin që konsumohen 80% të minutave ose MB të përfshira në paketë, si edhe për konsumimin e të gjitha njësive të përfshira në paketë. Gjithashtu, njoftim 24 orë para përfundimit të vlefshmërisë së paketës dhe në momentin e përfundimit të vlefshmërisë së paketës

TABELA 3.6: OFERTAT ME PAGESE FIKSE TE ROAMINGUT TË TELEKOM ALBANIA PER ROAMING NE KOSOVE.

	Roaming Ditore	Roaming 3 Ditore	Roaming 3 Ditore Mix	Roaming javore	Roaming Ditore (data)	Roaming Ditore (data)
Tarifa	400	700	1100	1500	200	600
Minuta Hyrese	10	100	100	200		
Minuta dalese drejt tegjitha destinacioneve	10	25	30	50		
SMS dalese	10	100	100	200		
Internet	-	-	100	-	50	200

Shënime:

TABELA 3.7: OFERTAT ME PAGESE FIKSE TE ROAMINGUT TË ALBTELECOM ALBANIA PER ROAMING NE KOSOVE.

Paketat	Roaming PromoZone 1	Roaming PromoZone 4	Roaming PromoZone 10	Roaming PromoZone Internet	Roaming PromoZone Extra	Roaming Rajoni
Çmimi	ALL 90	ALL 290	ALL 990	ALL 990	ALL 1,590	ALL 990
Minuta Dalëse	10 *	30 *	100 *	-	50 **	200*
Minuta Hyrëse	10	30	100	-	50	50
SMS Dalëse	10	30	100	-	50	
MB Internet	10	30	100	200	100	200
Vlefshmëria	24 Orë	4 Ditë	10 Ditë	10 Ditë	4 Ditë	10 Ditë

Shënime:

- Për të kontrolluar balancën dërgo një SMS me tekst Balance drejt numrit 136.
- Për t'u regjistruar në një nga Paketat Roaming dërgo një SMS në numrin 136 me tekst sipas paketës së përzgjedhur; përdor menunë Eagle Star në telefonin tënd; ose vizito një nga dyqanet ALBtelecom.
- Nuk mund të aktivizohen 2 paketa roaming njëkohësisht dhe pse mund të jenë 2 paketa të ndryshme. Përfshijmë në vetëm paketa Roaming PromoZone Internet e cila mund të aktivizohet së bashku me një nga Paketat e tjera Roaming.
- Paketat Roaming mund të përdoren vetëm me operatorët e përfshirë në PromoZone 1.

- SMS-të dalëse janë të vlefshme drejt të gjitha destinacioneve.
- Skema e tarifimit për thirrjet hyrëse dhe dalëse është 60+1 sekonda, ndërsa për Internetin është 10 Kb + 10 Kb.

4. Rregullimi i Tarifave të Roaming-ut Shqiperi-Kosove

1. Baza Ligjore dhe objekti i rregullimit

Rregullimi i tarifave të roamingut në vendet e BE-së është kryer dhe kryhet nëpërmjet Rregulloreve të BE-së, të cilat janë të aplikueshme në mënyrë të drejtëpërdrejtë në vendet anëtare të BE-se, pa qenë nevoja e akteve të tjera ligjore apo nën-ligjore të vendeve anëtare për rregullimin e këtyre tarifave.

Kuvendi i Republikës së Shqipërisë me Ligjin nr. 107/2018 “Për një shtesë në ligjin nr. 9918, datë 19.5.2008, “Për komunikimet elektronike në Republikën e Shqipërisë”,⁵ ka miratuar që në nenin 55, pika 2, të shtohet parashikimi që AKEP, përveç tarifave të shërbimeve të përfshira në skemën e shërbimit universal dhe operatorëve me FNT, ka të drejtë të rregullojë edhe tarifat e shërbimeve roaming ndërkombëtare sipas marrveshjeve reciproke ndërkombëtare të nënshkruara apo miratuara për zbatim reciprok.

Me ndryshimin e miratuar në nenin 55, pika 2 e ligjit 9918 bëhet si vijon (është shtuar pika “c”):

“AKEP-i ka të drejtë të zbatojë rregullimin e tarifave të shërbimeve nëpërmjet një vendimi për rregullimin e tarifave përveç shërbimeve:

- shërbimet e përfshira në skemën e shërbimit universal, të ofruara nga ofruesi i shërbimit universal, sipas përcaktimeve në nenin 57 të këtij ligji;*
- shërbimet e ofruara nga sipërmarrësi me fuqi të ndjeshme në treg në tregun përkatës.*
- shërbimet e roaming-ut mbi bazën e marrëveshjeve ndërkombëtare dy ose shumëpalëshe, të nënshkruara apo të miratuara për zbatim reciprok të rregullimit të tarifave për këto shërbime, si dhe tarifave të terminimit ndërkombëtar të lidhura me këto shërbime..”**

Ligji 9918, në nenin 57 (Metoda e rregullimit të tarifave) përcakton ndër të tjetra se AKEP zbaton rregullimin e tarifave nëpërmjet përcaktimit të nivelit minimal ose maksimal të tarifave, korrigjimit të ecurisë së tarifave, si dhe në rregullimin e tarifave AKEP vlerëson edhe të dhënat më të fundit për:

- praktikën më të mirë të vendeve të BE-së;
- tarifat mesatare të vendeve të BE-së;

⁵ Ligji nr. 107/2018 është miratuar më 20.12.2018, publikuar në Fletoren Zyrtare Nr.197, më datë 15 Janar 2019, dhe ka hyrë në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren zyrtare.

- c) tarifat e vendeve të rajonit me zhvillim të ngjashëm me Republikën e Shqipërisë;
- ç) raportet ndërmjet tarifave të shumicës dhe pakicës;
- d) normën e fitimit të arsyeshëm, të realizuar nga sipërmarrësit e tjerë të komunikimeve elektronike në vendet e BE-së dhe në vendet me zhvillim të ngjashëm me Republikën e Shqipërisë.

Ndërkohë sipas nenit 58 të ligjit 9918, AKEP duhet të kryejë këshillim publik me palët e interesuara përpara marrjes së vendimit për rregullimin e tarifave, dhe sipas nenit 110 periudha e këshillimit nuk mund të jetë më pak se 30 ditë.

Për sa më sipër si bazë ligjore për rregullimin e tarifave roaming Shqipëri-Kosovë shërbejnë neni 55, pika 2/c e në vijim e ligjit 9918 dhe *“Marrëveshje për heqjen e cmimeve të shërbimeve roaming për rrjetet publike të komunikimeve të lëvizshme ndërmjet ministrive përgjegjëse për fushën e komunikimeve elektronike ndërmjet Republikës së Kosovës dhe Republikës së Shqipërisë”*, nënshkruar në Pejë më 26.11.2018.

AKEP zhvilloi procesin e këshillimit publik për këtë dokumentin e miratuar më 15.03.2019 për 30 ditë dhe ARKEP paralelisht në Kosovë zhvilloi këshillim publik për përcaktimet/modalitetet kryesore të rregullimit të tarifave roaming të operatorëve celularë të Kosovës për roamingun me Shqipërinë.

Për përcaktimin e modaliteteve për rregullimin e tarifave roaming të tre operatorëve celularë në RSH është përdorur:

- informacioni për praktikat më të mira dhe tarifat mesatre në vendet e BE-së (Rregulloret e BE dhe udhezimet e BEREC për roamingun në vendet e BE-se),
- tarifat e vendeve të rajonit (Marrëveshja e roamingut RRA midis vendeve WB6, e nënshkruar më 4 Prill 2019),
- raportet ndërmjet tarifave të shumicës dhe pakicës si dhe tarifat aktuale me shumicë dhe me pakicë të aplikuara nga operatorët celularë në RSH dhe RK për roamingun midis dy vendeve.

Bazuar në Marrëveshjen e Roamingut Shqipëri-Kosovë, neni 55, pika 2/c e Ligjit 9918, dhe informacionin e mësipërm, tarifat e mëposhtëme do jenë objekt rregullimi nga AKEP:

- 1) Tarifat me shumicë të roamingut që operatorët celularë të RSH aplikojnë për operatorët celularë të RK, kur pajtimtarët e këtyre të fundit janë në roaming në Shqipëri;
- 2) Tarifat me shumicë të terminimit të thirrjeve ndërkombëtare që operatorët celularë të RSH aplikojnë për operatorët celularë të RK, për thirrje që janë të lidhura me roamingun ndërkombëtar midis dy vendeve;
- 3) Tarifat me pakicë që operatorët celularë të RSH aplikojnë për pajtimtarët e tyre, kur këta të fundit janë në roaming në Kosovë.

Metoda e rregullimit të tarifave me shumicë dhe me pakicë të roamingut të cilësuar më sipër do të jenë sipas përcaktimit të nivelit maksimal të tyre sipas Nenit 57, pika 1/a dhe 1/b duke marrë në konsideratë elementët e përcaktuar në nenin 57, pika 2, si dhe pikën 3 të nenit 57 të ligjit 9918.

Një rol të rëndësishëm në rregullimin e tarifave të shërbimeve roaming do të përbëjnë dhe kushtet shoqëruese/detyrimet e operatorëve celularë të Shqipërisë për operatorët celularë të RK si dhe detyrime në lidhje me transparencën dhe mbrojtjen e konsumatorit në përdorimin e shërbimeve të rregulluara të roamingut midis Shqipërisë dhe Kosovës.

2. Alternativat për aplikimin e modelit RLAH/RLAH+ midis Shqipërisë dhe Kosovës

Rregullimi i tarifave me pakicë dhe me shumicë i Roamingut me Kosovën

Marrëveshja ndërmjet ministrive përgjegjëse për fushën e komunikimeve elektronike ndërmjet Republikës së Kosovës dhe Republikës së Shqipërisë "Për heqjen e cmimeve të shërbimeve roaming për rrjetet publike të komunikimeve të lëvizshme ndërmjet ministrive përgjegjëse për fushën e komunikimeve elektronike ndërmjet Republikës së Kosovës dhe Republikës së Shqipërisë" përmban midis të tjerave përcaktimet e mëposhtme:

- *Palët bien dakord që është e domosdoshme të hiqen çmimet për shërbimet roaming në Shqipëri dhe Kosovë duke u bazuar në modelin RLAH.*
- *Palët bien dakord që çmimet e zbatuara për shërbimet roaming me shumicë dhe pakicë të jenë të njëjta me nivelin e çmimeve në përputhje me modelin "roaming like at home" dhe të jenë në përputhje me Rregulloren e BE-së Nr. 531/2012 (BE) mbi "Shërbimin roaming në rrjetet publike të komunikimeve të lëvizshme" që është amenduar në Rregulloren e BE-së Nr. 2015/2120 dhe në Rregulloren Nr. 2017/920 e Parlamentit Evropian dhe të Këshillit të datës 17 Maj 2017.*
- *Palët bien dakord që zbatimi i regjimit të ri të fillojë gradualisht nga 15 Qershor 2019, sipas një plani dhe afateve të rëna dakort ndërmjet rregullatorëve.*

Pra objektivi kryesor i marrëveshjes është heqja e tarifave roaming me pakicë midis RSH dhe RK, që do të thotë aplikimi i modelit RLAH. Në lidhje me afatin e aplikimit të këtij modeli marrëveshja citon se ajo mund të fillojë të aplikohet në mënyrë graduale duke filluar nga data 15 Qershor 2019, pra duke nënkuptuar që për një periudhë tranzitore mund të aplikohet modeli RLAH+ si në vendet e BE-së. Këto afate dhe termat e tjerë duhet të përcaktohen nga rregullatorët e dy vendeve, AKEP dhe ARKEP.

Sic është cituar në kapitullin e mëparshëm:

- KE ka marre vendim nëpërmjet Rregullores 2015/2120 e miratuar në 25 Nëntor 2015 (hyrja në fuqi më 29.11.2015) që:
 - o Duke filluar nga data 15 Qershor 2017 tarifat, ofruesit e shërbimeve roaming duhet të aplikojnë modelin RLAH për shërbimet e rregulluara të roamingut me pakicë, pra që pajtimatërt e tyre gjatë roamingut në një vend tjetër të BE/EEA duhet të tarifohen për shërbimet e rregulluara të roamingut me pakicë sikur të ishin në vendin e tyre.
 - o Në periudhën 30 Prill 2016 deri më 14 Qershor 2017, ofruesit e shërbimeve roaming kanë të drejtë të aplikojnë një tarifë shtesë (surcharge) mbi tarifat vendase (domestic) me pakicë për shërbimet e rregulluara të roamingut (ose modeli RLAH+);
 - o Aplikimi i modelit RLAH është i kushtëzuar me politikën e përdorimit të drejtë.
 - o Tarifat me shumicë të roamingut do të vijojnë të jenë nën rregullim sipas vlerave dhe afateve të përcaktuara në Rregullore dhe akte të tjera të KE-së, dhe këto tarifa me shumicë përbëjnë tavane për tarifat shtesë me pakicë të RLAH+.
- Draft-marrëveshja RRA e WB6 (dhe marrëveshja finale e nënshkruar me 4 Prill 2019), ku palë janë dhe RSH dhe RK parashikon aplikimin e modelit të BE-së sipas afateve të mëposhtme:

- Duke filluar nga data 1.07.2021 të aplikohet modeli RLAH;
- Në periudhën 1.07.2019-30.06.2021 të aplikohet modeli RLAH+
- Tarifat me shumicë do të rregullohen sipas vlerave dhe afateve të përcaktuara në marrvëshje , dhe këto tarifa me shumicë përbëjnë tavane për tarifatat shtesë me pakicë të RLAH+.
- Vendet do të duhet të miratojnë aktet e nevojshme për zbatimin e dy modeleve.

Në përcaktimin e afateve për aplikimin e modelit RLAH si dhe kohëzgjatjen e modelit RLAH+ (periudhën tranzitore), AKEP dhe ARKEP duke marrë në konsideratë:

- mënyrën e aplikimit në BE të modelit RLAH;
 - draft-marrvëshjen e RRA për aplikimin e modelit RLAH në 6 vendet e WB6 (ku përshihen dhe RSH dhe RK), si dhe
 - tarifatat aktuale me shumicë dhe me pakicë të roamingut midis RSH dhe RK,
- ne dokumentin e nxjerre ne keshillim publik me 15.03.2019 vendosen të përfshijnë 2 alternativa të mundshme të aplikimit të modelit RLAH midis dy vendeve sipas specifikimeve të mëposhtme:

Alternativa 1 e keshillimit publik: RLAH duke filluar nga 1.07.2021

- Duke filluar nga data 1.07.2021 të aplikohet modeli RLAH;
- Në periudhën 1.07.2019 (15.06.2019)-30.06.2021 të aplikohet modeli RLAH+;
- Tarifatat me shumicë do të rregullohen sipas vlerave dhe afateve të përcaktuara si në draft-marrvëshjen RRA WB6 por me disa ndryshime të vogla (tarifa me te uleta me shumice per aksesin ne Internet), dhe këto tarifa me shumicë përbëjnë tavane për tarifatat shtesë me pakicë të RLAH+.

Alternativa 2 e keshillimit publik: RLAH duke filluar nga 1.07.2020

- Duke filluar nga data 1.07.2020 të aplikohet modeli RLAH;
- Në periudhën 1.07.2019 (15.06.2019)-30.06.2020 të aplikohet modeli RLAH+;
- Tarifatat me shumicë do të rregullohen sipas vlerave dhe afateve të përcaktuara si në draft-marrvëshjen RRA WB6 por me disa ndryshime të vogla (tarifa me te uleta me shumice per aksesin ne Internet) dhe këto tarifa me shumicë përbëjnë tavane për tarifatat shtesë me pakicë të RLAH+.

Propozimi për Alternativën 2 u mbështet në faktin se tarifatat me shumicë dhe me pakicë të roamingut të aplikuar aktualisht në mënyrë komerciale nga operatorët celularë të dy vendeve (RSH dhe RK) janë ndjeshëm më të ulëta se ato të imponuara nga marrvëshja RRA WB6.

Zgjedhja e AKEP per versionin final

AKEP pasi ka shqyrtuar komentet e operatoreve celulare per dokumnetin e nxjerre ne keshillim publik, perfshire komentet per alternativat e mesiperme (tre operatorët kundërshtojnë fillimin e RLAH me Kosovën më 1.07.2020 dhe kërkojnë aplikim të njëjtë si dhe ne RRA WB6), përcaktimet e marrvëshjes RRA WB6 e cila u nënshkrua më 4 Prill 2019, si dhe në dakortësi me ARKEP, vendosi që rregullimi i roamingut Shqipëri-Kosovë, të fillojë gradualisht nga data 15.06.2019 sipas

përcaktimit të marrveshjes së nënshkruar midis dy vendeve, dhe termave dhe afateve të mëposhtme për tarifën me shumicë të roamingut dhe terminimit të thirrjeve ndërkombëtare të lidhura me to.

Tabela 4.1: Tarifën mesatare maksimale me shumicë për shërbimet e rregulluara të roamingut të Shqipëri-Kosovë

Modeli Tarifimit të Roamingut në Retail	Data e fillimit	Thirrjet e rregulluara roaming (€/min)	SMS të rregulluara dërguar (€/SMS)	Transferim i të dhënave (€/MB)
		(1)	(2)	(3)
RLAH+	15 Qershor 2019	0.050	0.02	0.0100
	01 Korrik 2020	0.050	0.02	0.0085
RLAH	1 Korrik 2021	0.032	0.01	0.0077
	1 Janar 2022	0.032	0.01	0.0060
	1 Janar 2023	0.032	0.01	0.0045
	1 Janar 2024	0.032	0.01	0.0035
	1 Janar 2025	0.032	0.01	0.0030
	1 Janar 2026-	0.032	0.01	0.0025

Shënim: Tarifën në euro, pa TVSH.

Tabela 4.2: Tarifën maksimale me shumicë për terminimin e thirrjeve të rregulluara të roamingut Shqipëri-BP

	1 Korrik 2019	1 Korrik 2020	1 Korrik 2021
Tarifa Maksimale	0.040	0.025	0.016

Shënim: Tarifën në euro/minutë, pa TVSH

Afatet për fillimin e modeleve RLAH+/RLAH dhe tarifën me shumicë të mësipërme për tu aplikuar për roamingun Shqipëri-Kosovë janë të njëjta me ato të marrveshjes RRA WB6 të nënshkruar më 4 Prill 2019, dhe për tu aplikuar me vendet e tjera të Ballkanit Perëndimor, me ndryshimet e mëposhtme:

- Fillimi i modelit RLAH+ për roamingun Shqipëri-Kosovë do jetë më 15.06.2019 sipas përcaktimit të marrveshjes së nënshkruar midis dy vendeve në Pejë më 26.11.2018.
- Tarifa me shumicë e roamingut për të dhënat (Kolona 3, Tabela 4.1), që shërben dhe si tarifë maksimale ekstra (surcharge) për pajtimtarët për Roamingun Shqipëri-Kosovë gjatë fazës tranzitore të modelit RLAH+ (15.06.2019-30.06.2020) do jetë më e ulët se ajo e përcaktuar në marrveshjen RRA WB6 (marrveshja RRA EB përcakton 25 dhe 15 euro për GB për dy vitet e para, ndërsa për Shqipëri-Kosovë do palikohen 10 dhe 8.5 euro për GB për të njëjtën periudhë).

Tarifa Mesatare maksimale v Tarifa Maksimale

Në rregulloret e BE dhe WB6 RRA përdoret termi “average Eholesale” dhe tarifa mesatare perlloraget në bazë të raportit të ardhura/trafik për një periudhë 12 mujore apo sipas periudhës perkatese në tabele nëse është me e shkurter (apo dhe me e gjate) se 12 muaj. Kjo krijon fleksibilitet për MNO-të por edhe kompleksitet për mbikqyrjen e zbatimit të tarifave maksimale. AKEP dhe ARKEP në propozimin në keshillim publik propozuan që të vijojnë pa termin “mesatar” për shkak se:

- Tarifat aktuale mesatare me shumicë të roamingut të rena dakort në mënyrë komerciale midis MNO-ve të RSH dhe RK janë shumë me të ulëta se tavanet e aplikuar në BE për RLAH+ madje se edhe RLAH për të dhëna/internet;
- Tarifat me shumicë të roamingut përbëjnë një tavan për tarifën shtesë me pakicë sipas RLAH+ dhe nivele të larta të tyre reduktojnë përfitimet e qytetarëve të RSH dhe RK nga roamingu midis dy vendeve, pasi transmetohen në mundësi për tarifën me të larta roaming me pakicë.

AKEP përfshiu në keshillim publik një pyetje të vecantë për këtë çështje, dhe operatorët kryesisht kundërshtuan propozimin e AKEP, dhe ishin kundër heqjes së termit mesatar.

Tarifa mesatare perlloraget në bazë të raportit të ardhura/trafik për një periudhë 12 mujore apo sipas periudhës perkatese në tabele nëse është me e shkurter se 12 muaj. Kjo krijon fleksibilitet për MNO-të por edhe kompleksitet për mbikqyrjen e zbatimit të tarifave maksimale. Operatorët celularë të BP duhet të kryejnë axhustimet e duhura për tarifën me shumicë të aplikuar të siguruar përputhshmërinë me tarifën maksimale perkatesë për thirrje, SMS dhe data.

Bazuar në udhëzimet e BEREC, BoR (16) 34 BEREC Guidelines on Regulation (EU) No. 531/2012 as amended by Regulation (EU) No. 2120/2015 (Excluding Articles 3, 4 and 5 on eholesale access and separate sale of ser-vices), mbajtja e tarifave me shumicë në nivel të lartë gjatë vitit me synimin e uljes së tyre në fund të vitit për ta cuar tarifën mestare vjetore në përputhshmëri me tavanet e përcaktuara, mund të ketë një efekt negativ tek operatorët e tjerë dhe përfitimet e konsumatorëve. Për këtë arsye BEREC e konsideron këtë strategji si praktikë komerciale të papranueshme, pavarësisht se Rregulloret e KE nuk e ndalojnë atë në mënyrë të qartë.⁶

⁶ 59. Maintaining eholesale charges at their existing level throughout the year eith the intention of making a reduction at a later stage of the same year to bring the annual average charge into line eith the Regulation could have an adverse

Për sa më sipër, AKEP gjykon që edhe me Kosovën si dhe me vendet e tjera të BP të përdorë termin “tarifa mesatare maksimale me shumicë”, ndërkohë për terminimin e thirrjeve ndërkombëtare të lidhura me roamingun (Tabela 4.2) përdoret termi Tarifa Maksimale. Këto terma janë në përputhje me rregulloret e BE dhe RRA WB6.

Në lidhje me njësitë e matjes, AKEP ka bërë sqarimet e duhura në seksionin e mposhtëm për detyrimet e operatorëve për roamingun Shqipëri-Kosovë.

Rregullimi tarifave me pakice

Duke filluar nga data 1 Korrik 2021, tarifatat me pakicë që operatorët e rrjeteve celulare të RSH aplikojnë për pajtimtarët e tyre për shërbimet e roamingut në RK propozohet të jenë të njëjta me tarifatat e aplikuar në RSH, sipas rregullit RLAH të aplikuar në BE. Ky afat është i njëjtë me aplikimin e RLAH në të 6 vendet e BP sipas marrëveshjes RRA WB6.

RLAH+

Në periudhën 15 Qershor 2019 deri më 30 Qershor 2021, operatorët celulare në RSH mund të aplikojnë një tarifë shtesë (surcharge) mbi tarifën përkatëse me pakicë brenda vendit, sipas rregullit RLAH+. Zbatimi i rregullave të RLAH dhe RLAH+ nga operatorët e RSH për tarifatat me pakicë të pajtimtarëve të tyre për shërbimet e roamingut në RK do të kryhet sipas përcaktimeve të këtij akti dhe akteve të tjera të nxjerra nga AKEP në bashkëpunim me ARKEP për këtë qëllim.

Gjatë periudhës tranzitore nga data 15 Qershor 2019 deri më datë 30 Qershor 2021, operatorët e rrjeteve celulare në RSH mund të aplikojnë për pajtimtarët e tyre që janë në roaming në RK një tarifë shtesë (surcharge) mbi tarifën përkatëse me pakicë brenda vendit (domestic price) për përdorimin e shërbimeve të rregulluara të Roamingut në Republikën e Kosovës. Çfarëdo tarife shtesë e aplikuar për shërbimet e rregulluara të Roamingut nga operatorët celulare të RSH nuk duhet të tejkalojnë tarifatat maksimale me shumicë të specifikuar në Tabelën 4.1, më sipër, sipas periudhave përkatëse: për thirrjet dalëse vlerat e kolonës (1), për SMS të dërguar vlerat e kolonës (2), për data vlerat e kolonës (3), dhe për thirrjet hyrëse vlerat e Tabelës 4.2.

Shuma e çmimit të aplikuar me pakicë për shërbimet e rregulluara të roamingut në RK, e cila përfshin tarifën brenda vendit në RSH dhe tarifën shtesë për shërbimet e rregulluara të Roamingut të specifikuar në paragrafin (4) më sipër nuk duhet të tejkalojë vlerat si vijon (pa TVSH), **0.19€/min për thirrjet dalëse, 0.06€ për SMS e dërguar dhe 0.18 € për MB për përdorur**, duke realizuar njëkëhësisht të dy kushtet sipas tableës në vijim.

TABELA 4.2: TARIFAT MAKSIMALE ME PAKICË TË OPERATORËVE TË RSH PËR ROAMINGUN NË RK SIPAS MODELIT RLAH+

effect on the other operators and could prevent them from offering more competitive or innovative tariffs to consumers. BEREC therefore considers this to be an unacceptable commercial practice, notwithstanding that it is not explicitly prohibited by the Regulation.

Periudha	Thirrjet e rregulluara roaming dalëse (€/min)	Thirrjet e rregulluara roaming Hyrëse (€/min)	SMS e rregulluara roaming të dërguar (€/SMS)	Transmetimi i të dhënave (€/MB)
15 Qershor 2019-30 Qershor 2020	Domestic Retail + Roaming Ëholesale (0.05), por ≤ 0.19	0.040	Domestic Retail + Roaming Ëholesale (0.02), por ≤ 0.06	Domestic Retail + Roaming Ëholesale (0.0100) por ≤ 0.18
1 Korrik 2020-30 Qershor 2021	Domestic Retail + Roaming Ëholesale (0.05), por ≤ 0.19	0.025	Domestic Retail + Roaming Ëholesale (0.02), por ≤ 0.06	Domestic Retail + Roaming Ëholesale (0.0085), por ≤ 0.18

Shënim: Tarifat në euro pa TVSH

Ofruesit e shërbimeve të rrjeteve celulare në RSH nuk duhet të aplikojnë tarifë shtesë për shërbimin e rregulluar të SMS-ve të marra në roaming dhe voicemail të marrë në roaming në RK. Ky përcaktim është pavarësisht tarifave të aplikueshme për dëgjimin e këtyre mesazheve zanore.

RLAH

Duke filluar nga data 01 Korrik 2021, ofruesit e rrjeteve celulare në RSH nuk duhet të aplikojnë asnjë tarifë shtesë për shërbimet e rregulluara të Roamingut (thirrjet dalëse dhe të marra, SMS dhe të dhëna/Data), përveç çmimit të shitjes me pakicë brenda vendit për pajtimatrët e tyre, të cilët janë në Roaming në Republikën e Kosovës.

Ofruesit e rrjeteve celulare në RSH mund të aplikojnë një "*Politikë të përdorimit të drejtë*" (*Fair use policy*) për shfrytëzimin e shërbimeve të rregulluara të Roamingut me pakicë në raport me çmimet e shitjes me pakicë të aplikuar brenda vendit, me qëllim që të parandalojnë përdorimin abuziv ose jo normal të shërbimeve të Roamingut me pakicë nga pajtimatrët, siç janë: përdorimi permanent i shërbimeve të Roamingut, modifikimi i CLI etj.

Në rrethana specifike dhe të jashtëzakonshme, me qëllim të sigurimit të qëndrueshmërisë së modelit të tarifimit RLAH në nivel kombëtar, kur një ofrues i Roamingut (MNO) nuk është në gjendje të mbulojë kostot totale aktuale dhe të parashikuara të tij për ofrimin e shërbimeve të rregulluara të Roamingut me RK, me të ardhurat totale aktuale dhe të projektuara të tij nga ofrimi i shërbimeve të tilla, ofruesi i Roamingut mund të kërkojë nga AKEP për dhënien e autorizimit për të aplikuar një tarifë shtesë, në përputhje me rregullat e përcaktuara nga AKEP. Kjo tarifë shtesë do të zbatohet

vetëm në masën e nevojshme për të mbuluar kostot e ofrimit të shërbimeve të rregulluara roaming me pakicë, duke marrë parasysh tarifatat maksimale të shitjes me shumicë në periudhën përkatëse.

Çfarëdo tarife shtesë e aplikuar për shërbimet e rregulluara të Roamingut në modelin RLAH nga ofruesit e rrjeteve celulare në RSH nuk duhet të tejkalojë tarifatat maksimale me shumicë të specifikuar në tabelën 4.1/1(2) me sipër, sipas periudhës përkatëse.

Kursi i këmbimit

Tarifatat me shumicë dhe me pakicë në tabelat e mësipërme janë dhënë në Euro. Në lidhje me shërbimet me shumicë operatorët mund të përdorin tarifatat në Euro, ndërsa për tarifatat me pakicë, AKEP propozon që të përdoret Kursi mesatar i Këmbimit Lek/Euro i tremujorit të parë të vitit përkatës, sipas publikimit të Bankës së Shqipërisë në raportet periodike tremujore ose llogaritjeve në bazë të të dhënave në faqen eeb të BSH, si më poshtë:

- Për fazën e parë të rregullimit 15.06.2019-30.06.2020 të përdoret kursi i mesatar i këmbimit Lek/Euro i tremujorit të parë 2019: 1 Euro=125 Lek.
- Për fazën e parë të rregullimit 1.07.2020-30.06.2021 të përdoret kursi i mesatar i këmbimit Lek/Euro i tremujorit të parë 2020, dhe kështu për fazat e vijim.

Akte të tjera plotësuese

Sic është cituar në kapitullin 2, rregullimi i roamingut në vendet e BE-së, përfshirë implementimin e RLAH është kryer nëpërmjet Rregulloreve të BE-së dhe udhëzimeve përkatëse të BEREC, të cilat përfshijnë detyrime jo vetëm për tarifatat roming me shumicë dhe pakicë, por edhe detyrime për aksesin me shumicë roaming, transparencën për pajtimtarët si dhe përcaktime për FUP. Me qëllim plotësimin e kuadrit rregullator për implementimin e RLAH+ dhe RLAH me Kosovën, AKEP parashikon sa më poshtë:

1. Deri me 15.06.2019 AKEP do të miratojë cdo akt tjetër të nevojshëm për arritjen e objektivave të Marrëveshjes dhe rregulimeve për fazën tranzitore të RLAH+.
2. Deri më 31.12.2020 AKEP do të miratojë akte nënligjore të nevojshme për të siguruar zbatimin e rregullave mbi politikën e përdorimit të drejtë (FUP), rregullat për zbatimin e mekanizmit të derogimit të qëndrueshmërisë dhe kërkesat e transparencës.

AKEP do të bashkëpunojë me ARKEP që rregullat/aktet e tjera të jenë të koordinuara dhe uniforme si dhe të njëjta me rregullat e zbatueshme në Bashkimin Evropian, duke marrë në konsideratë kontekstin lokal në RSH dhe RK.

Akti i BE që do të përshtatet nga AKEP për implementimin e RLAH është Rregullorja Implementuese e BE 2016/2286 e 15 Dhjetor 2016 “*On laying down detailed rules on the application of fair use policy and on the methodology for assessing the sustainability of the abolition of retail roaming surcharges and on*

the application to be submitted by a roaming provider for the purposes of that assessment". Kjo rregullore e BE do përshtatet në akt nen/ligjor për rregulla për përcaktimin e FUP.

Aktet e BEREC të cilat do të përshtaten në kontekstin e roamingut midis RSH dhe RK janë:

- BoR (16) 34 BEREC Guidelines on Regulation (EU) No. 531/2012 as amended by Regulation (EU) No. 2120/2015 (Excluding Articles 3, 4 and 5 on ëhole-sale access and separate sale of ser-vices)
- BoR (17) 56 BEREC GUIDELINES ON Regulation (EU) No 531/2012, as amended by Regulation (EU) 2015/2120 and Commission Implementing Regulation (EU) 2016/2286 (Retail Roaming Guidelines).

Dokumentat e mësipërme të BEREC dhe Rregulloret përkatëse të BE do të shërbejnë si dokumenta referues për interpretime të rregullimit të roamingut Shqipëri-Kosovë në regjimet RLAH+ dhe RLAH, dhe AKEP/ARKEP do koordinojnë për transpozimin e tyre në akte rregullatore përkatëse në kohën e duhuar, për ti dhën mundësinë MNO-ve për zbatimin korrekt dhe në kohë të modleve RLAH+ dhe RLAH midis dy vendeve.

Përvec këtyre udhëzimeve, AKEP do të zhvillojë takime me MNO-të e RSH si dhe me ARKEP dhe MNO-të e RK për t'u konsultuar/sqaruar në lidhje me zbatimin e rregullave për RLAH+ dhe RLAH.

3. Detyrimet e operatorëve celularë për rregullimin e Roamingut me Kosovën

Me poshte janë përcaktimet e plota të AKEP për rregullimin e tarifave të roamingut me Kosovën si dhe aspekte të tjera të lidhura me roamingun me Kosovën, të përgatitura në bashkëpunim me ARKEP, pas procesit të këshillit publik të kryer më 15.03.2019-15.04.2019 dhe shqyrtimit të komenteve të operatorëve. Përcaktimet për detyrimet bazohen në dokumentat e BE-së për rregullimin e roamingut, Rregullore (BE) 531/2012 e amenduar nëpërmjet Rregullore (BE) 2120/2015 dhe Rregullore (BE) 920/2017, duke përfshirë përcaktimet kryesore të kësaj rregulloreje në lidhje me RLAH/RLAH+, dhe detyrimet shoqëruese për aksesin me shumicë roaming dhe transparencën.

Përcaktimet e mëposhtme do të jenë pjesë e vendimeve individuale të AKEP për tre operatorët celularë, ndërsa AKEP do të japë sqarime shtesë për interpretimin dhe zbatimin e këtyre detyrimeve.

1. Objekti dhe fusha e veprimit

1. Objekt i këtij rregullimi është përcaktimi i modaliteteve dhe kushteve për zbatimin e *“Marrëveshje për heqjen e cmimeve të shërbimeve roaming për rrjetet publike të komunikimeve të lëvizshme ndërmjet ministrive përgjegjëse për fushën e komunikimeve elektronike ndërmjet Republikës së Kosovës dhe Republikës së Shqipërisë”* të nënshkruar në Pejë më 26.11.2018 (më poshtë Marrëveshja). Ky akt përcakton rregullat për të garantuar që përdoruesit e rrjeteve publike celulare në RSH nuk paguajnë tarifa më të larta për shërbimet celulare gjatë roamingut në RK në krahasim me tarifat konkurruese që paguajnë kur janë në RSH për thirrje dalëse dhe hyrëse, dërgimin dhe marrjen e SMS-ve dhe kur përdorin shërbime të komunikimit me paketa të të dhënave (packet switched data) dmth akses në Internet, duke kontribuar kështu në heqjen e barrierave ekonomike midis RSH dhe RK, duke arritur ndërkohë një nivel të lartë të mbrojtjes së konsumatorit, dhe nxitje të konkurrencës dhe transparencës në treg, duke ofruar njëkohësisht stimuj për inovacion dhe zgjidhje të konsumatorit.

Akti përcakton kushte për aksesin me shumicë në rrjet publik të komunikimeve celulare me qëllim ofrimin e shërbimeve të rregulluara të roamingut. Ai gjithashtu përcakton rregulla tranzitore për tarifat që mund të aplikohen nga ofruesit e roamingut për ofrimin e shërbimeve të rregulluara të roamingut për thirrjet zanore dhe SMS-të e origjinura dhe terminuara midis RSH dhe RK si dhe për shërbimet e komunikimit me të dhëna të përdorura nga klientët roaming gjatë kohës që përdorin roaming në një rrjet publik celular në RSH dhe RK. Rregullat janë të aplikueshme si për tarifat me shumicë dhe ato me pakicë për shërbimet roaming dhe të lidhura me to, për roamingun midis RSH dhe RK.

2. Përcaktimet në këtë akt përfshijnë gjithashtu rregulla që synojnë rritjen e transparencës së tarifave dhe përmirësimin në informacionin për tarifat për përdoruesit e shërbimeve roaming.
3. Rregullat janë detyrueshme për tu zbatuar nga sipërmarrësit e rrjeteve publike celulare të autorizuar në RSH sipas ligjit 9918. Rregulla reciproke do të aplikohen paralelisht dhe në RK.
4. Bazuar në Marrëveshjen e Roamingut Shqipëri-Kosovë dhe neni 55, pika 2/c e Ligjit 9918, tarifat e mëposhtme janë objekt rregullimi nga AKEP sipas përcaktimeve të këtij Akti:

- a. Tarifat me shumicë të roamingut që operatorët celularë të RSH aplikojnë për operatorët celularë të RK, kur pajtimtarët e këtyre të fundit janë në roaming në Shqipëri;
 - b. Tarifat me shumicë të terminimit të thirrjeve ndërkombëtare që operatorët celularë të RSH aplikojnë për operatorët celularë të RK, për thirrje që janë të lidhura me roamingun ndërkombëtar midis dy vendeve;
 - c. Tarifat me pakicë që operatorët celularë të RSH aplikojnë për pajtimtarët e tyre, kur këta të fundit janë në roaming në Kosovë
5. Objekti i rregullimit të tarifave të shërbimeve roaming përfshin dhe kushtet shoqëruese/detyrimet e operatorëve celularë të RSH në lidhje me aksesin me shumicë për MNO të RK si dhe transparencën dhe mbrojtjen e pajtimtarëve të shërbimeve celulare të MNO-ve të RSH për përdorimin e shërbimeve të rregulluara të roamingut midis Shqipërisë dhe Kosovës.

Për efekte të zbatimit të detyrimeve do zbatohen edhe përkufizimet e mëposhtëme:

“Thirrje roaming të rregulluara” përfshin thirrjet e kryera/marra nga pajtimtari i MNO të RSH apo operatorëve celularë të RK gjatë roamingut në operatorin e rrjetit të vizituar në RK ose në RSH, të cilat janë thirrje dalese apo thirrje hyrese drejt apo nga RK dhe/ose RSH.

“SMS roaming të rregulluara” përfshin SMS dërguara ose të marra nga pajtimtari i MNO i RSH apo operatorëve celularë të RK gjatë roamingut në operatorin e rrjetit të vizituar në RK ose në MNO në RSH, të cilat janë SMS dalese apo hyrese drejt apo nga RK dhe/ose RSH.

“Shërbimi i rregulluar i të dhënave në roaming” përfshin shërbimin e romaingut që mundëson përdorimin e aksesit në Internet të pajtimtarit të MNO të RSH apo operatorit celularë të RK gjatë roamingut në operatorin e rrjetit të vizituar në RK ose në MNO në RSH. Shërbim i rregulluar i të dhënave nuk përfshin transmetimin apo marrjen e thirrjeve të rregulluara roaming apo SMS-ve po përfshin trasmetimin dhe marrjen e mesazheve MMS.

2. Detyrime për Aksesin me shumicë roaming

1. MNO duhet të plotësojë të gjitha kërkesat e arsyeshme për akses në nivel me shumicë nga operatorët celularë të Republikës së Kosovës (RK) për roaming në RSH.
2. Aksesin me shumicë roaming do të përfshijë aksesin në të gjithë elementët e rrjetit dhe në facilitetet shoqëruese, shërbimet, softuerët dhe sistemet e informacionit përkatës, të nevojshme për ofrimin e shërbimeve të rregulluara roaming për pajtimtarët e operatorëve celularë të RK gjatë roamingut në RSH.
3. MNO duhet t’u japë operatorëve celularë të RK një draft kontratë sipas përcaktimeve të kësaj pike, për aksesin me shumicë jo më vonë se një muaj nga kërkesa fillestare për

akses. Aksesit me shumicë roaming duhet të jepet brenda një afati të arsyeshëm kohor, por jo më vonë se 3 muaj nga nënshkrimi i kontratës. MNO në rolin e ofruesit të aksesit me shumicë roaming dhe operatorët e RK në rolin e ekërkuarit të aksesit duhet të negociojnë në mirëbesim (good faith).

Pavarësisht përcaktimeve në këtë pikë dhe kohës së nevojshme për amendimin e marrëveshjeve ekzistuese roaming, MNO ka detyrim të aplikojë në mënyrë reciproke tarifën me shumicë të roamingut me operatorët celularë të RK sipas termave dhe afateve të përcaktuara në këtë akt.

3. Rregullimi i tarifave me shumicë të roamingut dhe terminimit të thirrjeve ndërkombëtare.

1. Tarifat mesatare maksimale me shumicë të Roamingut që MNO sh.a, në rolin e operatorit të rrjetit të vizituar, mund të aplikojë ndaj operatorëve të rrjeteve celulare nga RK për ofrimin e shërbimit të rregulluar të thirrjeve të origjinuara në rrjetin e vizituar, përfshirë midis të tjerave kostot e origjinimit, tranzitimit dhe terminimit, shërbimit të rregulluar të SMS-ve të origjinuar në rrjetin e vizituar, të shërbimit të rregulluar të roamingut të të dhënave nuk duhet të jenë më të larta se ato të specifikuara në tabelën në vijim.

Tabela 1: Tarifat mesatare maksimale me shumicë për shërbimet e rregulluara të roamingut të MNO për operatorët celularë të RK

Modeli Tarifimit të Roamingut në Retail	Data e fillimit	Thirrjet e rregulluara roaming (€/min)	SMS të rregulluara dërguar (€/SMS)	Transferim i të dhënave (€/MB)
		(1)	(2)	(3)
RLAH+	15 Qershor 2019	0.050	0.02	0.0100
	01 Korrik 2020	0.050	0.02	0.0085
RLAH	1 Korrik 2021	0.032	0.01	0.0077
	1 Janar 2022	0.032	0.01	0.0060
	1 Janar 2023	0.032	0.01	0.0045
	1 Janar 2024	0.032	0.01	0.0035
	1 Janar 2025	0.032	0.01	0.0030
	1 Janar 2026-	0.032	0.01	0.0025

Sbënim: Tarifat në euro, pa TVSH.

2. Tarifat mesatare maksimale të referuara në pikën 1 më sipër, janë të aplikueshme midis MNO dhe çdo operatori celular të RK, dhe do të llogariten përgjatë një periudhe 12-mujore ose ndonjë periudhe më të shkurtër sipas fazave përkatëse të aplikimit të tarifave në tabelën e mësipërme.

3. Tarifa mesatare me shumicë për thirrjet e rregulluara roaming e referuar në Kolonën (1) të Tabelës së mësipërme për MNO në rolin e operatorit të rrjetit të vizituar do të llogaritet duke pjestuar të ardhurat totale me shumicë të marra nga operatori i rrjetit të vizituar gjatë periudhës përkatëse për ofrimin e thirrjeve të rregulluara roaming me shumicë me numrin total të minutave të këtyre thirrjeve roaming të përdorura për ofrimin me shumicë të thirrjeve roaming në RK gjatë periudhës përkatëse, të agreguara në bazë sekonde.
4. Tarifa mesatare me shumicë për SMS e rregulluara roaming e referuar në Kolonën (2) të Tabelës së mësipërme për MNO në rolin e rrjeti të vizituar do të llogaritet duke pjestuar të ardhurat totale me shumicë për origjinimin dhe transmetimin e SMS-ve të rregulluara roaming midis RSH dhe RK gjatë periudhës përkatëse me numrin total të këtyre SMS-ve të origjinuara dhe transmetuara për llogari të operatorit celular nga RK gjatë periudhës përkatëse.

MNO në rolin e operatorit të rrjetit të vizituar nuk duhet të tarifojë operatorët e RK për terminimin e SMS-ve të rregulluara roaming të marra nga pajtimtarët e këtyre operatorëve gjatë roamingut në rrjetin e tij.
5. Tarifa mesatare me shumicë për transmetimin e të dhënave të rregulluara roaming e referuar në Kolonën (3) të Tabelës së mësipërme për MNO në rolin e rrjeti të vizituar do të llogaritet duke pjestuar të ardhurat totale me shumicë për ofrimin e shërbimeve të rregulluara roaming për të dhënat gjatë periudhës përkatëse me numrin total të megabyte të të dhënave të konsumuara për ofrimin e këtyre shërbimeve për llogari të operatorit celular nga RK gjatë periudhës përkatëse, të agreguara në bazë kilobyte.
6. MNO në rolin e rrjetit të vizituar duhet të tarifojë për thirrjet e rregulluara në bazë sekonde dhe nuk është i lejuar të aplikoj call set up fee apo kohe fillestare minimale tarifimi më të gjatë se 30 sekonda. Tarifimi për SMS dhe MMS është në bazë të njësisive, ndërsa për të dhënat në Kilobyte.
7. MNO i përfshirë në roamingun Shqipëri-Kosove nuk duhet të ndryshojë karakteristikat teknike të SMS-ve në roaming nga karakteristikat teknike të SMS-ve të ofruara në tregun vendas.
8. Tarifat maksimale me shumicë të terminimit që MNO mund të aplikojë për operatorët celularë të RK për thirrjet e rregulluara roaming të origjinuara dhe terminuara në RSH dhe RK nuk duhet të jenë më të larta se vlerat e dhëna në Tabelën 2.

Tabela 2: Tarifat maksimale me shumicë për terminimin e thirrjeve të rregulluara të roamingut MNO-RK

	1 Korrik 2019	1 Korrik 2020	1 Korrik 2021
Tarifa Maksimale	0.040	0.025	0.016

Shënim: Tarifat në euro/ minutë, pa TVSH

MNO në rolin e rrjetit të vizituar duhet të tarifojë për terminimin e këtyre thirrjeve në bazë sekonde dhe nuk është i lejuar të aplikojë call set up fee apo kohë fillestare minimale tarifimi më të gjatë se 1 sekondë

4. Rregullimi i tarifave më pakicë të roamingut

1. Duke filluar nga data 1 Korrik 2021, tarifrat me pakicë që MNO aplikon për pajtimtarët e tij për shërbimet e roamingut në RK duhet të jenë të njëjta me tarifrat e aplikuara në RSH, sipas rregullit Roam Like At Home (RLAH).

- Në periudhën 15 Qershor 2019 deri më 30 Qershor 2021, MNO ka të drejtë të aplikojë një tarifë shtesë (surcharge) mbi tarifën përkatëse me pakicë brenda vendit, sipas rregullit RLAH+.
- Zbatimi i rregullave të RLAH dhe RLAH+ nga MNO për tarifën me pakicë të pajtimtarëve të tij për shërbimet e roamingut në RK do të kryhet sipas përcaktimeve të këtij akti dhe akteve të tjera të nxjerra nga AKEP në bashkëpunim me ARKEP për këtë qëllim.
- Gjatë periudhës tranzitore të referuar në pikën 2 më sipër, duke filluar nga data 15 Qershor 2019 deri më datë 30 Qershor 2021, MNO ka të drejtë të aplikojë për pajtimtarët e tij që janë në roaming në RK një tarifë shtesë (surcharge) mbi tarifën përkatëse me pakicë brenda vendit (domestic price) për përdorimin e shërbimeve të rregulluara të Roamingut në Republikën e Kosovës.

Çfarëdo tarife shtesë e aplikuar për shërbimet e rregulluara të Roamingut nga MNO nuk duhet të tejkalojë tarifën maksimale me shumicë të specifikuar në Tabelën 1, në paragrafin 3.1 sipas periudhave përkatëse, për thirrjet e rregulluara roaming dalëse vlerat e kolonës (1), për SMS e rregulluara roaming të dërguara vlerat e kolonës (2), për përdorimin e internetit (shërbimi i rregulluar roaming për të dhëna) vlerat e kolonës (3), dhe për thirrjet errgulluara roaming hyrëse vlerat e Tabelës 2, në paragrafin 3.8.

Tarifa totale me pakicë e aplikuar nga MNO për shërbimet e rregulluara të roamingut në RK, e cila përfshin tarifën brenda vendit në RSH dhe tarifën shtesë për shërbimet e rregulluara të Roamingut të specifikuar në paragrafin më sipër nuk duhet të tejkalojë vlerat si vijon (pa TVSH), 0.19€/min për thirrjet e rregulluara roaming të kryera, 0.06€ për SMS e rregulluara roaming të dërguara dhe 0.18 € për megabyte të përdorur, duke realizuar njëkohësisht të dy kushtet sipas tabelës në vijim.

Tabela 3: Tarifat maksimale me pakicë të MNO për roamingun në RK sipas modelit RLAH+

Periudha	Thirrjet e rregulluara roaming dalëse (€/min)	Thirrjet e rregulluara roaming Hyrëse (€/min)	SMS e rregulluara roaming të dërguar (€/SMS)	Transmetimi i të dhënave (€/MB)
15 Qershor 2019-30 Qershor 2020	Domestic Retail + Roaming Wholesale (0.05), por ≤ 0.19	0.040	Domestic Retail + Roaming Wholesale (0.02), por ≤ 0.06	Domestic Retail + Roaming Wholesale (0.0100)por ≤ 0.18
1 Korrik 2020-30 Qershor 2021	Domestic Retail + Roaming Wholesale (0.05), por ≤ 0.19	0.025	Domestic Retail + Roaming Wholesale (0.02), por ≤ 0.06	Domestic Retail + Roaming Wholesale (0.0085), por ≤ 0.18

Shënim:

- Vlerat në euro pa TVSH
- Tavanet e mësipërme janë të aplikueshme për tarifën roaming të pajtimtarëve të MNO gjatë roamingut në cilindo rrjet celular të vizituar në RK.

MNO nuk duhet të aplikojë tarifë shtesë për shërbimin e rregulluar të SMS-ve të marra në roaming dhe voicemail të marrë gjatë roaming në RK. Ky përcaktim është pavarësisht tarifave të aplikueshme për dëgjimin e këtyre mesazheve.

MNO duhet të tarifojë pajtimtarët e tij në bazë sekonde për thirrjet e rregulluara roaming të kryera dhe të marra në RK. MNO nuk është e lejuar të aplikojnë call set up fee apo kohe fillestare minimale tarifimi më të gjatë se 30 sekonda. Tarifimi për pajtimtarët për shërbimet e rregullara të të dhënave gjatë roamingut në RK do të jetë në bazë kilobyte, përveç MMS-ve që mund të tarifohen për njësi. Në të tilla raste tarifa me pakicë e aplikuar për transmetimin apo marrjen e një MMS në roaming në RK nuk duhet të jetë me e lartë se tarifa maksimale me pakicë për shërbimet e rregulluara roaming të të dhënave të përcaktuara në tabelën e mësipërme.

Tavanet e tabelës më sipër për tarifatat shtesë me pakicë dhe tarifatat Totale me pakicë për roaming të shprehur në euro, duhet të konvertohen në LEK duke përdorur Kursin Mesatar të Këmbimit Lek/Euro i tremujorit të parë të vitit përkatës, sipas publikimit të Bankës së Shqipërisë në raportet periodike tremujore ose llogaritjeve në bazë të të dhënave në faqen web të BSH, për periudhën 1 Janar-31 Mars të vitit përkatës. **(kursi mesatar i këmbimit i llogaritur nga AKEP për t'u përdorur fazën e parë është 1 Euro=125 ALL)**

5. Me efekt nga data 01 Korrik 2021, MNO nuk duhet të aplikojë asnjë tarifë shtesë për shërbimet e rregulluara të Roamingut (thirrjet dalëse dhe të marra, SMS dhe të dhëna/Data), përveç çmimit të shitjes me pakicë brenda vendit për pajtimtarët e tyre, të cilët janë në Roaming në Republikën e Kosovës.
6. MNO mund të aplikojë një "*Politikë të përdorimit të drejtë*" (*Fair use policy*) për shfrytëzimin e shërbimeve të rregulluara të Roamingut me pakicë në raport me çmimet e shitjes me pakicë të aplikuar brenda vendit, me qëllim që të parandalojnë përdorimin abuziv ose jo normal të shërbimeve të Roamingut me pakicë nga pajtimtarët, siç janë: përdorimi permanent i shërbimeve të Roamingut, modifikimi i CLI etj.
7. Në rrethana specifike dhe të jashtëzakonshme, me qëllim të sigurimit të qëndrueshmërisë së modelit të tarifimit RLAH në nivel kombëtar, kur MNO nuk është në gjendje të mbulojë kostot totale aktuale dhe të parashikuara të tij për ofrimin e shërbimeve të rregulluara të Roamingut me RK, me të ardhurat totale aktuale dhe të projektuara të tij nga ofrimi e shërbimeve të tilla, MNO mund të kërkojë nga AKEP për dhënien e autorizimit për të aplikuar një tarifë shtesë, në përputhje me rregullat e përcaktuara nga AKEP. Kjo tarifë shtesë do të zbatohet vetëm në masën e nevojshme për të mbuluar kostot e ofrimit të shërbimeve të rregulluara roaming me pakicë, duke marrë parasysh tarifatat maksimale të shitjes me shumicë në periudhën përkatëse.
8. Çfarëdo tarife shtesë e aplikuar për shërbimet e rregulluara të Roamingut në modelin RLAH sipas pikës 7 më sipër nga MNO nuk duhet të tejkalojë tarifatat maksimale me shumicë të specifikuar në paragrafin 3.1, Tabela 1 më sipër, sipas periudhës përkatëse.
9. Gjatë periudhës tranzitore (RLAH+), nuk ndalohen ofertat të cilat i mundësojnë klientëve roaming, përdorimin e sasive të caktuara të shërbimeve roaming, sipas tarifave fikse ditore ose të tjera, me kushtin që konsumi i plotë i sasisë së lejuar të cojë në tarifë për njësi për thirrjet e kryera, thirrjet e marra, mesazhet SMS të dërguara dhe shërbimet e të dhënave (data) të cilat nuk duhet të tejkalojnë çmimin përkatës brenda vendit plus tarifën shtesë maksimale të përcaktuara për periudhën tranzitore.

10. MNO mund të ofrojë dhe klientët/pajtimtarët roaming të tij mund të zgjedhin me vullnet të lirë, një tarifë roaming të ndryshme nga ato të rregulluara sipas modelit RLAH dhe RLAH+, në bazë të të cilës klientët roaming përfitojnë nga një tarifë për shërbimet roaming të ndryshme nga ato të rregulluara në mungesë të një zgjedhjeje të tillë. MNO ka për detyrë t'ju kujtojë/informojë këtyre klientëve roaming për natyrën e avantazheve roaming që ata po heqin dorë për shkak të zgjedhjes së tyre.

Pavarësisht sa më sipër, MNO do të zbatojë automatikisht një grup tarifash në përputhje me përcaktimet për RLAH dhe paragrafin për RLAH+ të këtij neni për të gjithë klientët ekzistues dhe të rinj roaming automatikisht.

Çdo klient në roaming mundet në çdo kohë të kërkojë të kalojë në një nga tarifat e caktuara në përputhje me përcaktimet për RLAH dhe paragrafin për RLAH+ të kësaj pike. Kur konsumatorët roaming me vullnet të lirë zgjedhin të kalojnë ose kthehen në një tarifë të caktuar në përputhje me nenet (RLAH) dhe paragrafin (RLAH+) të kësaj pike, çdo kalim duhet të bëhet brenda një dite pune nga marrja e kërkesës, do të jetë pa pagesë dhe nuk do të kërkojë kushte ose kufizime që kanë të bëjnë me elementet e abonimit, përveç roamingut. MNO mund të vonojë kalimin derisa tarifa e mëparshme e roamingut të jetë efektive për një periudhë minimale të përcaktuar jo më shumë se dy muaj.

11. MNO duhet të sigurojë që në kontratë ku përfshihet çdo lloj shërbimi me pakicë të rregulluar të roamingut specifikon karakteristikat kryesore të shërbimit me pakicë të rregulluar të roamingut, duke përfshirë në veçanti:

- (a) planin tarifor ose planet tarifore specifike dhe, për secilin plan tarifor, llojet e shërbimeve të ofruara, duke përfshirë volumin/sasinë e komunikimeve;
- (b) çdo kufizim të imponuar në konsumin e shërbimeve me pakicë të rregulluara roaming të ofruara në nivelin e çmimit vendas të shitjes me pakicë të aplikueshëm, në veçanti informacionin sasior mbi mënyrën se si zbatohet ndonjë politikë e përdorimit të drejtë duke iu referuar çmimeve, volumeve ose parametrave të tjerë kryesore të shërbimit me pakicë të rregulluar të roamingut. MNO publikon informacionin e përmendur në nënparagrafin e parë (11.a).

5. **Transparenca për tarifat me pakicë për thirrjet dhe SMS në roaming**

1. Për të njoftuar klientët roaming për faktin se ata do të jenë objekt i tarifave të roamingut kur bëjnë ose marrin një telefonatë ose kur dërgojnë një mesazh SMS, MNO, (përveç kur klienti ka njoftuar operatorin se ai nuk e kërkon këtë shërbim), i ofron klientit, kur ai hyn në KOSOVE automatikisht me anë të një Shërbimi Mesazhi, pa vonesa të panevojshme dhe pa pagesë, informacion bazë të personalizuar tarifor për çmimet e roamingut (përfshirë TVSH) që aplikohen për atë pajtimtar për thirrjet telefonike dalëse dhe hyrëse dhe për dërgimin e mesazheve SMS kur ai ndodhet në Kosovë.

Informacioni bazë i personalizuar për tarifat do të shprehet në monedhën LEK dhe duhet të përfshijë informacion mbi:

- (a) çdo politikë të përdorimit të drejtë që aplikohet ndaj pajtimtarit kur ai bën roaming në Kosovë si dhe tarifat shtesë që zbatohen për tejkalim të limiteve sipas kësaj politike të përdorimit të drejtë; dhe
- (b) çdo tarifë shtesë që zbatohet në përputhje me RLAH+ (pika 4/7 dhe 8).

MNO gjithashtu do të përfshijë në informacion numrin falas të përmendur në paragrafin 2 për marrjen e informacionit më të detajuar dhe informacion mbi mundësinë e aksesit në shërbimet e emergjencës duke telefonuar pa pagesë numrin unik European të emergjencave 112.

Pajtimtari duhet të ketë mundësinë që pas çdo mesazhi të cituar më sipër të njoftojë pa pagesë dhe në mënyrë të lehtë MNO, nëse ai nuk kërkon Shërbimin e Mesazhit automatik. Një pajtimtar që ka njoftuar se nuk kërkon Shërbimin e Mesazhit automatik ka të drejtë në çdo kohë dhe pa pagesë të kërkojë nga MNO që të ofrojë përsëri shërbimin.

MNO duhet t'u ofrojë pajtimtarëve të verbër ose me shikim të pjesshëm informacionin bazë tarifor të personalizuar të përmendur në nënparagrafin e parë automatikisht, me thirrje zanore, pa pagesë, nëse pajtimtari e kërkon këtë shërbim

Nënparagrafi i parë, i dytë, i katërt dhe i pestë, i kësaj pike me përjashtim të referencës për politikën e përdorimit të drejtë dhe tarifave shtesë që zbatohen në përputhje me pikat 4/7 dhe 8, do të zbatohen gjithashtu për shërbimet e roamingut për thirrjet zanore dhe SMS të përdorura nga pajtimtarët gjatë roamingut edhe në shtete të tjera përveç Kosovës.

2. Përveç përcaktimeve të paragrafit 1, pajtimtarët kanë të drejtë të kërkojnë dhe të marrin informacion tarifor më të detajuar dhe të personalizuar për tarifave e roamingut që aplikohen në rrjetin e vizituar në Kosovë për thirrjet zanore dhe SMS dhe informacione mbi masat e transparencës të zbatueshme në bazë të këtyre Rregullave, me anë të një thirrje zanore ose me SMS. Ky informacion duhet të merret nëpërmjet një thirrje telefonike ose SMS pa pagesë drejt një numri të përcaktuar nga MNO për këtë qëllim. Detyrimet e parashikuara në paragrafin 1 nuk do të zbatohen për pajisjet që nuk mbështesin funksionalitetin SMS.

2a. MNO duhet të dërgojë një njoftim për pajtimtarin roaming kur sasia e përdorimit të drejtë të thirrjeve zanore ose SMS roaming të rregulluara, është konsumuar plotësisht ose kur arrihet niveli prag i përdorimit i aplikuar në përputhje me Pikën 4/7-8. Ky njoftim duhet të tregojë tarifën shtesë që do të aplikohet për konsumin e çdo njësie shtesë të shërbimeve të rregulluara të roamingut të thirrjeve zanore ose SMS-ve. Çdo pajtimtar ka të drejtë të kërkojë nga MNO që të ndërpresë dërgimin e njoftimeve të tilla dhe ka të drejtë, në çdo kohë dhe falas, të kërkojë nga MNO të ofrojë përsëri shërbimin.

3. MNO duhet t'u sigurojë të gjithë konsumatorëve/pajtimtarëve informacion të plotë mbi tarifave e aplikueshme në roaming, në kohën e nënshkrimit të kontratës apo fillimit të përdorimit të shërbimeve celulare. MNO gjithashtu do t'u sigurojë pajtimtarëve të tij roaming me përditësime mbi tarifave e roamingut në fuqi, pa vonesa të panevojshme dhe sa herë që ka një ndryshim në këto tarifa.

Pas kësaj MNO do të dërgojë në intervale të arsyeshme kohore një kujtesë pajtimtarëve që kanë zgjedhur një plan të ndryshëm tarifor nga tarifave e rregulluara të roamingut me Kosovën.

4. MNO duhet t'i vërë në dispozicion pajtimtarëve të tij informacionin se si të shmangin roamingun e padëshiruar në rajonet kufitare. MNO duhet të ndërmarrë hapa të arsyeshëm për të mbrojtur pajtimtarët e tij nga pagesa e tarifave për roaming e padëshiruar ndërsa ndodhen në Shqipëri.

6. Transparenca dhe mekanizma mbrojtës për shërbimet me pakicë roaming për të dhënat.

1. MNO duhet të sigurojë që pajtimtarët e tij roaming, para dhe pas nënshkrimit të një kontrate, të jenë të informuar në mënyrë adekuate për tarifave që zbatohen për përdorimin e shërbimeve të rregulluara të roamingut të të dhënave, në mënyrë që lehtësojnë kuptimin e pajtimtarëve për pasojat financiare të

përdorimit të tillë dhe t'i lejojnë ata të monitorojnë dhe kontrollojnë shpenzimet e tyre në shërbimet e roamingut të të dhënave të rregulluara në përputhje me paragrafët 2 dhe 3.

Kur është e përshtatshme, MNO informon pajtimtarët e tij, para nënshkrimit të një kontrate dhe në mënyrë të rregullt pas kësaj, të rrezikut të lidhjes në internet dhe shkarkimit të të dhënave në mënyrë automatike dhe të pakontrolluar. Gjithashtu, MNO duhet t'i njoftojë klientët e tij, pa pagesë dhe në mënyrë të qartë dhe lehtësisht të kuptueshme, si t'i ndërpresin këto lidhje automatike të roamingut të të dhënave për të shmangur konsumin e pakontrolluar të shërbimeve roaming të të dhënave.

2. MNO nëpërmjet një mesazhi automatik nga duhet të informojë klientin roaming që ky i fundit është duke përdorur shërbimet e rregulluara të roamingut të të dhënave dhe të ofrojë informacion bazë të personalizuar tarifor (në monedhën vendase-LEK) për tarifën e aplikueshme për ofrimin e shërbimeve të roamingut të të dhënave të rregulluara për atë klient roaming në Kosovë, përveç kur klienti ka njoftuar ofruesin e roamingut se ai nuk e kërkon këtë informacion.

Ky informacion bazë tarifor i personalizuar duhet të përfshijë informacion mbi:

(a) çdo politikë të përdorimit të drejtë që aplikohet ndaj klientit roaming në roaming në Kosovë dhe tarifën shtesë që zbatohet në tejkalim të çdo limiti sipas kësaj politike të përdorimit të drejtë; dhe

(b) çdo shtesë që zbatohet në përputhje me RLAH+.

Informacioni do të dërgohet në pajisjen celulare të klientit roaming, për shembull me një mesazh SMS, një e-mail ose një dritare pop-up në pajisjen celulare, sa herë që klienti roaming hyn në KOSOVË dhe inicion për herë të parë një shërbim roaming të të dhënave në Kosovë. Ai do të ofrohet pa pagesë në momentin që klienti roaming inicion një shërbim roaming të rregulluar të të dhënave, me një mjet të përshtatshëm për të lehtësuar pranimin dhe kuptimin e lehtë të tij.

Një klient i cili ka njoftuar MNO se ai nuk kërkon informacionin tarifor automatik, ka të drejtë në çdo kohë dhe pa pagesë për të kërkuar nga MNO që ta ofrojë përsëri këtë shërbim.

2a. MNO duhet të dërgojë një njoftim kur vëllimi i përdorimit të drejtë të shërbimit të rregulluar të roamingut të të dhënave është konsumuar plotësisht ose çdo prag përdorimi i aplikuar në përputhje me RLAH+ është arritur. Ky njoftim duhet të tregojë tarifën shtesë që do të aplikohet për çdo konsum shtesë të shërbimeve roaming të të dhënave të rregulluara nga klienti roaming. Çdo klient ka të drejtë të kërkojë nga MNO që të ndërpresë dërgimin e njoftimeve të tilla dhe do të ketë të drejtë, në çdo kohë dhe falas, të kërkojë nga MNO të ofrojë përsëri shërbimin.

3. MNO do t'u japë të gjithë klientëve të tij roaming mundësinë të zgjedhin me vetdije dhe pa pagesë për një facilitet që siguron informacionin në kohën e duhur mbi konsumin e akumuluar të shprehur në sasi ose në monedhën LEK për shërbimet e roamingut të të dhënave të rregulluara dhe të cilat garantojnë që pa miratimin e shprehur të klientit, shpenzimet e akumuluar për shërbimet e roamingut të të dhënave të rregulluara gjatë një periudhe të caktuar përdorimi, duke përjashtuar MMS faturuar në bazë njësie, nuk tejkalon një limit të specifikuar financiar.

Për këtë qëllim, MNO do të vendos në dispozicion një ose më shumë kufizime maksimale financiare për periudha të caktuara të përdorimit, me kusht që klienti të informohet paraprakisht për shumat përkatëse të vëllimit. Një nga këto kufizime (kufiri financiar i parazgjedhur/default) duhet të jetë jo më i madh se 5000 (pesë mijë) LEK (outstanding charges) për çdo periudhë faturimi mujor (pa TVSH).

Në mënyrë alternative, MNO mund të vendosë kufijtë e shprehur në vëllim, me kusht që klienti të informohet paraprakisht për shumat përkatëse financiare. Një nga këto kufizime (kufiri i vëllimit të paracaktuar/default) do të ketë një shumë financiare përkatëse që nuk i kalon 5000 LEK (outstanding

charges) për çdo periudhë faturimi mujor (pa TVSH) për përdorimin e shërbimit të të dhënave në roaming.

Përveç kësaj, ofruesi i roamingut mund t'u ofrojë klientëve të tij roaming kufizime të tjera maksimale mujore të ndryshme nga at më sipër, dhe që mund të jenë më të larta ose më të ulëta se niveli 5000 LEK.

Kufijtë e parazgjedhur të përmendur në nënparagrafin e dytë dhe të tretë do të zbatohen për të gjithë klientët që nuk kanë zgjedhur një limit tjetër.

MNO duhet gjithashtu të sigurojë që një njoftim i duhur t'i dërgohet pajisjes mobile të klientit roaming, për shembull me një mesazh SMS, një e-mail ose një dritare pop-up në kompjuter, kur shërbimet e roamingut të të dhënave kanë arritur 80% të kufirit financiar ose sasior të rënë dakord. Çdo klient ka të drejtë të kërkojë nga MNO si ofrues i roamingut që të ndërpresë dërgimin e njoftimeve të tilla dhe do të ketë të drejtë, në çdo kohë dhe pa pagesë, të kërkojë nga ofruesi që ta ofrojë përsëri shërbimin.

Kur arrihet kufiri financiar ose sasior, pajisjes së lëvizshme të klientit roaming do t'i dërgohet një njoftim. Ky njoftim duhet të tregojë procedurën që duhet ndjekur nëse klienti dëshiron të vazhdojë të përdorë këto shërbime dhe koston e lidhur me çdo njësi shtesë që do të konsumohet. Nëse klienti roaming nuk përgjigjet siç kërkohet në njoftimin e marrë, MNO si ofruesi i roamingut menjëherë pushon të ofrojë dhe të tarifojë klientin roaming për shërbimet e rregulluara të roamingut të të dhënave, përveç dhe derisa klienti roaming të kërkojë vazhdimin ose rinisjen e ofrimit të këtyre shërbimeve.

Kurdo që një klient roaming kërkon të zgjedhë ose të heqë një limit financiar ose sasior, ndryshimi do të bëhet brenda një dite pune nga marrja e kërkesës, ai duhet të jetë pa pagesë dhe nuk do të sjellë kushte ose kufizime që u përkasin elementeve të tjerë të pajtimit.

4. Paragrafët 2 dhe 3 nuk do të zbatohen për pajisjet makine për makine (machine-to-machine) që përdorin komunikimin e të dhënave celulare.
5. Ofruesit e roamingut duhet të ndër marrin hapa të arsyeshëm për të mbrojtur klientët e tyre nga pagesa e tarifave për roaming për shërbimet e roamingut të padëshiruar, ndërsa ndodhen në Shqipëri. Kjo përfshin informimin e klientëve se si të shmanget roamingu i padëshiruar në rajonet kufitare.
6. Ky nen, me përjashtim të paragrafit 5 të nënparagrafit të dytë të paragrafit 2 dhe të paragrafit 2a, dhe objekt i nënparagrafit të dytë dhe të tretë të këtij paragrafi, do të zbatohet gjithashtu për shërbimet e roamingut të të dhënave të përdorura nga klientët roaming që udhëtojnë në vende të tjera përveç Kosovës dhe ofrohet nga një ofrues i roamingut.

Kur konsumatori zgjedh facilitetin e përmendur në paragrafin e parë të paragrafit 3, kërkesat e parashikuara në paragrafin 3 nuk do të zbatohen nëse operatori i rrjetit të vizituar në vendin e vizituar, përveç Kosovës, nuk lejon ofruesin e roamingut të monitorojë përdorimin e shërbimeve të klientit të tij në kohë reale.

Në një rast të tillë, konsumatori do të njoftohet me një mesazh SMS kur hyjnë në një vend të tillë, pa vonesa të panevojshme dhe pa pagesë, që informacioni mbi konsumin e akumuluar dhe garancia që klientit të mos kalojë kufirin e specifikuar financiar nuk janë të disponueshme gjatë roamingut në këtë shtet.

7. Detyrimi për njoftim dhe dhënie informacioni për AKEP

3. MNO duhet të zbatojë detyrimet e njoftimit të pajtimtarëve dhe AKEP për ndryshimet e tarifave më pakicë për shërbimet roaming në RK sipas akteve përkatëse ligjore dhe nënligjore si dhe akteve të vecanta që mund të nxjerrë AKEP për këtë qëllim.
4. MNO duhet të depozitojë në AKEP informacione e kërkuar nga AKEP për të monitoruar zbatimin e përcaktimeve për RLAH+ dhe RLAH sipas kërkesave të AKEP.
5. AKEP ka të drejtë të zgjidhë mosmarrëveshjet midis operatorëve të RK dhe MNO, për mosmarrëveshje të lidhur me aksesin në rrjetin celularë të MNO, përfshirë tarifën dhe çdo element tjetër të lidhur me zbatimin e përcaktimeve për rregullin RLAH dhe RLAH+.

5. Efektet e ndryshimeve të roamingut Shqipëri-Kosovë

Bazuar në informacionin për tarifatat me shumicë dhe me pakicë aktualë të roamingut me Kosovën në kapitullin 3 si dhe në perccaktimet në kapitullin 4 për roamingun nga 15 Qershor 2019 e në vijim, rezultojnë se:

- Një ndër shërbimet kryesore të roamingut aktualisht është data roaming, dhe tarifatat e propozuara me shumicë janë në nivelin maksimal (me ndonjë përjashtim) apo mbi nivelin mesatar aktualisht të aplikuar midis të gjithë operatorëve MNO të RSH dhe RK, pra pa impakt negativ përkeqësues për operatorët për të ardhurat me shumicë, ceteris paribus;
- Tarifatat e MTR ndërkombëtar që do jenë nën rregullim janë vetëm ato të lidhura me roamingun midis dy vendeve, pra me impakt të vogël në të ardhurat me shumicë nga terminimi i thirrjeve ndërkombëtare. Gjithashtu, operatorët MNO në të dy vendet në marrveshjet e tyre mund të parashikojnë kushte për parandalimin e përdorimit të paligjishmëm si modifikim CLI etj, dhe AKEP/ARKEP do bashkëpunojnë me MNO-të për gjetjen e zgjidhjeve optimale për adresimin e problemeve të mundshme me modifikimin e CLI.
- MNO-të e RSH ofrojnë aktualisht tarifa me pakicë roaming me Kosovën të favorshme për pajtimtarët edhe në kushte komerciale, pra në mungesë të rregullimit të tyre. Madje Albtelecom ka filluar të implementojë model të ngjashëm me RLAH për roamingun me Kosovën në baza komerciale bazuar në marrveshjet favorizuese me operatorët e RK të lidhura ndër vite. Gjithashtu operatorët lejohen të ofrojnë paketat alternative për përdoruesit e tyre në roaming me Kosovën, dhe në shumë raste këto paketa mund të mos kenë nevojë për ndryshim për përputshmëri me RLAH+ apo RLAH. Ato që mund të kërkojnë ndryshim janë tarifatat standarte roaming për thirrje, SMS dhe data që konsumohen jashtë paketave, të cilat do të duhet të reduktohen për të arritur në nivelin brenda vendit (RLAH) apo dhe RLAH+ sipas taveneve përkatëse të tarifave me pakicë roaming.

Midis 3 operatorëve ka diferenca të konsiderueshme për trafikun, të ardhurat dhe kostot me shumicë që vijnë dhe nga aplikimi i skontove të ndryshme si dhe në të ardhurat me pakicë. Përsa e të ardhurave me shumicë nga roamingu ndërkombëtar me Kosovën në raport me të ardhurat totale me shumicë nga roamingu ndërkombëtar (me të gjitha vendet e botës) në 2017 ishte 2-3% për Vodafone Albania dhe Telekom Albania dhe 25% për Albtelecom. Gjithashtu Albtelecom dhe Telekom Albania aktualisht kanë të ardhura neto pozitive me shumicë (rreth 140 mijë dhe 20 mijë euro/vit respektivisht), ndërsa Vodafone Albania ka të ardhura neto negative me rreth 70 mijë euro në vit. Gjithashtu dhe në trafikun/të ardhura me pakicë ka diferenca të mëdha midis operatorëve. Vodafone Albania megjithëse ka një peshë shumë të vogël të trafikut inbound (kur qytetarët e Kosovës vizitojnë Shqipërinë) që varion nga 2 deri në 17% të totalit të tre operatorëve, trafiku i gjeneruar për thirrje telefonike dhe data nga pajtimtarët e Vodafone gjatë roamingut në Kosovë përbën 66% dhe 82% të totalit të tre operatorëve. Për sa më sipër, pritet që impakti i jetë i ndryshëm tek tre operatorët që do të vijnë nga ndryshime në rishpërndarjen e trafikut inbound midis tre

operatorëve si dhe të sasisë së trafikut inbound/outbound të roamingut ndërkombëtar për shkak të ndryshimit të tarifave me shumicë dhe me pakicë për roamingun sipas modelit RLAH.

Megjithëse, impakti financiar tek operatorët pritet të jetë i ndryshëm, aplikimi i RLAH në BE ka rezultuar me përfitime të mëdha për përdoruesit celularë, dhe aplikimi i këtij modeli për Shqipërinë dhe Kosovën, pritet të sjellë rritje të mëtesishme të përfitimeve të qytetarëve të dy vendeve nga implementimi i mërrëveshjes.

Efektet në tarifatat me pakicë

Në lidhje me efektet në tarifatat me pakicë dhe mënyrën se si duhet të aplikohet nga operatorët regjimi RLAH dhe RLAH+ me Kosovën, AKEP do të nxjerrë udhëzime të vecanta të cilat do të bazohen në dokumentat e mëposhtëme të BEREC:

- BoR (16) 34 BEREC Guidelines on Regulation (EU) No. 531/2012 as amended by Regulation (EU) No. 2120/2015 (Excluding Articles 3, 4 and 5 on e-hole-sale access and separate sale of ser-vices)
- BoR (17) 56 BEREC GUIDELINES ON Regulation (EU) No 531/2012, as amended by Regulation (EU) 2015/2120 and Commission Implementing Regulation (EU) 2016/2286 (Retail Roaming Guidelines)

Dokumenti i BEREC BoR (16) 34 jep udhëzime për mënyrën e implementimit të rregullave të roamingut sipas regjimit RLAH, duke përfshirë dhe fazën tranzitore RLAH+, dhe përfshin çështje të shërbimeve me pakicë dhe me shumicë të roamingut, përveç detyrimeve për aksesin me shumicë dhe shitjen e vecantë të roamingut.

Dokumenti i BEREC BoR(17) 56 përfshin udhëzime dhe për Fair Use policy sipas Rregullores Implementuese të BE 2016/2286. Ky dokument i BEREC jep në mënyrë të detajuar raste dhe shëmbuj të aplikimit të FUP sipas përcaktimeve të rregullues implemtuese të BE-së.

Ndër këto udhëzime/sqarime kryesore të përshtatur për Roamingun Shqipëri-Kosovë (kryesisht për fazën tranzitore RLAH+sipas BoR (16) 34) janë si më poshtë:

- Thirrje të rregulluara roaming përfshin thirrjet e kryera/marra nga pajtimtari i MNO të RSH gjatë roamingut në operatorin e rrjetit vizitues në RK, të cilat janë thirrje dalese drejt apo thirrje hyrese nga RSH dhe/ose RK, pjesë e marrëveshjes së roamingut. Pra në këto thirrje nuk përfshihen p.sh thirrjet e një pajtimatri të MNO të RSH drejt Kosovës kur ai ndodhet në Shqipëri (pasi nuk është në roaming në këtë rast), apo thirrjet e pajtimtarit kur është në roaming në RK që kanë destinacion apo janë origjinuar nga një shtet tjetër i ndryshëm ngë RSH dhe RK. I njëti sqarim vlen dhe për SMS-të. Ndërsa shërbimi i rregulluar i të dhënave në roaming përfshin përdorimin e Internetit të pajtimtarit të MNO të RSH në roaming në një rrjet MNO të vizituar në RK, pavarësisht teknologjisë së përdorur 2G, 3G apo 4G etj.
- Baza për tarifatat roaming në modelet RLAH dhe RLAH+ do jene tarifatat dhe sistemi tarifor i aplikuar për konsumin e shërbimeve brenda vendit. Në rastin e tarifave për njësi të thirrjeve, SMS-ve dhe Internetit, gjatë fazës tranzitore RLAH+ operatorët kanë të drejtë të aplikojnë një tarifë shtesë (ekstra) mbi tarifën përkatëse brenda vendit, por kjo tarifë ekstra nuk duhet të jetë më e madhe se tarifatat përkatëse maksimale me shumicë sipas periudhës përkatëse. Njëkohësisht

tarifa totale roaming retail, tarifa brenda vendit (domestic retail) + Tarifën Ekstra, nuk duhet të tejkalojë tavanet e përcaktuara 0.19 Euro/min, 0.6 Euro/SMS dhe 180 euro/GB (pa TVSH). Tabela e mëposhtme paraqet tarifatat ekstra (shtesat) maksimale mbi tarifatat vendase dhe tavanet për tarifatat totale roaming retail sipas RLAH+.

TABELA 5.1: TAVANET PËR TARIFAT STANDARDE ME PAKICË TE ROAMINGUT ME KOSOVEN RLAH+

Periudha	Thirrjet e dalëse (Lek/min)	Thirrjet Hyrëse (Lek/min)	SMS të dërguar (LEK/SMS)	Transmetimi i të dhënave (Lek/MB)
15.06.2019-30.06.2020	Domestic Retail + 7.50	6.00	Domestic Retail + 3.00	Domestic Retail + 1.5 ALL/MB (1500 ALL/GB)
1.07.2020-30.06.2021	Domestic Retail + 7.50	3.75	Domestic Retail + 3.00	Domestic Retail + 1.275 ALL/MB (1275 ALL/GB)
Tavani (1.07.2019-30.06.2020)	28.50	6.00/3.75	9.00	27.00

Shtënim: Vlerat në Lek me TVSH, Kursi i këmbimit i përdorur 1 Euro=125 Lek

- Tabelat e mëposhtme paraqesin tarifatat aktuale standarte të roamingut me Kosovën, tarifatat aktuale brenda vendit dhe tarifatat e reja maksimale retail për roamingun në fazën tranzitore RLAH+.

TABELA 5.2: NDRYSHIM I TARIFAT STANDARDE TE ROAMINGUT ME KOSOVËN (RLAH+)

Tarifatat aktuale standarte te roamingut me Kosoven (Maj 2019)

Operatori	Min dalëse	Min hyrëse	SMS	Internet
	(Lek/Min)	(Lek/Min)	(Lek/SMS)	(Lek/MB)
Vodafone Albania	215	175	65	365
Telekom Albania	140	100	20	60
Albtelecom	25	25	10	20

Tarifatat aktuale standarde brenda vendit (brenda vendit-Domestic retail)

Operatori	Min dalëse	Min hyrëse	SMS	Internet
	(Lek/Min)	(Lek/Min)	(Lek/SMS)	(Lek/MB)
Vodafone Albania	39/29	0	13	99.94

Telekom Albania	39	0	12	99.94
Albtelecom	29	0	18	10.24

Tarifat maksimale me pakicë roaming sipas RLAH+ me Kosovën (Faza e pare 15.06.2019-30.06.2020)

Operatori	Min dalëse	Min hyrëse	SMS	Internet
	(Lek/Min)	(Lek/Min)	(Lek/SMS)	(Lek/MB)
Vodafone Albania	28.50	6.00	9.00	27.00
Telekom Albania	28.50	6.00	9.00	27.00
Albtelecom	28.50	6.00	9.00	27.00

- Në lidhje me paketat që përfshijnë njësi si minuta, SMS, apo MB, aplikimi i RLAH nënkupton që pajtimtari mund të konsumojë njësitë e përfshira në paketë sikur të ishte në Shqipëri dhe njësitë e konsumuara në roaming i zbriten nga njësitë e përfshira në paketë. Pas mbarimit të njërive të pakeëtës pajtimtari tarifohet me tarifën përkatëse për njësi sikur të ishte brenda vendit. Për shërbimin e Internetit operatori ka të drejtë të aplikojë FUP (më poshtë). Gjatë regjimit RLAH+ operatori mund të tarifojë njësitë e konsumuara me tarifë maksimale sa tarifën përkatëse me shumicë dhe njësitë e konsumuara në roaming i zbriten nga njësitë e përfshira në paketë. Psh. Per cdo pajtimtar që ka një paketë (bundle) me minuta, SMS dhe Internet te përfshirë ne pagesën fikse, operatori ka të drejtë të aplikojë fazën tranzitore RLAH+ të aplikojë tarifë shtesë për njësitë e konsumuara në roaming në Kosovë tarifa shtesë maksimale prej **7.5 lek/minutë për thirrje dalje, 6 lek/Minute thirrje hyrëse, 3 Lek/SMS të dërguar dhe 1155 Lek/GB** (te gjitha këto tarifa me TVSH). Për shembullin e dhënë në tabelë, konsumatori do të duhet të paguajë 1305 Lek shtesë për konsumin në roaming gjatë fazës tranzitore RLAH+ për 50 minuta dalje, 25 minuta hyrëse, 10 SMS të dërguara dhe 0.5 GB të konsumuar në roaming në Kosovë, mbi tarifën fikse që ka paguar për ofertën/pajtimin mujor. Në rast të përdoruesve me parapagim që kanë aktivizuar ofertë, ata duhet të kenë kredite në llogarinë e tyre, dhe tarifa shtesë i zbritet nga këto kredite sipas shpenzimeve të matura me tarifën e cituar.

TABELA 5.3: SHEMBULL I APLIKIMIT TË RLAH+ PËR BUNDLE

	Minuta Dalese	Minuta Hyrese	SMS	Internet (GB)
Sasite e përfshira në pakete	1000	pa limit	500	1
Sasite e konsumuara në Roaming	50	25	10	0.5
Tarifa maksimale shtesë RLAH+	7.50	6.00	3.00	1,500
Kosto Shtesë (Lek me TVSH)	375.00	150.00	30.00	750.00

- Operatorët do kenë të drejtë që të ofrojnë paketa alternative roaming me Kosovën, por tarifat dhe tarifimi automatik do jetë sipas përcaktimeve të cituara më sipër (RLAH dhe RLAH+). Nëse pajtimtari dëshiron një paketë alternative roaming ai duhet të informohet nga operatori për mundësinë që ka për të konsumuar sipas RLAH apo RLAH+. Pra zgjedhja e pajtimtarit duhet të jetë me vetdije në kushte që ka informacion te plote tarifat sipas RLAH dhe RLAH+.
- Operatorët do kenë të drejtë që të ofrojnë paketa tarimore roaming me një tarifë fikse ditore ose çdo tarifë tjetër fikse roaming periodike dhe që përmbajnë një volum të caktuar të shërbimeve roaming të rregulluara. Këto paketa duhet të jenë si një opsion për klientët e tyre gjatë periudhës tranzitore përveç tarifave të rregulluara roaming. Kjo do të thotë që këto tarifa periodike fikse roaming nuk mund të jenë opsioni i vetëm tarifor i disponueshëm për pajtimtarët roaming.
- Një tarifë fikse periodike roaming ne përputhje me përcaktimet për RLAH+, mund te mos konsiderohet si tarifë alternative, me kushtin që konsumi i plotë i njësive të përfshira në paketë (pagesën fikse) rezulton në një tarifë për njësi të shërbimeve të rregulluara në roaming (thirrje, SMS dhe data), e cila nuk tejkalon shumën e tarifës vendase dhe me pakicë me tarifën shtesë maksimale sipas përcaktimeve të RLAH+. Për të bërë këtë vlerësim duhet të kryhen llogaritjet përkatëse nëse tarifa fikse është në përputhje me rregullat për RLAH+ (Guideline 17 i dokumnetit te BEREC 2016).

Detaje/udhëzime për aplikimin e RLAH për FUP do të jepen në muajt në vijim nga AKEP pas miratimit të aktit përkatës që transponon Rregulloren implementuese të BE 2016/2286 për FUP dhe udhëimeve të BEREC.

Aneks 1: Komentet e Këshillimit Publik dhe Qëndrimi i AKEP

AKEP më datë 15.03.2019 publikoi dokumentin “Rregullimi i tarifave të roamingut ndërkombëtar Shqipëri-Kosovë-Këshillim Publik”. Periudha e këshillimit publik përfundoi më datë 15.04.2019, dhe në adresë të AKEP kanë depozituar komente palët e interesuara si më poshtë:

- Telekom Albania me shkresën Nr.Prot.1933, datë 12.04.2019 (Ref.AKEP: Nr.903/2 Prot, datë 16.04.2019);
- Vodafone Albania me shkresën Ref. LEA/025/KQ, datë 15.04.2019 (Ref.AKEP: Nr.903/3 Prot, datë 16.04.2019);
- Albtelecom me shkresën Nr. 2915 Prot., datë 15.04.2019 (Ref.AKEP: Nr.903/4 Prot, datë 16.04.2019);

AKEP falenderon palët e interesuara për komentet e dhëna, dhe më poshtë paraqiten komentet kryesore të tyre, si dhe qëndrimi i AKEP për komentet e depozituara, sipas pyetjeve të këshillimit publik.

1. Cili është opinioni juaj për dy alternativat e propozuara për rregullimin e Roamingut Shqipëri-Kosovë sipas modelit RLAH. Cila prej alternativave të propozuar është më duhuara:

- i. **Alternativa 1:** RLAH+ në periudhën 1.07.2019-30.06.2021 dhe RLAH nga 1.07.2021, apo
- ii. **Alternativa 2:** RLAH+ në periudhën 1.07.2019-30.06.2020 dhe RLAH nga 1.07.2020?

Komentet

Telekom Albania

Telekom Albania gjykon se implementimi i modelit RLAH+ dhe data e propozuar 1.07.2019 (15.06.2019) për fillimin e këtij modeli duket i paarrtshëm për shkak të kompleksitetit të aspekteve të natyrës teknike dhe komerciale nga ana e operatoreve për të bërë të mundur zbatimin e këtij modeli.

Keto dy alternativat nuk u lejojnë operatoreve kohën e nevojshme për të kryer përshtatjen e të gjitha planeve tarifore dhe për rrjedhojë nderhyrjet e përshtatshme në sistemet e tyre përkatëse të faturimit, sinjalizimit, GRX, IPX, kontabilitetit ndërmjet shoqërive dhe investimeve shtesë për interkoneksionin, të cilat kërkojnë kohë dhe kanë kosto financiare për zgjidhjen e tyre.

Duhet theksuar se periudha prej 2 muaj Maj -Qershor 2019 nuk është e mjaftueshme për konfigurimin teknik të RLAH+, pra muaji Korrik duket i paarrtshëm si afat kohor për zbatimin e RLAH+. Sigurisht që ky zhvillim teknik, shoqërohet edhe me kosto të larta të zhvillimit të sistemit të provizionimit dhe tarifimit, të cilat nuk janë marrë parasysh. Rrjetet e Kosovës apo të Ballkanit Perëndimor aktualisht janë të përfshira në Zonen 1 Roaming, zone në të cilën TAL ofron paketa Roaming (min/sms/DATA) si dhe tarifatat me të ulëta për njësi.

Në të gjitha komunikimet dhe takimet e TA si me AKEP, Ministrinë e Infrastruktura dhe Energjisë si dhe me operatorët, ky ka qenë shqetësimi kryesor. Duke qenë se afati i planifikuar për implementimin është shumë i shkurtër pasi operatorët do të kenë vetëm dy muaj për të adoptuar dhe bërë të zbatueshme rregulloren e re si dhe për të përshtatur modelet e tyre të tarifimit sipas RLAH+. Ndërkohe, implementimi dhe fillimi i këtij modeli në vlerësimin teknik si dhe nga eksperiencën e BE kërkon të paktën 12 muaj kohë për gatitje nga ana e operatoreve.

Referuar takimeve të zhvilluara me parë midis operatoreve, përfaqësuesve të Ministrisë së Infrastruktura dhe të AKEP, shoqëria Telekom Albania ka trajtuar disa komente/shqetësime/pyetje që lindin nga implementimi i RLAH me Kosovën, por dhe me gjere me vendet e Ballkanit Perëndimor, të cilat po i risjellim dhe njëherë në këtë konsultim publik:

Referuar propozimit të AKEP për kalimin në regjimin e RLAH+ me Kosovën sipas të dy alternativave më datë 15.06.2019:

- a. Nga pikepamja teknike e implementimit të produkteve të reja si dhe bazuar në kuadrin rregullator në fuqi, (njoftimi i pajtimtareve 30 dite përpara, ndërsa njoftimi për AKEP 15 dite

perpara), shërbimet nga ana e operatoreve duhet të jete gati për t'u hedhur në treg në 1 Maj 2019.

- b. Nga një vlerësim i brendshëm i shoqërisë Telekom Albania, përgatitja dhe implementimi teknik kërkojnë disa muaj kohë, dhe duke llogaritur kohën që duhet të dalë dokumenti përfundimtar pas mbarimit të këtij konsultimi publik, afati kohor deri më datë 15.06.2019 është shumë i shkurtër dhe jo i mjaftueshëm nga ana teknike dhe komerciale për hedhjen në kohë të këtyre shërbimeve;
- c. Modeli RLAH+ është gjithashtu shumë i komplikuar si proces pasi në nivel retail kërkohet aplikimi i tarifave shtesë për çdo plan tarifor gjë që kërkon nderhyrje në sistemet perkatese të faturimit, përshtatja e modeleve tarifore, e cila do shumë kohë dhe investime shtesë.
- d. Nderkohë procesi i adaptimit të RLAH në Bashkimin Europian ka zgjatur për një periudhë përafërsisht 10-vjeçare, dhe vecanërisht procesi i implementimit të RLAH zgjati më shumë se një vit e gjysëm, nga Tetori 2015 nga vendimi përfundimtar deri më Qershor 2017, ditën e lancimit live. Ndërsa në këtë dokument propozohet që gjithçka të jete gati brenda një periudhë tëper të shkurtër më pak se dy muaj

Prandaj Telekom Albania gjykon që në situatat në të cilat ndodhemi, implementimi i modelit RLAH+ si dhe koha e fillimit të tij i propozuar më 15.06.2019 në të dyja alternativat është mjaft i vështirë pasi ky model është i kushtueshëm dhe i komplikuar për t'u implementuar nga ana teknike.

Për këtë arsye, TA sugjeron shlyrjen e fillimit të RLAH+ me periudhë më të gjatë tranzitimi dhe implementimi e një glide path-i që do të ishte më i thjeshtë në implementim. Ndërsa si datë për fillimin e plotë të RLAH gjykohet si më e përshtatshme data 1.07.2021 sic është propozuar në alternativën e parë. I

Nga alternativat e propozuara, Telekom Albania gjykon aplikimin e Alternativës 1, me periudhë më të gjatë tranzitimi (2 vjet), pasi gjatë kësaj periudhë është i lejueshëm përdorimi i tarifave shtesë dhe në vitin e parë të aplikimit të RLAH+ tarifa e propozuar është më e lartë, e përjashtuar kjo në Alternativën 2.

Në konkluzion, Telekom Albania gjykon si të vështirë dhe të kushtueshme për operatorët implementimin e modelit RLAH+ në një afat kaq të shkurtër përveçse kjo do të sjellë kosto për operatorët gjatë implementimit të tij.

TA gjykon që aplikimi të jete për një periudhë të gjatë tranzitore dyvjeçare, dhe fillimi për implementimin e plotë të regjimit të RLAH të jete më 1.07.2021 duke marrë në konsideratë gjithashtu dhe faktin që kontraktet e biznesit në shumicën dërrmuese janë 2 vjeçare. Kjo do na lejonte një kalim të qëndrueshëm në rinovimin e kontratave.

Një alternativë tjetër do të ishte fillimi i rregullimit të roamingut në Qershor 2019, duke përdorur glidepath në retail për të arritur tek RLAH+ dhe më pas RLAH.

Vodafone Albania

Vodafone gjykon se alternativa me e pershtatshme eshte Alternativa 1, sipas se ciles RLAH' do zbatohet duke filluar nga data 1 Korrik 2019 (15.06.2019) deri ne daten 30 Qershor 2021 dhe RLAH duke filluar nga data 1 Korrik 2021.

Duke qene se Marreveshja mbi Reduktimin e Cmimeve te Sherbimeve Roaming ne Rrjetet Publike te Komunikimit Celular ne Rajonin e Ballkanit Perendimor parashikon se periudha tranzitore gjate se ciles do te aplikohet modeli RLAH+ do te zgjase 2 vjet. jemi te mendimit qe e njejta kohezgjatje te aplikohet edhe ne rastin e Kosoves.

Me konkretisht, zbatimi i regjimeve te ndryshme tarifore per pajtimtaret Vodafone qe jane ne roaming ne Republiken e Kosoves dhe atyre qe jane ne roaming ne nje nga 4 (kater) shtetet e tjera te Ballkanit Perendimor, do te rezultonte ne veshtiresi te medha per sa i perket implementimit te regjimeve te ndryshme tarifore per shtete te ndryshme ne sistemet tona te faturimit (*nje model per rastin e Kosoves, nje model per rastin e 4 shteteve te tjera te Ballkanit Perendimor dhe nje model per gjithe destinacionet e tjera nderkombetare*).

Gjithashtu, gjykojme se edhe nga pikempamja e eksperiences se pajtimtarit ekzistenca e 2 (dy) regjimeve te ndryshme do te kishte efekte negative. Nje pajtimtari te nje operatori shqiptar I cili ndodhet ne Kosove dhe menjehere viziton nje prej 4 shteteve te tjera te Ballkanit Perendimor, ne rast regjimesh te ndryshme ne te njeten periudhe kohore, do t'i shkaktohej konfuzion nga ndryshimi. Sqarojme se evitimi i konfuzionit nga pasja e 2 (dy) Marreveshjeve me kushte te ndryshme arrihet jo vetem nepermjet perputhshmerise se kohezgjatjes se regjimit RLAH+ por edhe nepermjet uniformitetit si tek tari fat ne nivel shumice ashtu edhe ne nivel pakice (*lutem shihni komentet e Vodafone tek pyetja 2 dhe 5*).

Albtelecom

Para pergjigjes sone mbi kete pyetje, duam te theksojme se Albtelecom prej disa vitesh ka filluar bashkepunimin me operatoret e Kosoves per te ofruar respektivisht tarifa roaming bilaterale krahasimisht te reduktuara duke ndjekur te njeten linje si vendet e BE (glide path i BE per modelin Roam Like At Home). Ky bashkepunim ka rezultuar i suksesshem, duke bere te mundur rritjen e konsiderueshme te perdorimit te sherbimeve roaming sidomos sherbimit data nga pajtimtaret e rrjeteve te Kosoves duke patur parasysh qe potenciali i roaming eshte inbound ne Shqiperi.

Ne vijim te kesaj linje te ofrimit te tarifave roaming, Albtelecom gjykon qe Alternativa 1, do te ishte alternativa e duhur per te vijuar me marredhenien e ngritur prej kohesh midis operatoreve te Kosoves dhe mbeshtet propozimin per nje periudhe tranzitore dy-vjeçare te sistemit RLAH+ nga 1.07.2019-30.06.2021, dhe me pas aplikimin e RLAH duke filluar nga 1.07.2021. Duke konsideruar aplikimin e tarifave roaming te rregulluara deri ne aplikimin e regjimit RLAH per vendet e BE (glide-path), ky proces nuk ka qene i menjehershem por ka filluar me nje periudhe tranzitore 10 vjeçare nga 30.08.2007 deri ne 15.06.2017, date e fillimit te RLAH. Kjo periudhe tranzitore eshte e domosdoshme per implementimin e sakte te tarifave roaming si ne nivel shumice por edhe pakice per te evituar keshtu çdo lloj risku qe mund te haset duke ndermarre aplikimin direkt te RLAH.

Gjithashtu, ne koherence me Marreveshjen Rajonale Roaming te firmosur se fundmi nga Ministrite pergjegjese te 6 vendeve te Ballkanit Perendimor ne Samitin Dixhital 2019 me date 4 prill 2019, ne te cilen parashikohet ne Nenin 1: nje periudhe tranzicioni RLAH+ nga 1.07.2019 deri ne 30.06.2021 dhe me pas RLAH efektive nga 1.07.2021, gjykojme qe periudha e tranzicionit RLAH+ te jete e

njejte si per marrredhenien me Kosoven ashtu edhe shtetet e tjera te Ballkanit Perendimor pjese e Marreveshjes Rajonale Roaming.

Qëndrimi i AKEP:

AKEP ka marrë në konsideratë komentet e operatorëve dhe në vijim dhe të nënshkrimit të RRA WB6 dhe dakortësisë me ARKEP, ka vendosur që RLAH për roamingun Shqipëri Kosovë të fillojë më 1.07.2020, me të njëjtin afat dhe tarifa si dhe me vendet e tjera të BP. RLAH+ do fillojë më 15 Qershor 2019 sipas paragrafit 3 të nënit 1 të “Marrëveshje për heqjen e cmimeve të shërbimeve roaming për rrjetet publike të komunikimeve të lëvizshme ndërmjet Republikës së Kosovës dhe Republikës së Shqipërisë”, nënshkruar në Pejë më 26.11.2018 nga dy ministritë përkatëse për komunikimet elektronike (MIE për Shqipërinë). AKEP në këtë version final të dokumentit ka bërë ndryshimet dhe sqarimet përkatëse për këtë ceshtje.

2. A jeni dakort me propozimin për nivelin tarifave me shumice të shërbimeve të roamingut? Cfare mendoni për nivelin e propozuar të tarifave me shumice të roamingut për data në raport me nivelin aktual të tyre dhe ato të aplikuara në BE në modelin RLAH dhe RLAH?

Komentet

Telekom Albania

Telekom Albania aplikon tarifa komerciale me shumice të roamingut me Kosoven, të cilat në disa raste janë më të ulëta se tarifat maksimale me shumice të roamingut të propozuara në këtë dokument të keshillimit publik. Këto tarifa komerciale me shumice të shërbimeve të roamingut të aplikuara midis operatorëve kanë shkuar në përfitim të konsumatorit gjatë përdorimit të shërbimeve të Roamingut në Kosovë dhe Shqipëri me kosto më të ulëta për ta. Këto e evidenton me se miri produktet e retail të TA për roamingun, në të cilën Kosova është në zonën 1.

Kjo gjë ka sjellë një rritje të trafikut të shërbimeve të roamingut siç evidentohet dhe në këtë dokument⁷, në lidhje me volumin e trafikut të roamingut, veçanërisht të abonentëve nga Kosova gjatë vizitës së tyre në territorin e Shqipërisë.

Duke qenë se nderkohe Shqipëria dhe Kosova janë dhe pale pjesëmarrëse për nënshkrimin e Marrëveshjes Rajonale të Roamingut ndërkombëtar për 6 vendet e Ballkanit Perëndimor, tarifat me

⁷ Kapitulli 3: Roamingu ndërkombëtar Shqipëri-Kosovë 2016-2018, paragrafi 1. “Volumi i trafikut të roamingut”, faqja 17

shumice te Roamingut midis Kosoves dhe Shqiperise duhet te jene ne linje me ato qe do te aplikohen dhe me vendet e tjera te rajonit.

Per tarifat me shumice te roamingut me Kosoven te propozuara nga AKEP nuk jane dhene informacione te tjera me te detajuara se si jane percaktuar ato.

Telekom Albania propozon qe tarifat e propozuara me shumice te mos jene me te uleta se ato te qe aplikohen ne RLAH ne BE, duke qene se cmimet e shumices prekin direkt cmimet e perdoruesit fundor.

Vodafone Albania

Vodafone gjykon se per te evituar konfuzionin dhe kompleksitetin qe ekzistenca e 2 (dy) Marreveshjeve te roamingut me parashikime te ndryshme do te krijonte per operatoret. eshte e nevojshme qe AKEP dhe ARKEP te marrin masat per te siguruar unifikim te plote per sa i perket tarifave me shumice te roamingut midis 2 Marreveshjeve.

Me konkretisht, sugjerojme qe tarifat maksimale me shumice te roamingut qe operatoret e rrjeteve celulare ne Republiken e Shqiperise - ne rolin e operatorit te rrjetit te vizituar - mund te aplikojne ndaj operatoreve te rrjeteve celulare te Republikes se Kosoves per ofrimin e sherbimit te rregulluar te roamingut te te dhenave *(qe eshte I vetmi ndryshim midis 2 Marreveshjeve per tarifat me shumice te roamingut)*, te jene teresisht te unifikuara me ate qe jane parashikuar ne Marreveshjen mbi Reduktimin e Cmimeve te Sherbimeve Roaming ne Rrjetet Publike te Komunikimit Celular ne Rajonin e Ballkanit Perendimor *(me konkretisht 0,025 Euro/MB per periudhen deri me 30 Qershor 2020. 0.015 euo/MB per periudhen 1 Korrik 2020-30 Qershor 2021 e keshtu me rradhe.*

Albtelecom

Lidhur me propozimin per nivelin e tarifave me shumice te sherbimeve roaming me Kosoven:

- duke iu referuar tarifave preferenciale te negociuara (discount) me operatoret e Kosoves;
- si dhe, duke patur parasysh glide-path te tarifave te aplikuar ne BE gjate fazes RLAH+ dhe RLAH (TMS Regulation 2015);

Albtelecom dakortesohet me propozimin e nivelit te tarifave me shumice te sherbimeve roaming sipas Alternatives 1, ku RLAH+ aplikohet per dy vite dhe RLAH nga 1.07.2021.

Persa i takon nivelit te tarifave me shumice te roamingut per sherbim in data me Kosoven, krahasuar me nivelin e aplikuar nga BE gjate RLAH+ por edhe ne RLAH, Albtelecom ofron tarifa roaming per data me shumice shume me te uleta se vete niveli i BE. Nderkohe qe, ofrimi i tarifave me shumice per terminimin e thirrjeve ne Roaming ne te njejtin nivel me BE ka qene i pamundur per shkak dhe I kushtezuar nga kostot e larta te terminimit te thirrjeve nderkombetare midis dy vendeve duke bere te pamundur ofrimin e tarifave me shumice per sherbimin e thirrjeve ne Roaming ne te njejtin nivel me BE. Perdorimi i sherbimit data eshte konsideruar si mundesia e vetme per ofrim te sherbimeve roaming si niveli i BE pa implikime apo risqe te tjera .

Megjithatë rregullimi i tarifave të shërbimeve roaming ndërkombëtar Shqipëri - Kosovë rregullon dhe terminimin ndërkombëtar lidhur vetëm me thirrjet roaming, ofrimi i thirrjeve roaming nuk do të jetë me pengesë në ofrimin e shërbimeve roaming RLAH+ dhe RLAH në teresi. Si rrjedhim, gjykojmë që glide-path dhe nivelet e tarifave me shumicë për shërbimin data janë të duhurat për sa kohë që janë tarifa maksimale (tavan) duke lënë hapësirë operatoreve për negociatë preferenciale brenda kufirit maksimal.

Megjithatë, Albtelecom sjell në vëmendje rëndësinë e vendosjes së mekanizmave mbrojtës në nivel tëholesale dhe Retail roaming për të parandaluar sjelljet abuzive/fraud gjatë përdorimit të shërbimeve roaming, si: permanent roaming, Machine-to-Machine, IRFS, SIM-box, etj. por edhe procedurave për ndjekje të cdo rasti abuziv.

Qëndrimi i AKEP:

AKEP vlerëson komentet e operatoreve dhe ka bërë disa ndryshime të rëndësishme në këto dokumente finale për tarifën me shumicë roaming për të aplikuar midis Shqipërisë dhe Kosovës. AKEP ka përputhur 100% tarifën me shumicë roaming me Kosovën për modelin RLAH dhe afatet përkatëse me marrëveshjen RRA WB6, dhe në fazën tranzitor RLAH+ ka bërë ndryshim vetëm tarifën me shumicë të interesit që me Kosovën do të jetë me e ulët se RRA WB6. Kjo është argumentuar nga AKEP për shkak se tarifën me shumicë për këtë shërbim (data) midis Shqipërisë dhe Kosovës janë tashmë shumë më të ulëta se tavanin 25 euro/GB të RRA WB6 dhe kjo pranohet dhe nga vetë operatorët në komente. AKEP ka bërë dhe ndryshimin që për tarifën maksimale me shumicë të përdoret termi “mesatar” dhe kjo do të rrisë fleksibilitetin e operatoreve në negociatë.

3. Cili është opinionin tuaj për përdorim si tavan të Tarifa Maksimale tëholesale Roming midis RSH dhe RK në vend të Tarifa Maksimale Mesatare tëholesale sipas Rregullores së BE?

Komentet

Telekom Albania

Aktualisht Telekom Albania ofron tarifë me shumicë të roamingut dhe plane zbritje komerciale me Kosovën të cilat janë të ulëta sipas marrëveshjeve bilaterale ekzistuese.

Sipas këndvështrimit të Telekom Albania, do të ishte më e arsyeshme përdorimi si nivele tavan vlera mesatare e tarifave me shumicë që operatorët aplikojnë në mënyrë komerciale ndaj njëri-tjetrit, pasi operatorët të ndryshëm kanë kontrata komerciale të ndryshme midis tyre dhe nuk mund të merret referencë ajo më e ulëta

Sic eshte theksuar dhe ne dokument, perdorimi i tarifave maksimale mesatare eholesale sipas rregullores se BE krijon me shume fleksibilitet per operatoret ne aplikimin e tyre.

Vodafone Albania

Vodafone eshte ne favor te perdorimit te Tarifave Maksimale Mesatare Eholesale Roaming.

Se pari, Vodafone, ne menyre qe te ushtojte me fleksibilitet aktivitetin e saj (*perfsbire ketu edhe negociimin e marreveshjeve te ndryshme te eholesale roaming*), duhet t'i jepet mundesia per te negociuar tarifa te ndryshme eholesale sipas sezonalitetit te trafikut roaming. Ne kete pike, deshirojme te theksojme se negociimi I tarifave te ndryshme roamingu me shumice gjate intervaleve te ndryshme kohore ndermjet operateve te telefonise celulare, perben nje praktike tregtare e cila njihet ne mbare boten. Per me teper, sikurse eshte permendur edhe me larte, per aq kohe sa Marreveshja Rajonale e Roamingut perdor termin "mesatar", jemi te mendimit qe per efekt unifikimi te vijohet me termin "mesatar" edhe ne rastin e akteve rregullatore qe do kene per objekt rregullimin e tarifave me shumice te roamingut midis operateve Shqiptar te telefonise celulare dhe atyre Kosovar.

Albtelecom

Persa i perket perdorimit si tavan te Tarifave Maksimale Eholesale Roaming midis RSH dhe RK ne vend te Tarifave Maksimale Mesatare Eholesale sipas Rregullores se BE, Albtelecom mendon qe ky perdorim eshte i drejte duke patur parasysh se:

- ofrimi i sherbimeve roaming me shumice apo me pakice nuk ka qene asnjehere subject rregullimi ne tregun shqiptar;
- si dhe tarifate aktuale, preferenciale apo standarte te negociuara /aplikuara midis operateve te RSH dhe RK kane ndryshim sinjifikativ nga operatori ne operator.

Per sa me siper, nisur nga diferenca e konsiderueshme e tarifave te aplikuar ne treg, perdorimi I Tarifave Maksimale Mesatare Eholesale sipas Rregullores se BE, nuk gjen vend per tu aplikuar ne tregun shqiptar pasi implementimi ne vendet e BE ka kaluar disa faza rregullimi (*EU Roaming I Regulation 2007, EU Roaming II Regulation 2009, EU Roaming III Regulation 2012, TSM Regulation 2015*) keshtu diferenca midis tarifave maksimale Eholesale me ate mesatare Eholesale jane pothuajse ne te njejtin nivel.

Qendrimi i AKEP:

AKEP ka marre ne konsiderate kerkesen e Telekom Albania dhe Vodafone Albania per perdorimin e termit "mesatar" per tarifate maksimale me shumice, duke dhene dhe perkufizimet per llogaritjen e ketyre vlerave mesatare. Gjithsesi AKEP ne kete version final te dokumentit, ka bere dhe nje sqarim bazuar ne udhezimet e BEREC, BoR (16) 34 BEREC Guidelines on Regulation (EU) No. 531/2012 as amended by Regulation (EU) No. 2120/2015 (Excluding Articles 3, 4 and 5 on eholesale access and separate sale of ser-vices), *mbajjja e tarifave me shumice ne nivel te larte gjate vitit me synimin e uljes se tyre ne fund te vitit per ta cuar tarifjen mestare vjetore ne perputshmëri me tavanet e percaaktuara, mund te ketë*

një efekt negativ tek operatorët e tjerë dhe përfitimet e konsumatorëve. Për këtë arsye BEREC e konsideron këtë strategji si praktikë komerciale të papranueshme, pavarësisht se Rregulloret e KE nuk e ndalojnë atë në mënyrë të qartë.⁸

4. A jeni dakort me nivelet e propozuar të MTR ndërkombëtare të lidhura me Roamingun Shqipëri-Kosovë?

Komentet

Telekom Albania

Ne kete dokumet eshte parshikuar te rregullohen niveli I tarifave te reail per operatoret mobile tek abonentet e tyre ndersa marrin nje thirrje ne roaming si the eshte propozuar niveli I MTR nderkombeare te lidhura me Roamingun Kosove –Shqiperi.

Thirrjet e terminuara ne roaming

Eshte e rendesishme per t'u permendur fakti qe midis kostove te thirrjeve kombetare dhe thirrjeve te terminuara te lidhura me sherbimet e roamingut ekzistojne diferenca te konsiderueshme qe kane te bejne me kostot e rrugezimit dhe transferimit te thirrjeve ne kontekstin e roamingut krahasuar me kostot perkatese te terminimit te thirrjeve kombetare. Psh. kostot shtese evidentohen gjate transferimit te thirrjes nga vendi i origjines (Home Country) i pajtimtarit ne roaming drejt vendit qe eshte vizituar nga pajtimtari ne roaming.

Kostot qe mbulohen nga MTR-te e lidhura me roamingun jane me te larta krahasuar me kostot e terminimit te thirrjeve kombetare, pasi ne keto kosto perfshihen:

- a. Kostot per perdorimin e rrjetit vendas;
- b. Transferimi i thirrjes nga vendi i origjines drejt vendit te vizituar gjate roamingut nepermjet nje operatori per tranzitimin nderkombetar;
- c. Terminimi i thirrjes tek rrjeti celular i operatorit prites.

Per cdo minute thirrje te marre gjate roamingut, operatoret pesojne nje humbje financiare qe eshte sa tarifa e paguar per cdo minute te tranzitimit nderkombetar te kesaj thirrje.

⁸ 59. Maintaining e-Wholesale charges at their existing level throughout the year either the intention of making a reduction at a later stage of the same year to bring the annual average charge into line either the Regulation could have an adverse effect on the other operators and could prevent them from offering more competitive or innovative tariffs to consumers. BEREC therefore considers this to be an unacceptable commercial practice, notwithstanding that it is not explicitly prohibited by the Regulation.

Ne rastin tone operatorët lokale i paguajne TA 1.22 leke/min ose 0.008 Euro/min, ndërsa TA do t'i paguajë Kosovës 0.04 Euro/min.

Ne këtë draft është parashikuar glide-pathi i MTR-ve ndërkombëtare për thirrjet e gjeneruara në situatën roaming të cilat do të jenë reciproke për të gjithë operatorët.

Glide path i MTR-ve ndërkombëtare për thirrjet e gjeneruara në Roaming merr parasysh situatën në të cilën MTR ndërkombëtare të operatorëve janë shumë më të larta se sa tarifa e shitjes me pakicë të zerit të propozuara nga ana e AKEP në këtë dokument, me qëllim eliminimin e situatës të shitjes nën kosto. Trafiku i zerit të gjeneruar në roaming rrëzohet midis operatorëve nëpër linket e interkoneksionit ndërkombëtar të cilat realizohen nëpërmjet carrierave ndërkombëtare. Një carrier ndërkombëtar i një operatori celular mbledh të gjithë trafikun ndërkombëtar të origjinuar nga pajtimtarët e një operatori si dhe të vizitorëve roaming të atij operatori dhe e rrëzohet në destinacionet përkatëse duke kaluar ose drejtëpërdrejtë në destinacionin e kërkuar (nëse ka lidhje direkte) ose nëpërmjet carrierave të tjera ndërkombëtar duke shtuar tek secili koston e tranzitimit.

Por në këtë dokument nuk është marrë parasysh që operatorët e shkembejnë këtë trafik nëpërmjet carrierave ndërkombëtare sic është përshkruar më sipër.

Kjo mënyrë e rrëzimit të trafikut ndërkombëtar lidhur me roamingun krijon disa problematika të rëndësishme dhe të konsiderueshme të cilat duhen zgjidhur përpara se të kalohet në këtë rregjim.

Mënyra ekzistuese e rrëzimit të trafikut ndërkombëtar duhet të ndryshojë për trafikun e roamingut. Bazuar në analizat e situatës aktuale dhe të këtij regjimi të ri mund të shihen/konsiderohen disa mundësi të cilat do të trajtohen më poshtë, por secila ka problematikën e veta dhe secila prej tyre gjeneron kosto të konsiderueshme shtesë të cilat nuk janë parashikuar në buxhetet aktuale të operatorëve si dhe kërkon një kohë të caktuar për implementimin e tyre.

Realizimi i këtij glide path të MTR-ve për operatorët në Shqipëri dhe Kosovë pa përfshirjen e operatorëve të tranzitimit ndërkombëtar është i pamundur. Nëse ka ndonjë skemë të parashikuar nga ana e AKEP për këtë çështje, kjo duhet të ishte e evidentuar në dokumentin e keshillimit publik, duke qenë se Telekom Albania e ka shprehur këtë shqetësim edhe më parë në korrespondencën e saj me AKEP.

Rregullimi i MTR-ve ndërkombëtare për këtë trafik, rregullon vetëm tarifen ndërkombëtare të Shqipërisë dhe Kosovës pjesë e kësaj marrëveshje bilaterale, por kjo nuk rregullon tarifat ndërkombëtare me vendet e tjera të cilat janë shumë të shtrenjta. AKEP nuk ka dhënë specifikime të tjera lidhur me përcaktimin e nivelit të MTR-ve të propozuara.

Koston që lindin në një operator mobile kur realizohet një thirrje origjinuese (dalese) në roaming janë të ngjashme me thirrjet dalese të realizuara në situatën normale jo roaming.

Kështu është e rëndësishme të theksojmë llojet e ndryshme të thirrjeve të origjinuara në roaming

- a) Thirrje nacionale – thirrje të bera tek i njëti vend, i vendit të vizituar nga roamer-si
- b) Call back home – thirrje të bera nga vendi i vizituar tek vendi home i roamer-sit

c) Thirrje te bera tek vendet e tjera.

Per kostot eshte konsideruar qe kostot e thirrjeve lokale jane konsideruar te njejta per operatoret e Shqiperise dhe te Kosoves.

Ne termat e kostos , thirrjet e b) dhe c) jane te ngjashme

Per piken b) MTR-te jane te rregulluara sipas glidepath te propozuar

Ndersa per piken c) mund te lindin situata te tilla qe cdo operator origjinues ben vendimet e veta komerciale ne rrugesimin internacional, bazuar ne cmimet dhe cilesine e sherbimit. Psh, operatori A mund t'i ofroje pajtimtareve te tij ne roaming nivelin me te larte te cilesise se sherbimit ne thirrjet nderkombetare duke pasur kosto shtese, ndersa operatori B mund te jape cilesi me te ulet me cmime me te ulta nderkombetare. Levizja tek njeri- tjetri ne roaming shkakton kosto shtese tek operatori me cilesi me te larte sherbimi dhe me cmime me te larta, dhe penalizohet cilesia e sherbimit te pajtimtareve te operatorit A.

Telekom Albania vlereson gjithashtu se ne lidhje me nivelet percaktuara te tarifave te terminimit te lidhura me roamingun Shqiperi-Kosove, AKEP duhet qe te marre parasysh problematikat e renditura me siper me ane te nje analize me te detajuar te aspekteve te tjera te lidhura me keto MTR: kostot e tranzitimit nderkombetar, tarifat nderkombetare me vendet e tjera.

- Nje tjetere menyre per te zgjidhur kete problematike eshte lidhja direkte e operatoreve me njeri-tjetrin, gje qe eshte e pamundur nga ana e kostove qe shkakton dhe jashte cdo operimi te trafikut nderkombetar si dhe pamundesi fizike dhe kohore e realizmit
- Nje menyre e sugjeruar eshte thirrja me SIP. Per kete duhet bere nje komunikim me te gjitha operatoret e perfshire se cfare version SIP kane, nese mund ta suportojne, a jane te perputhshme me njera tjetren, a kane kosto dhe investime shtese etj.
- Tranzitimi i trafikut nepermjet Albtelecom, do te krijonte pabarazi midis TA dhe Albtelecom, per shkak te tarifave shtese te tranzitimit qe TA do te paguante, ose Albtelekom te mos aplikojte tarife tranzitimi per kete lloj trafiku.
- Voice Hub nepermjet nje international carrier qe do te krijohen nga nje international carrier jo vetem per trafikun e Kosoves por edhe te E6BC

Ne te gjitha opsionet e pershkruar me siper, kerkohet dakortesi midis te gjitha operatoreve, kohe fizike per implementim dhe investime shtese ne nje kohe shume te shkurter qe e ben procesin e implementimit shume te veshtire per tu arritur ne afatin e propozuar.

Vodafone Albania

Vodafone gjykon se zbatimi i MTR nderkombetar te propozuar per thirrjet e rregulluara ne roaming, shoqerohet me disa sfida te veshtira per operatoret, te cilat duhen marre parasysh nga rregullatorët e 2 (dy) vendeve.

Se pari:

Duke konsideruar qe do te ishte e pamundur te aplikohet MTR i propozuar nepermjet tranzitimit te trafikut permes bartesve nderkombetare qe aktualisht Vodafone perdor, eshte e nevojshme te vendoset nje linje e drejtperdrejte interkoneksioni me operatoret ne Kosove. Dhe vendosja e linjes se drejtperdrejte kerkon kohe. Per shkak te afateve te shkurtra te implementimit te regjimit RLAH+ me Kosoven, sugjerojme qe AKEP te marre masat per te siguruar alternativën e meposhtme per terminimin e trafikut roaming midis dy vendeve:

Duke qene se Albtelecom ka nje linje te drejtperdrejte me operatorët ne Kosove, perdorimi I Albtelecom si bartes per tranzitim te trafikut drejt rrjeteve ne Kosove dhe anasjelltas do te zgjidhte problemin e hasur nga 2 operatorët e tjere. Ne kete pike theksojme se ne kushtet e tarifave te rregulluara per thirrjet ne roaming, AKEP ne cilesine e organit rregullator duhet te marre masa per te siguruar qe cmimet e vendosura nga Albtelecom per tranzitim ne kete rast, te jene te nje niveli qe justifikon tarifat e propozuara ne nivel shumice per roaming dhe per terminim.

Se dyti:

Nje tjetër ceshtje e rendesishme e lidhur drejtperdrejte me aplikimin e nje MTR te rregulluar per trafikun roaming, eshte edhe aktiviteti SIM Box dhe modifikimi i CLI. Per shkak te diferences se madhe se MTR qe do te aplikohet midis thirrjeve nderkombetare dhe atyre roaming, eshte i pritshem dhe i paevitueshem nje shtim i aktivitetit mashtrues me qellim perfitimin nga kjo diference. Ne keto kushte ne perpjekje per te mbrojtur te ardhurat nga interkoneksioni, AKEP duhet te nxise dhe te mbeshtese te gjithë operatorët per te investuar ne vendosjen e kontroleve strikte dhe per te bashkepunuar ngushte me njeri-tjetrin per te implementuar tarifat e propozuara nepermjet nje zgjidhjeje optimale.

Albtelecom

Bazuar ne nivelet e tarifave te rregulluara te terminimit nderkombetar te aplikuar vetem midis vendeve te BE si dhe ne eksperiencen e deritan ishme, Albtelecom mendon qe nivelet e propozuara per MTR nderkombetare te lidhura vetem me sherbimin roaming me Kosoven jane ne linje dhe ne funksion te ofrimit te sherbimeve me shumice roaming per thirrje hyrese dhe dalese.

Gjithesesi, Albtelecom thekson faktin qe reduktimi i MTR nderkombetar vetem per thirrjet lidhur me sherbimin roaming perben nje risk te larte per trafik dhe sjellje abuzive per trafikun nderkombetar duke impaktuar direkt ne te ardhurat nga ky trafik.

Albtelecom sugjeron parashikimin e mekanizmave mbrojtës apo dhe procedurave per ndjekje te cdo rasti abuziv per te minimizuar keto sjellje ne dem te operatoreve celulare.

Qëndrimi i AKEP:

Ne lidhje me nivelin e MTR nderkombetar per thirrjet e lidhura me roaming nderkombetar Shqiperi-Kosove, AKEP sqaron se:

- ky nivel dhe glide path eshte i njejte me nivelin e percaktuar ne RRA WB6 te nenshrura ne 4 Prill 2019;
- niveli eshte shume me i larte se MTR mesatar ne vendet e BE qe aplikohet per keto thirrje sipas rregulloreve te BE;
- eshte shume me i larte se niveli aktual i MTR kombetar ne Shqiperi.
- propozimi per aplikim te MTR te rregulluar vetem per thirrjet nderkombetare e lidhura me roamingun eshte dhene nga vete operatoret celulare, madje kjo zgjidhje u propozua dhe pranua edhe per RRA WB6.

Ne lidhje me ceshtjet e SIM box apo aktivitete te tjera abuzive te thirrjeve nderkombetare, operatoret jane te lire te vendosin ne negociata kushte per shmangien e mashtrimeve. Ky fenomen ka ekzistuar dhe ne Shqiperi (pra ne mungese te rregullimit te roamingut dhe MTR te lidhura me to), dhe AKEP ka asituar operatoret celulare per te shmangur apo reduktuar keto aktivitete, perfshire procedurat per keto raste gjate vitit 2018. AKEP dhe ARKEP ne takimin e dates 11.05.2019 theksuan nevojën e mbeshtetjes se operatoreve per te evidentuar dhe shmangur keto aktivitete te paligjshme, dhe do bashkepunojne me operatoret ne keto raste.

Ne lidhje me zgjidhjet teknike, theksojme se rregullimi i MTR nderkombetare do jete edhe per vendet e tjera te BP sipas RRA WB6, dhe nga praktika ne vendet e BE-se nuk mendojme se te gjithë operatorët e 27 vendeve te BE kane lidhje direkte interkoneksioni. Edhe vendet e BE-se ndeshen me tarifa terminimi jashte rregullimit per thirrjet nga jashte vendeve te BE, por rregullat e BE jane zbatuar nga te gjithë operatorët, perfshire kompanite mema apo me lidhje me operatorët celulare te Shqiperise. AKEP ka ngritur ne takimet per pergatijen e RRA WB6 shqetesimet e operatoreve celulare per problemet e mundshme nga SIM box si dhe do vijojte bashkepunojte ngushtesisht me NRA e BP, KE dhe BEREC per zbatimin e marrveshjes RRA WB6 dhe minimizimin apo eliminimin e ketyre problemeve.

5. Cfarë mendoni për nivelet maksimale të propozuara të tarifave me pakicë të roamingut me Kosovën?

Komentet

Telekom Albania

Edhe pse Telekom Albania nuk ka qene ne favor te nderhyrjeve rregullatore ne tregun e roamingut nderkombetar, pasi gjykon se jan vet dinamikat konkurruese ne fuqi si psh skemat e zbritjeve komerciale te tarifave me shumice midis Kosoves dhe Shqiperise qe kane cuar gradualisht ne paketa tarifore me te arsyeshme per abonentet, vlereson si nje mase jo proporcionale rregullimin dhe percaktimin e niveleve maksimale te tarifave me pakice te roamingut me Kosoven sipas modelit RLAH+ me ane te aplikimit te tarifave shtese.

Sic eshte raportuar nga AKEP ne kete draft-dokument, trafiku i roamingut me Kosoven eshte rritur ne menyre te konsiderueshme, per shkak te tarifave me pakice te roamingut te leverdisshme dhe te arsyeshme per pajtimtarin, gje qe ka cuar ne intensifikim te perdorimit te ketyre sherbimeve.. Ulja e tarifave rezulton nga funksionimi normal i forcave konkurruese te tregut dhe jo nga ndonje nderhyrje rregullatore jashte tregut.

Eshte e rendesishme qe operatoret te vazhdojne te jene te lire ne ofrimin e sherbimeve te roamingut me pakice ne treg, pasi vetem nepermjet diversitetit te ofertave mund te plotesohen me mire nevojat e konsumatoreve. Ndryshe nga propozimi i AKEP per te rregulluar tarifat me pakice te roamingut me Kosoven, ne vecanti gjate fazes tranzitore te modelit RLAH+, do te ishin mese te mjaftueshme angazhimet dhe impenjimet individuale dhe/apo kolektive midis operatoreve qe do te conin ne reduktime konkrete per pajtimtaret te tarifave me pakice te roamingut nderkombetar me Kosoven, ose nje aplikim i nje glide-pathi me cmime tavan deri ne implementimin e plote te RLAH.

Gjithashtu, kjo do tu lejonte operatoreve te vazhdojne te mbajne lirine komerciale ne treg per te ofruar ne menyre konkurruese sherbimet e roamingut me pakice. Per kete arsye Telekom Albania vlereson si me te pershtatshme nje dialog midis operatoreve dhe enteve rregullatore perkates te Kosoves dhe Shqiperise per te pare nese ndonje forme mekanizmi i angazhimeve individuale ose kolektive midis operatoreve te mund te identifikoheshin si nje alternative e mundshme kundrejt propozimit per rregullimin dhe percaktimin e niveleve maksimale te tarifave me pakice te roamingut me Kosoven sipas modelit RLAH+ gjate fazes tranzitore.

Kjo forme alternative do te ishte shume here me me pak kosto per industrine sesa aplikimi i modelit RLAH+ me tarifa shtese mbi ato domestike te operatoreve. Modeli RLAH+ ka shume kosto dhe investime shtese per operatoret pasi ne nivel retail kerkohet aplikimi i tarifave shtese per cdo plan tarifar gje qe kerkon nderhyrje ne sistemet perkatese te faturimit, pershtatjen e modeleve tarifore duke qene se cdo plan tarifar duhet te konfigurohet me vete, te cilat nuk ekzistojne ende ne sistemet e faturimeve qe kane operatoret. Numri i paketave tarifore qe do te duhen te pershtaten eshte nje nga faktoret me te komplikuar. Operatoret celulare kane me qindra plane tarifore te implementuara ne sistemet e tyre, nga te cilat vetem nje perqindje e vogel perfaqesojne pjesen me te madhe te bazes se pajtimtareve.

Angazhimet e thjeshta që çojnë në një reduktim të tarifave me pakicë të shërbimeve të roamingut do të shmangnin çdo shtrembërim të tregut, do të bënin më shumë oferta konkurruese tashmë në treg dhe do të adresonin me mire dhe me pak kosto për operatorët objektivin e për uljen e tarifave ndërkombëtare të roamingut me Kosovën.

Nese do të krahasonim cmimin e paketave aktuale me njesite që ofrojnë, me cmimin e përfutur nga tarifa e rregulluar duke ofruar të njëjtat njesi, ky i fundit jep zgjidhje më të shtrenjta për klientet vs paketave që Telekom Albania ofron në treg. Mendojmë që paketat Roaming do të vazhdojnë të jenë një alternative shumë e mirë për klientet me parapagesë duke përbushur kushtet e propozuara në këtë dokument.

	Roaming Ditore (min & SMS)	Internet Ditore	Roaming 3 Ditore (min & SMS)	Roaming 3 Ditore MIX	Roaming Javore (min & SMS)	Internet Javore
Cmimi I Paketës (në Lek me TVSH)	400	200	700	1100	1500	750
DATA (MB)		50		100		200
Minuta Dalese	10		25	30	50	
Minuta Hyrese	10		100	100	200	
SMS Dalese	10		100	100	200	
Cmimi I Paketës (në Lek me TVSH) me cmim max për njësi	435	1319	2213	4992	4425	5274
per DATA (MB)		1319		2637		5274
per Minuta Dalese	285		713	855	1425	
per Minuta Hyrese	60		600	600	1200	
per SMS Dalese	90		900	900	1800	

Sjellja konsumatore e klienteve me parapagesë, është e orientuar kundërt përdorimit të paketave Roaming, pasi në rastin e kreditit (Pay As You Go) është provuar vështësia e klientit për të llogaritur sasine e nevojshme që i duhet në Roaming apo mundësinë për të kontrolluar shpenzimin në Roaming.

Në çdo rast, Telekom Albania ofron mundësinë e rimbushjes së llogarise nëpërmjet kartës bankare (credit/debit) si edhe aktivizimin e paketave nëpërmjet MyTelekom app (lundrimi në MyTelekom app apo të gjitha faqet ndihmëse për klientin në Roaming është i patarifueshem për klientin. TAL i mbulon këto kosto).

Për periudhën tranzitore të RLAH+, Telekom Albania mbështet tarifimin me vlerën maksimale në PAYG Roaming, si për klientet me parapagesë, ashtu edhe për klientet me kontratë.

Lidhja direkte me tarifën lokale, do të shtonte në mënyrë të panevojshme kompleksitetin e zhvillimit teknik.

Periudha tranzitore RLAH+ do të jetë e aplikueshme në kohën e kërkuar (1.07.2019) nëse Telekom Albania nuk implementon filozofinë RLAH, por zbaton/aplikon tarifën maksimale të propozuar (kjo për periudhën tranzitore 2 vjeçare).

Nga ceshtjet e trajtuara ne kete dokument, ka disa problematika dhe pyetje te renditura si me poshte, per te cilat Telekom Albania kerkon disa sqarime te metejshme nga ana e AKEP,;

- Ne lidhje me aplikimin e step charge, step charge i dhene ne dokument duhet zbatuar ne nivel shumice, apo edhe ne nivelin e retail?
- Per pajtimtaret postpaid, programet ne home (Shqiperi), ofrojne internet falas pa limit me shpejtesi te reduktuar. Gjate periudhes tranzitore eshte e mundur qe te aplikohet per internetin tarifa maksimale per njesi?
- bonuset e dhena per perdorim ne home, nuk duhet te jene objekt i RLAH.
- Duhet qe tarifat e aplikuar per Kosove te jene te njejta me ato te Ballkanit Perendimor (sa me e thjeshte situata per operatorin dhe per abonentin).

Se fundmi, qasja sipas “the home pricing principle” mund te krijonte mundesi per arbitrazh qe do te rezultonin ne humbje sinjifikative per operatoret celulare. Operatoret do te rrezikonin humbje te medha nese cmimet me pakice te roamingut do te binin poshte cmimeve me shumice te roamingut. Ne kete menyre, palet e treta do te kishin avantazhe per mundesi arbitrazhi si psh: duke shitur karta SIM me parapagese nga vende me cmime te uleta per abonentet ne vende me kosto me te larta per t’i perdorur si sherbime normale celulare te tyre.. Asnje nga keto situata nuk do te ishte e qendrueshme pasi operatoret ne vendet me cmime te uleta do te merrnin te ardhura me pakice nen kostot me shumice qe ata duhet te mbulojne. Operatoret celulare do te duhej te rregullonin cmimet e tyre me pakice per te parandaluar te tilla mundesi arbitrazhi qe lindin. Per te shmangur rrezikun per humbje te medha nen qasjen “Home Pricing” te gjithë operatoret duhet te percaktonin cmimet e tyre me pakice te pakten te larta sa cmimet me te larta me shumice te roamingut.

Vodafone Albania

Rregullimi i tarifave me pakice te roamingut duhet te preke pikerisht vetem tarifimin e pajtimtareve per thirrjet e rregulluara. Me kete kuptojme se kur pajtimtaret e Vodafone perdorin sherbimet e telefonise ne Shqiperi, do te aplikohen tarifat ekzistuese *(i referohemi ketu rastit kur tarifat me pakice ne Shqiperi jane me te larta se ato maksimale te propozuara ne nivel pakice per roaming)*. Kjo duhet shprehur qarte ne dokumentin perfundimtar per aplikimin e RLAH+ / RLAH me Kosoven. Gjithashtu, per sa i perket aplikimit te tarifave te reja te propozuara ne kushtet kur ne treg aktualisht ofrohen disa paketa bundle me njesi sherbimesh qe mund te perdoren ne roaming, nevojiten udhezime te qarta per menyren sesi keto tari fa do te vihen ne zbatim duke paraqitur detaje. Udhezimet e detajuara do te jepnin nje ndihmese te domosdoshme per operatoret per te implementuar me tej ndryshimet teknike te nevojshme per te qene plotesisht ne perputhje me kerkesat e AKEP per tarifat e rregulluara te

roaming-ut. Ne kushtet e afateve shume te shkurtra deri ne hyrjen ne fuqi te tarifave te reja roaming, udhezimet nevojitet te jepen sa me shpejt.

Albtelecom

Albtelecom aktualisht aplikon tarifa me te lira me pakice roaming me Kosoven (pay as you go) krahasuar me MNO-te e tjera ne Shqiperi, por gjithashtu keto t arifa jane pothuajse ne linje me nivelin maksimal te propozuar per RLAH+. Tarifat me pakice qe Albtelecom aplikon ne roaming me Kosoven jane ed he me te lira se ate qe ka ne fuqi per trafikun kombetar (domestic retail). Per sa me siper, gjykojme qe nivelet maksimale te propozuara jane te pranueshme.

Megjithate, shqetesimi dhe paqartesia e Albtelecom ka te beje me tarifimin (surcharge) per cdo njesi qe do te duhet te aplikohet ne rastet e klientit me pakete (bundle), si me poshte:

- Si do te monitorohet qe tarifa per cdo njesi te konsumuar gjate roaming ne Kosove nuk kalon nivelin maksimal te percaktuar per RLAH+?
- Teknikisht per Albtelecom eshte shume e veshtire aplikimi i surcharge per njesi mbi paketat domestic me nje tarife te ndryshme nga ajo qe do te aplikohet per pay as you go.
- Aplikimin e surcharge per njesi, per klientin me pakete, krijon konfuzitet dhe paqartesi per shpenzimin qe do te kete gjate qendrimit ne roaming Kosove.

Qëndrimi i AKEP:

AKEP ne kapitullin 5 te dokumnetit te nxjerre ne keshillim publik si dhe ne kete version final te tij sqaron se së lidhje me efektet në tarifat me pakicë dhe mënyrën se si duhet të aplikohet nga operatorët regjimi RLAH dhe RLAH+ me Kosovën, AKEP do të nxjerrë udhëzime të vecanta të cilat do të bazohen në dokumentat e mëposhtëme të BEREC:

- BoR (16) 34 BEREC Guidelines on Regulation (EU) No. 531/2012 as amended by Regulation (EU) No. 2120/2015 (Excluding Articles 3, 4 and 5 on ëhole-sale access and separate sale of ser-vices)
- BoR (17) 56 BEREC GUIDELINES ON Regulation (EU) No 531/2012, as amended by Regulation (EU) 2015/2120 and Commission Implementing Regulation (EU) 2016/2286 (Retail Roaming Guidelines)

AKEP ka perfshire disa sqarime ne dokument te marra nga BoR (16) 34 BEREC, i cili eshte dokumneti baze qe sqaron menyren e zbatimit te RLAH+, sidomos ne retail. AKEP ka derguar dhe rekomanduar disa here kete dokument operatoreve gjate takimeve muaj me pare, dhe ne dokumnet eshte sqaruar se ky do sherbeje si baze per RLAH+ me Kosoven madje dhe me vendete tjera te BP (shiko dokumnetin e nxjerre ne keshillim publik me 7.05.209).

AKEP eshte ne proces konsultimi dhe me ARKEP dhe NRA e vendeve te BP, si dhe KE dhe BEREC per qartesime te menyres se zbatimit te RLAH+ dhe od te nxjerre keto sqarime se shpejti.

Ndekohe, diskutimi per nevojen ose jo te rregullimit te roamingut retail (me Kosoven apo me WB6), konsiderohet i tejkaluar tashme pas nenshkrimit te dy marrveshjeve perkatese, si dhe nga vete BE qe vijon me kete rregullim retail edhe pas 10 viteve rregullim Eholoesal dhe retail.

6. Cili është opinioni juaj për propozimet e tjera për rregullimin e roamingut me Kosovën si detyrimet për akses ne nivel me shumice per roaming?

Komentet

Telekom Albania

Lidhur me propozimet e tjera sic jane detyrimet për akses ne nivel me shumice per roaming me Kosoven, ne vija te pergjithshme, Telekom Albania gjykon qe keto masa duhet te mbeshteten mbi disa parime baze:

- Proporcionaliteti i percaktimit te detyrimeve;
- Nevoja per te garantuar mbulimin e plote te kostove;
- Nevoja per te garantuar qe keto detyrime te jene ne linje me objektivin e Marreveshjes per te ofruar sherbime te rregulluara te roamingut perdoruesve fundore.

Propozimet per percaktimin e ketyre detyrimeve nuk duhet te kufizohen vetem ne nje pershkrim te detyrimeve te operatoreve te rrjeteve celulare te ofrojne akses, por duhet gjithashtu te percaktojne dhe detyrimet qe duhet te plotesojne kerkuesit e aksesit. Rrjedhimisht ne keto propozime duhet të parashikohen rregulla për t'i dhënë MNO-ve mundësi për të mbrojtur veten, p.sh. kundër skenarëve të mashtrimit ose rrezikut të borxheve të këqija të shkaktuara nga klientët fundorë, rishites ose kërkuessit e aksesit.

Per te siguruar nje bashkepunim te mire ndermjet ofruesve dher kerkuesve per akses ne nivel shumice te roamingut, ne udhezimet dhe rregullat qe duhet te percaktohen nga ana e autoriteteve rregullatore perkatese, duhet te merren ne konsiderate marreveshjet ekzistuese te roamingut si dhe proceset dhe kerkesat e lidhura me to. Nje aspekt tjetër qe duhet te merret parasysh lidhet me marredhenien e njeanshme te roamingut ndermjet kerkuesit te aksesit dhe ofruesit te aksesit, pasi ne kete lloj suate MNO hostues perballet me nje rrezik me te larte te mospagimit nga operatori visitor, duke qene se nuk mund te balancoje trafikun e tij te roamingut me trafikun e operatorit visitor.

Per rrjedhoje, operoret e rrjeteve duhet te kene te drejten te refuzojne dhenien e aksesit nese kerkuesi i aksesit nuk permbush per shkaqe teknike ose komerciale kushtet e vendosura ne Oferten Reference. Disa raste qe mund te krijohen mund te jene si me poshte:

- Mos-permbushja e standarteve teknike te percaktuara ne Oferten Reference. Psh: nje kerkues aksesit qe kerkon akses direkt ne nivel shumice per roaming duhet te paraqese nje MCC/MNC per te mundesuar rrjetit te vizituar te identifikojë pajtimtaret vizitues te kerkuesit te aksesit;
- Refuzimi ose pamundesia per te ofruar komepensim per kostot e lidhjes (set-up costs): pasi MNO nuk është në gjendje të kthejë cdo trafik në drejtim të kerkuesit te aksesit, duhet të merret në konsideratë natyra e njëanshme e marrëdhënies roaming (p.sh. MNO te mbajne të gjitha kostot për testim). Tarifa e vendosjes duhet të mbulojë vendosjen e lidhjes, testimin dhe nisjen e shërbimeve bazë të roamingut;
- Pezullimi ne raste frodi: pasi numri i lojtarëve pritet të rritet ndjeshëm, kjo do të kufizojë mundësitë e MNO-ve për të vlerësuar rreziqet komerciale dhe për të parandaluar frodin (p.sh. nga kontrolli i trafikut). Kjo situatë mund të çojë në një rrezik më të lartë të frodit. Prandaj, MNO - ja hostuese duhet të ketë të drejtën të pezullojë shërbimet roaming për klientët roaming të operatorit në rast të sjelljes fraudolente.

Pra, eshte e rendesishme qe detyrimet e propozuara per aksesin ne nivel shumice te roamingut duhet te marrin parasysh problematikat e permendura me siper si dhe te perfshijne vetem ato elemente te rrjetit qe jane te lidhura direkt me ofrimin e sherbimeve me shumice te rregulluara te roamingut te kesaj marreveshje. Kostoja per dhenien e aksesit per keto elemente duhet te mbulohet nga niveli maksimal i tarifave me shumice te roamingut, ndersa cdo element tjetër shtese ose opsional qe nuk jane te lidhura direkt me sherbimet me shumice nen rregullim te roamingut me Kosoven duhet te negociohen komercialisht midis operatoreve, mbi tarifa te arsyeshme dhe te drejta sic eshte parashikuar ne dokument.

Vodafone Albania

Vodafone kerkon qe dorezimi ne AKEP I ofertes reference si dhe nenshkrimi I ndryshimeve te marreveshjeve ekzistuese te roamingut me operatoret ne Kosove, te mos I nenshtrohetafateve strikte te cilat Vodafone per shkak te arsyeve qe jane pertej kontrollit te saj, nuk do mund t'i perm bush. Me konkretisht, ju sjellim ne vemendje se per negociimin e marreveshjeve roaming per gjithe rrjetin e shoqerive *Vodafone*, eshte pergjegjese nje organizate e cent ra lizuar, *Vodafone* Roaming Services (VRS). Ne kete kuader, marreveshjet roaming kane nje format standard qe mbulon detajet teknike dhe komerciale. Eshte e qarte qe per mundesimin e regjimit RLAH+ dhe RLAH, marreveshjet ekzistuese roaming do te duhet te amendohen per te perfshire tarifat e rregulluara dhe specifikime te tjera ne perputhje me detyrimet e vendosura nga AKEP, gje qe do te kerkoje kohe.

Albtelecom

Ne lidhje me detyrimin per akses ne nivel shumice per roaming propozuar midis RSH dhe RK, mendojme qe ky detyrim eshte paraprakisht i ezauruar pa si eshte ne interes te cdo operatori te ofroje sherbim roaming me vendet fqinje apo vendeve me rendesi te vecante. Albtelecom ofron

akses ne sherbimin roaming per te gjithë operoret e RK. Gjithashtu, Albtelecom si operator i trete ne tregun shqiptar, e cmon rendesine e ofrimit te aksesit ne krijimin e marredhenieve roaming per te ofruar sherbim roaming ne radhe te pare pajtimtareve te rrjetit te vet por edhe per te ofruar kete sherbim pajtimtareve te rrjeteve vizitore.

Duke patur parasysh qe:

- tarifat roaming me sh umice dhe kushtet e ofrimit te tyre do te jene objekt rregullimi;
- marredhenia roaming eshte tashme e standartizuar dhe rregulluar nga GSM Association duke mbuluar te gjitha aspektet e ketij sherbimi;

Albtelecom gjykon se nuk eshte e nevojshme pergatitja e nje oferte reference te aksesit roaming ne kete faze.

Qëndrimi i AKEP:

AKEP ka marre ne konsiderate komentet e operatoreve ne masen me te madhe pe rkete ceshtje dhe ka reduktuar ndjeshem detyrimet per akses te propozuara ne keshillim publik, perfshire heqjen e detyrimit per oferte reference. Gjithsesi, AKEP thekson se tarifat me shumice duhet te fillojne te implementohen nga data e percaktuar ne kete dokumnet dhe vendimet perkatese te operatoreve.

7. Cfare mendoni per detyrimet për transparence të operatorëve për roamingun me Kosovën dhe masat mbrojtëse?

Komentet

Telekom Albania

Telekom Albania gjykon te nevojshme masat mbrojtese si dhe detyrimet per trasparence nga ana e operatoreve per roamingun me Kosoven.

Keto jane detyrime te cilat Telekom Albania i permbush edhe sot: informacioni i detajuar jepet ne Bon Voyage sms, ne links pa pagese, ne eesbite dhe duke telefonuar falas kujdesin e klientit. Klienti gjithashtu informohet ne nivelet 80% dhe 100% te konsumimit te volumit te paketes, apo te konsumit te trafikut jashte paketes.

Lidhur me masat per transparence aktualisht Telekom Albania iofron keto masa si per cdo sherbim edhe per sherbimin Roaming qe ofron per klientet me parapagese dhe me kontrate. Tarifate roaming, opsionet tarifore roaming, detaje te sherbimeve te vlefshme ne roaming jane te publikuara ne faqen zyrtare te kompanise si dhe ne kontraten e firmosur nga abonenti.

Per Kosoven apo Ballkanin Perendimor klienti do te informohet ne vecanti per:

- rrjetin /shtetin menjehere me SMS informuese,
- opsionet e tarifimit dhe do te keshillohet per per te bere zgjedhjen e duhur (do te kete informacion te detajuar per tarifat per njesi dhe paketat)

- njesite e konsumuara ne roaming ne nivelin 80% dhe 100% te tyre
- per te evituar bill shock do te informohet kur te arrije nivelin e konsumit 5000 Lek/muaj
- do te marre informacion dhe mbeshtetje duke telefonuar falas kujdesin e klientit

Nje aspekt mjaft i rendesishem eshte percaktimi me i detajuar i politikave te drejta (FUP) ne lidhje me trafikun e te dhenave (data) ne nivelin retail per shkak te rreziqeve te fraud-it te cilat impaktojne negativisht konkurrencen dhe operatoret ne tregjet perkatese kombetare. Percaktimi i FUP ne nivel retail nepermjet akteve rregullatore specifike u lejon operatorëve te balancojne ne menyre te drejte kategori te ndryshme te pajtimtareve roaming. Keto politika duhet te plotesojne disa kushte si psh:

- a. jene transparente dhe te pershtatura per te gjitha modelet tarifore qe operatorët aplikojne;
- b. te thjeshta dhe te kuptueshem per pajtimtarin, dhe te thjeshta per t'u implementuar nga ana e operatorëve;
- c. te jene fleksibel per t'u perdorur si nje mjet konkurrues nga operatorët e rrjeteve.

Dokumenti i BEREC BoR(17)56 “Udhezuesi i BEREC mbi Rregulloren e BE Nr.531/2012, ndryshuar me Rregulloren e BE 2015/2120 dhe Rregulloren e BE per aplikimin 2016/2286 (Udhezuesi per Roamingun me pakice) eshte nje dokument qe mund te sherbeje si reference per aplikimin dhe zbatimin e politikave te drejta te perdorimit (FUP) per roamingun me Kosoven, sidomos ne lidhje me paketat tarifore ne lidhje me trafikun e internetit, qe eshte dhe ceshtja me shqetesuese qe prek ne menyre me te theksuar pajtimtaret ne situata te roamingut.

Ne lidhje me paragrafin 6 faqe 41 qe citon se: *“Kurdo që një klient roaming kërkon të zgjedhë ose të heqë një limit financiar ose sasior, ndryshimi do të bëhet brenda një dite pune nga marrja e kërkesës, ai duhet të jetë pa pagesë dhe nuk do të sjellë kushte ose kufizime që u përjasin elementeve të tjerë të pajtimtimit”* Telekom Albania nuk eshte dakort pasi politika jone per limitet financiare ne roaming eshte e mirepercaktuar dhe per tu mbrojtur nga mospagesat e faturave TAL duhet ta rezervoje kete te drejte vetem me vendimmarrjen e saj dhe jo me kerkese te prere nga klienti.

Albtelecom

Ne momentin qe sherbimi i roamingut te te dhenave ka arritur kufirin sasior te rene dakort Albtelecom do te mund te njoftoje klientin me SMS njoftuese, por nuk mund te nderprese keto njoftime ne cdo kohe, apo te kerkoje rinisjen e njoftimit. Nderprerja mund te behet ne menyre individuale nga personi ne roaming pa pagese nepermjet kanaleve te vene ne dispozicion (Profili Im-aplikacion, USSD). Ne lidhje me momentin kur arrihet et kufiri financiar ose sasior klientit mund t'i dergohet nje njoftim ne rastin e klientit me parapagese, por eshte e pamundur per klientin me paspagese (tarifimi i disa sherbimeve mund te behet ditën tjetër deri ne 30 dite, sipas marreveshjeve standarte roaming) .

Albtelecom kujdeset per klientin dhe eshte gjithmone transparent me te. Per kete qelium klienti ne roaming ka disa kanale efektive informimi dhe komunikimi si per shembuli: aplikacioni - Profili 1M, USSD, SMS etj. Keto kana le i japin mundesine klientit te kontroloje ne kohe reale sasine e mbetur te uniteve apo detyrimet financiare.

Qëndrimi i AKEP:

Sic është sqaruar në dokument, detyrimet për transparencë në paragrafet 5 dhe 6 janë vendosur sipas rregullores së BE të vitit 2015. Propozimi për FUP dhe dokumenti i BEREC për FUP janë për modelin RLAH dhe jo për RLAH+. Gjithsesi elemente shtesë të sqarimeve për paqartësitë e operatoreve do të jepen nga AKEP në takime dhe me komunikim me shkrim.

8. A mendoni se limit financiar 5000 Lek/muaj në roaming me Kosovën është i arsyeshëm për të shmangur Bill Shock?

Komentet

Telekom Albania

Ky është një limit i cili aktualisht aplikohet dhe Telekom Albania mendon që është i arsyeshëm për të shmangur Bill Shock në rast se klienti nuk ka përzgjedhur të aktivizojë paketë në roaming, por ka zgjedhur të vazhdojë të përdorë internetin duke u tarifuar me tarifën për njësi (MB).

Vodafone Albania

Vodafone është dakort me vendosjen e kufirit financiar të parazgjedhur si dhe me mundësinë për të aplikuar kufij shtesë (*me të lartë ose me të ulët sipas preferencës së pajtimtarit* krahas opsionit prej 5,000 leke (pa TVSH)/muaj.

Gjithsesi, mendojmë se duhet të përcaktohet qartë tek aktet rregullatore se parashikimet lidhur me kufirin financiar aplikohen vetëm në rastin e pajtimtareve me paspagese. Gjithashtu, duhet të përcaktohet se kufiri financiar i referohet vetëm shërbimit të roamingut të transferimit të të dhënave. Në mënyrë që pajtimtari të ketë liri dhe fleksibilitet në përdorimin e shërbimit, operatorët duhet të lejohen të vendosin në dispozicion të pajtimtarit disa skema me nënkategori nivelesh të ndryshme shpenzimi.

Për sa i përket aplikimit në praktike të kufirit financiar, sugjerojmë që të kryhet si më poshtë: Si fillim pajtimtari të njoftohet për kufirin fillestar të arritur (*5,000 leke ose për vlerën me të lartë ose me të ulët të zgjedhur nga vetë pajtimtari sipas një game skemash të ofruar nga operatori*). Më pas, kur shpenzimi të ketë arritur një kufi të dytë (*që i korrespondon kufirit të skemës së zgjedhur nga pajtimtari*), shërbimi të bllokohet duke i dhënë njëkohësisht pajtimtarit mundësinë për të vijuar me përdorimin e shërbimit të transferimit të të dhënave në rast se kjo kërkohej nga ky i fundit. Në fund, pajtimtari njoftohet për here të tretë dhe të fundit për arritjen e kufirit maksimal, moment ky në të cilin operatori përketes i bllokon njëkohësisht edhe shërbimin, nëse pajtimtari nuk zgjedh të vijojë me përdorimin e mëtejshëm të shërbimit.

Albtelecom

Ky limit është i aplikueshëm vetëm për klientet me paspagese dhe për shërbim in Data në roaming. Nga eksperiencat tona limitet financiare duhet të jenë fleksibël në varesi të kërkesës së klientit. Serisht

me kanalet e siperpermendura klienti Albtelecom ka mundesi te kontroloje balancen ne kohe reale dhe te aktivizojte sherbimin roaming nese nuk do te vazhdoje ta perdore ate.

Qëndrimi i AKEP:

Operatoret vihet re se pranojne aplikimin e kufirit 5000 leke, madje dhe e aplikojne ate, por kane propozime per specifikime si aplikim vetem per perdoreusit me kontarte dhe vetem per data. AKEP ka vendosur kete detyrim sipas Rregullores TSM 2015 te BE ne paragrafin e detyrimeve per transparence per data (te dhena) pra ky kufi eshte i palikueshem vetem per data. Nese ka nevojte te behet ndarje apo specifikime per perdorues me parapagim pao paspagim, AKEP do e perfshije kete sqarim ne udhezimet per RLAH+.

Komente Shtese

Telekom Albania dhe Vodafone Albania kane perfshire komente shtese ne lidhje me ceshtje te ndryshme te aksesit me shumice, tarifat me pakice sipas RLAH+ etj. Sic eshet cituar ne dokumnet dhe ne keto qendrime, AKEP do i trajtoje ato ne menyre te vecante, pasi kane te bejne me interpretime te detyrimeve te propozuara apo vendosura ne kete dokumnet per roamingun me Kosoven, dhe qe do kene intepretim te njejte edhe per roamingun me WB6. AKEP eshte ne komunikim dhe me KE dhe BEREC si dhe me NRA e BP per imolementimin e RRA WB6 dhe sipas marrevshjes se nenshkruar, dhe keto ceshtje ne proces adresimi.